2012. február 17–19., péntek–vasárnap

www.maszol.ro

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,
33. (1605.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3497 ▲
1 amerikai dollár	3,3457 ▲
100 magyar forint	1,4825 ▼

Aktuális 2

Nem lesz idén román–magyar kormányülés

Idén sem tart együttes ülést a magyar és a román kormány – közölte tegnap Korodi Attila képviselő, akit a román parlament külügyi bizottságának élén tett kétnapos budapesti látogatásáról kérdeztünk. A magyar vendéglátó közölte: együttműködésük erősíti a két ország kapcsolatát.

Aktuális 3

CNA–EMNT ellentmondás a Realitatea „román” klipjéről

Cáfolta Răsvan Popescu, az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) elnöke, hogy az általa vezetett testület elmarasztalta volna a *Realitatea* hírtelevíziót a „România a românoké” című kampányáért, amint azt az Erdélyi Magyat Nemzeti Tanács (EMNT) sajtószolgálata állította.

Kultúra 6

Kőnig Frigyes-tárlatok Sepsiszentgyörgyön

A *Kulturális kapcsolódások: Kőnig Frigyes képzőművész Háromszéken* című programsorozat keretében a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora három helyszínen, három tematikailag elkülöníthető műtárgycsoportot állít ki Sepsiszentgyörgyön és Árkoson.

Vezércikk 3

MRU

Ungureanu jelentős kezdeti tőkével bír, amivel legjobb tudása szerint fog gazdálkodni. Ha jól csinálja, feledtetni tudja majd Emil Boc emlékét, és kihúzhatja a narancsos pártot abból a népszerűségi gödörből, amelybe a Băsescu–Boc- páros belevezényelte. Ha nem, úgy marad meg a történelemben, mint az egykor még parlamenti párt PDL utolsó miniszterelnöke... ▶

Salamon Márton László

Igen, magyarul tessék!

Már a Mol is csatlakozott az anyanyelvhasználatot bátorító erdélyi kampányhoz

A magyar nyelv használatára bátorító matrica egy kolozsvári hobbiboltban. A városban 90 vállalkozás csatlakozott a kampányhoz Fotó: Sipos M. Zoltán

Hamarosan a Mol erdélyi benzinkútjainál is feltűnnek az Igen, tessék! feliratú matricák, amelyek azt jelölik, hogy a betérők bátran fordulhatnak magyarul is a kiszolgáló személyzethez. Kolozsváron már 90 vállalkozás csatlakozott a tavaly indított kezdeményezéshez, amelynek célja, hogy kiküszöbölje a magyarok lakta településeken gyakran előforduló helyzetet, amikor üzletekben, hivatalokban a magyarok románul beszélnek egymás között. Az anyanyelv használatát bátorító kampányukat a kezdeményezők egész Erdélyre kiterjesztenék. **7. oldal** ▶

Szibéria Európában, Erdélyben

Egész Európában kitartóan hull a hó, viharos a hófúvás. Magyarországon számos járhatatlan utat lezártak. Szlovákiában a Magas-Tátra több turistaközpontjában nem működnek a sífelvonók a viharos szél miatt. Romániában tegnap 140 települést zárt el az időjárás a külvilágtól, és 84 megyei rangú út volt járhatatlan – a „fehér pokol” Erdélybe is beköltözött. **2. oldal** ▶

Nem kegyelmez a tél. Árokba borult tehergépkocsik egy behavazott országúton, Veszprém térségében Fotó: MTI

Üresen marad hét mandátum?

Cseke Péter Tamás

Minden jel szerint a kormánynak nem áll szándékában kiírni az időközi választásokat a megüresedett képviselői és szenátori helyekre, így a parlament „csonka” marad a novemberi választásokig. Január elején Kelemen Hunor elnök még arról beszélt: az RMDSZ azt javasolta, hogy a szavazókat március végén hívják urnákhoz az érintett hat választókerület mindegyikében. Az erről szóló kormányhatározat nem született meg, bár több megüresedett mandátum esetében a törvény által rögzített 90 napos határidő is eltelt. **Folytatása a 3. oldalon** ▶

Mai mellékletünk:

Röviden

Predoiu sportszerűséget kér

Sportszerűséget vár el Hollandiától Románia schengeni csatlakozásának ügyében az igazságügyi miniszter, Cătălin Predoiu. A hágai parlament tegnap vitatta meg a bulgáriai és romániai igazságügyi reformokról szóló brüsszeli jelentést. Korábban Hága az MCV-jelentés tartalmától tette függővé Románia schengeni csatlakozásának támogatását. Az Európai Bizottság egy hete készített technikai jelentést, amelyet nyáron újabb, politikai megállapításokat is tartalmazó elemzés követ. A holland Európa-ügyi miniszter korábban kijelentette: Hága megvárja a júliusi jelentést, és azután dönt Schengen-ügyben.

Bocot „visszaküldik” Kolozsvárra?

„Meggyőződésem, hogy Emil Boc gond nélkül győzne Kolozsváron, ha indulna a polgármesteri székért” – fogalmazott Roberta Anastase, a képviselőház demokrata-liberális elnöke. A kormánypárti politikus azzal érvelt a PDL elnöke mellett, hogy „korábbi polgármesteri mandátuma alatt már bizonyított”. Bizalmas források szerint a volt kormányfő is komolyan mérlegeli, hogy visszatérjen a kincses városba.

Új szóvivője van az elnöki hivatalnak

Claudia-Elena Ionaş váltja Valeriu Turcant *(képünkön)* az elnöki hivatal szóvivői tisztségében. „A közszolgálatban eltöltött többéves munka után úgy döntöttem, eljött az ideje a váltásnak. A ver-

senyszférában folytatom” – jelentette ki Turcan. Az államfő tanácsadója 2007 áprilisában került a Cotroceni-palotába, amikor a parlament elindította Traian Băsescu felfüggesztési eljárását. Turcan egy év leforgása alatt már a hetedik tanácsadó, aki távozik az államfő mellől.

Vonzóbb külhoni magyar óvodák

A külhoni magyar óvodák vonzóvá tétele a fő célja annak a programsorozatnak, amelyet *2012 a külhoni magyar óvodák éve* mottóval hirdetett meg a nemzetpolitikai államtitkárság tegnap Budapesten. Répás Zsuzsanna magyar nemzetpolitikai helyettes államtitkár elmondta: erre a célra 100 millió forintot különítenek el a Bethlen Gábor Alapból.

Román nők tértek haza Szíriából

Hat román nőt telepítettek haza tegnap saját kérésükre Szíriából, ahol harcok dúlnak a Bassár el-Aszad szíriai elnök rezsimjét támogató erők és a felkelők között. Mind a hat nőnek szíriai a férje. Cristian Diaconescu külügyminiszter becslése szerint több ezer román él a közel-keleti országba.

Végzetes börtöntűz Hondurasban

Háromszázötven fölé emelkedett a tegnapi hondurasi börtöntűz halálos áldozatainak száma. Legalább harminc embert kezelnek súlyos égési sérülésekkel a kórházakban. Az éjszaka közepén tört ki a tűz az ország középső részén található Comayaguában lévő állami börtönben. Az őrök megpróbálták helyreállítani a rendet, de hamar eluralkodott a pánik. Az áldozatok közül sokan megfulladtak a füstben, és többen elevenen égtek el cellájukban. A tűz több mint egy órán át tombolt, mire eloltották.

Nem lesz magyar–román kormányülés az idén sem

Cs. P. T.

Idén sem tart együttes ülést a magyar és a román kormány – tudta meg tegnap az *ÚMSZ* Korodi Attila képviselőtől, akit a román parlament külügyi bizottságának élén tett kétnapos budapesti látogatásáról kérdeztünk. A bukaresti delegációt az Országgyűlés külügyi bizottsága fogadta a magyar fővárosban.

„Szóvá tettem a magyar félnek: a két ország viszonyában az egyik hiányosságnak azt tartom, hogy elmaradtak az együttes kormányülések. Azt a választ kaptam, hogy Budapest az idén sem számol ezzel a lehetőséggel” – mondta az RMDSZ-es politikus.

A román küldöttség látogatásának végén tartott sajtótájékoztatón Balla Mihály (Fidesz), az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke elmondta: a két bizottság együttműködése erősíthe-

Jakab István (balra) fogadta a Korodi Attila vezette küldöttséget Fotó: MTI

ti Magyarország és Románia kapcsolatát, hiszen kettejük között „őszinte a kapcsolat és harmonikus a párbeszéd”. Kijelentette: érti a magyar választójogi törvénnyel, a magyarországi román kisebbség képviseletével kapcsolatos aggodalmakat, de remélhetőleg olyan helyzet alakul ki, amely „mindenki megelégedésére szolgál majd”.

Korodi Attila arról beszélt: fontos, hogy legyen egy középeurópai „közös hang”, mert ez erősítheti a régiót. Így azt a „távolságot”, amely a nyugat-európai országok és a közép-európiai régió között van, minél hamarabb „le tudjuk dolgozni” – mutatott rá. Azt mondta, a bizottságok tanácskozásán a magyarországi román és a romániai magyar kisebbség helyzetéről is beszéltek, és kitért arra, hogy azt szeretnék, ha az új választójogi törvény elfogadásával a magyarországi román kisebbség képviselete minél magasabb szintű lenne a magyar Országgyűlésben. Emellett beszámoltak a magyar képviselőknek a román kormányváltás után kialakult helyzetről, az idei évre tervezett kormányprogramról, amelynek része a marosvásárhelyi egyetem ügyének rendezése és „a kisebbségi törvény helyzetének a kimozdítása”. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a romániai ellenzék „parlamenti sztrájkban van”, ezért előfordulhatnak eljárási gondok – tette hozzá. ◄

Szibéria Európában

Kitartóan hull a hó, viharos a hófúvás, befagytak a szabadvizek

Gy. Z.

A szerdai egész napos, kitartó hóhullás és a tegnapra feltámadt viharos erejű szél alaposan megnehezítette a közlekedést Magyarországon. Vasúton a legtöbb szerelvény tetemesen késik, közúton pedig számos alsóbbrendű utat lezártak, mert a hótorlasz vagy a baleset miatt járhatatlan, az autópályákon és az autóutakon is megnehezedett a haladás.

Miközben az enyhébb időjárás következtében a Dunán olvad a jég, a Tisza középső szakaszán csütörtökön robbantással törik a jeget, amelyet sok helyen motoros fűrésszel is vágni kellett, hogy a bajba jutott embereknek a katasztrófavédelem segíthessen.

Leálltak a sífelvonók Szlovákiában

Évtizedes hórekordok dőltek meg Szlovákiában tegnap reggelre. A legrégebbi, 1984-ben mért csúcs az északnyugat-szlovákiai Cadcában dőlt meg, ahol tegnapra virradóan 60 centiméter hó hullott. Az ország északi részén, a hegyi térségekben több átjárót teljesen vagy részlegesen le kellett zárni a forgalom előtt. Árva, Liptó, Túróc és a Felső-Garam mente térségeiben, valamint Szepességben már másodfokú meteorológiai figyelmeztetés van érvényben. Néhány déli régiót leszámítva szinte az egész országban folyamatosan havazik. A Magas Tátra több síközpontjában is szüneteltetik a drótkötélpályás sífelvonók üzemeltetését a viharos szél miatt.

Tegnap üzembe kellett helyezni az Oderán a német–lengyel jégtörőflottát, hogy megszüntesse a kétszáz kilométer hosszan képződött jégtorlaszt.

Akadozik a forgalom Erdélyben is

Erdélyt átszelő három országutat egyes részeken le kellett zárni tegnap a vastag hóréteg miatt: a DN 1H jelzésű út Élesd és Szilágynagyfalu, a DN 1P Pusztaújlaka és Hagymádfalva, valamint a DN 67D Baia de Aramă és Herkülesfürdő közötti szakaszát. Az országban tegnap 140 települést zárt el az időjárás a külvilágtól, és 84 megyei rangú út volt járhatatlan, főként a déli megyékben. A belügyminisztérium csaknem 5 ezer rendőrt és csendőrt irányított a hótól elzárt településekre.

Beomlott egy ukrán épület teteje

Az egész Kárpát-medencében komoly gondokat okoz a lehullott tetemes mennyiségű hó és a szélvihar. Kárpátalján több hegyvidéki település megközelíthetetlenné vált: még a katasztrófavédelem járművei sem tudnak áthatolni a kétméteres hótorlaszokon. Több hegyi utat lavina temetett be. Beomlott a hó súlya alatt a magyar–ukrán határ melletti Csapon a vasúti csomópont mozdonyszínjének teteje tegnap, de senki nem sérült meg a balesetben. ◄

Egész Európában dolgozik a katasztrófavédelem. A közúti járművel a figyelmeztetés ellenére útra kelnek Fotó: MTI

Elítélte az EP a magyar gyakorlatot

ÚMSZ

A közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló, négypárti állásfoglalás-tervezetet szavazott meg tegnap Strasbourgban az Európai Parlament (EP) plenáris ülése. A határozat az EP „súlyos aggodalmát” fejezi ki „a demokrácia gyakorlásával, a jogállamisággal, az emberi és szociális jogok gyakorlásával, a fékekkel és ellensúlyokkal, az egyenlőséggel és a diszkriminációmentességgel összefüggésben”. Ezért felszólítja a magyar kormányt: tegyen eleget az Európai Bizottság, az Európa Tanács és a Velencei Bizottság ajánlásainak, és azoknak megfelelően módosítsa az érintett törvényeket. A voksolásra három határozati javaslatot is beterjesztettek, és közülük a szocialisták, a liberálisok, a zöldpártiak és az Egységes Európai Baloldal/Északi Zöld Baloldal (GUE/NGL) nevet viselő radikális baloldaliak indítványa kapta meg a szükséges többséget. A koncepciós pereket idézi a magyar néppárti EP-képviselőcsoport szerint az, hogy az Európai Parlament (EP) plenáris ülésén a szocialista, liberális, zöld és kommunista frakciók megszavazták a Magyarországot elítélő határozatot. Járóka Lívia pedig levélben fordult Neelie Kroes digitális és médiaügyekért felelős EU-biztoshoz az Európai Parlament (EP) állampolgári, bel- és igazságügyi szakbizottságában tett múlt heti kijelentései miatt – közölte a fideszes EP-képviselő maga. Járóka kifogásolta, hogy Kroes egy meg nem nevezett forrásra hivatkozva azt állította: Magyarországon mindennapos a kisebbségekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, az iskolai rasszizmus egyre nyíltabb és elfogadottabb, és sokan az erőszakos támadásoktól való félelemben élnek. ◄

Üresen marad...?

Folytatás az 1. oldalról

Szintén a törvény rögzíti azt is: az országos parlamenti választások előtt hat hónappal nem lehet időközi választásokat tartani, így a kormány hamarosan ezen az időkorláton is túllépheti.

Az időközi választások kérdése a koalíció vezetőinek hét eleji tanácskozásán is szóba került. Akkor a Demokrata Liberális Párt (PDL) egyhetes haladékot kért az időpont kitűzésére. „Az az igazság, hogy a PDL-sek ódzkodnak az időközi választásoktól, mert tartanak attól, hogy egyetlen kerületben sem nyernek. Így nem zárom ki, hogy végül nem is tűzik ki a határidőt” – mondta lapunknak Fekete Szabó András. Az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője szerint az időközi választásokat már csak akkor lehet a törvényes határidőn belül megtartani, ha az időpontjáról szóló kormányhatározat már a jövő héten megszületik. „Ez esetben is a kampány időtartamát le kellene rövidíteni” – magyarázta.

A román parlamentben jelenleg hét mandátum betöltetlen. Csak hat kerületben kellene kiírni időközi választásokat, mivel az egyik megüresedett hely a romániai macedónok egy éve elhunyt képviselőjéé, a kisebbségek képviselőit pedig nem egyéni választókerületből, hanem országos listáról jutnak mandátumhoz.

Mint ismeretes, Kolozs megyében Pálffy Zoltán elhunytával, Olt és Bihar megyében, illetve Bukarestben Doru Frunzulică, Lakatos Péter és Teo Trandafir lemondásával üresedett meg egy-egy képviselői hely. A felsőházban a demokrata liberális Mircea Cintezã és az RMDSZ-es Gyerkó László mondott le szenátori mandátumáról.

A Szociál-Liberális Szövetség (USL) még januárban bejelentette, hogy beperelni készül a kormányt, amiért késlekedik kiírni az időközi választásokat. Fekete Szabó András szerint az RMDSZ-nek érdeke az időközi választások kiírása, mert arra számít, hogy két kerületben (Bihar és Hargita megyében) nyer.

Pálffy Zoltán választókerületben a szövetség várhatóan nem állít jelöltet. Gyerkó és Lakatos megüresedett mandátumát az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP) is megpályázná, s az eddigi jelek szerint a szándéktól az sem téríti el politikusaikat, hogy a parlamenten kívüli politikai alakulatok a törvény értelmében időközi választásokon nem állíthatnak jelöltet. Az EMNP alapító elnöke, Toró T. Tibor Bihar megyében az RMDSZ-szel közös indítását szorgalmazza. ◄

Minden jel szerint nem szerveznek már időközi választásokat Fotó: ÚMSZ/archív

Talároskézben a kormány sorsa

M. Á. Zs.

Március 7-én tárgyalja az Alkotmánybíróság azt a beadványt, amelyet az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség (USL) nyújtott be a Mihai Răzvan Ungureanu vezette kormány beiktatásakor tapasztalt törvénytelenségek miatt. Mircea Duşa, a Szociáldemokrata Párt (PSD) képviselőházi frakcióvezetője szerint a kabinet múlt heti beiktatásakor a kormánypártok nem tartották be az alaptörvény 1-es, 64-es és 103-as cikkelyét. Mint ismeretes, az Ungureanu-kabinetet múlt heti beiktatásakor az ellenzéki honatyák nem jelentek meg a miniszterjelöltek szakbizottsági meghallgatásain, így a testületek többségében nem volt kvórum. Sever Voinescu, a Demokrata Liberális Párt (PDL) szóvivője szerint a koalíciós alakulatok betartották az alkotmány előírásait. Márton Árpád, az RMDSZ jogász-képviselője korábban az *ÚMSZ*-nek nyilatkozva nem tartotta valószínűnek, hogy a taláros testület helyt ad az ellenzék óvásának. „Nincs olyan paragrafusa az alkotmánynak, amely sérült volna. Az Alkotmánybíróság amúgy sem foglalkozik a parlament eljárásbeli kérdéseivel” – magyarázta. Mint hozzátette: az ellenzék esélyét az is csökkenti, hogy az Ungureanu-kabinetről szóló szavazás előtt Vasile Blaga ülésvezető szavazásra bocsátotta a kérdést: egyetértenek-e a honatyák azzal, hogy teljesültek a kormány beiktatásának feltételei? „A két ház igennel szavazott, az ellenzék elmulasztotta a tiltakozás lehetőségét” – magyarázta Márton. ◄

CNA–EMNT-ellentmondás a Realitatea „román” klipjéről

Hírösszefoglaló

Cáfolta Răsvan Popescu, az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) elnöke, hogy az általa vezetett testület elmarasztalta volna a *Realitatea* hírtelevíziót a „România a românoké” című kampányáért. A *Krónika* című napilap internetes változatának Popescu elmondta, a kampány szövegében a románokat állampolgársági, nem pedig nemzetiségi alapon különítik el más csoportoktól, így a bejátszások nem minősülnek diszkriminatívnak a kisebbségekre nézve.

Teljesen más megközelítésben ismertette a CNA tegnapi ülésén történteket a badványt megfogalmazó Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) sajtóközleménye, amely szerint a CNA megrótta a hírtelevízió vezetőségét a diszkriminatívnak minősített klip miatt. Az EMNT szerint a testület ugyanakkor arra is felhívta a Realitatea szerkesztőinek figyelmét, hogy a jövőben tartózkodjanak olyan tartalmak sugárzásától, amelyek sértik valamelyik nemzetiség érdekeit, megítélését.

Az ülésen részt vett Boros Zoltán is, aki felhívta az audiovizuális tanács tagjainak figyelmét arra, hogy egy rossz emlékeket idéző, rossz ízű, visszatérő jelszóról van szó: „Szerbia a szerbeké” volt Milosevics uralmának az egyik vezérmotívuma, a délszláv háború kitörésének az egyik kiváltója. „Képzeljék el, ha például egy népszerű német kereskedelmi adó, mondjuk az RTL sugározná óránként a neonáci tüntetésen is hangoztatott jelszót, hogy »Németország a németeké«, azaz a több millió török hagyja el az országot” – tette hozzá az EMNT szakembere. ◄

A Boc-ügy elsötétíti az Antena1-et

Tízperces elsötétítéssel büntette az Országos Audiovizuális Tanács (CNA) az *Antena 1* televíziót a meztelen Emil Bocról készült videofelvétel bemutatása miatt. A CNA tegnapi, egyhangúlag hozott döntése szerint a kereskedelmi adónak fő műsoridőben, 19 órakor kell félbeszakítania adását, és a testület döntésének szövegét kell sugároznia tíz percig azon a napon, amelyen hivatalos formában megkapja a döntést. A CNA ugyanakkor 200 ezer lejes pénzbírság kifizetésére kötelezték az *OTV* televíziót is, mivel az *Antena 1*-ről átvette és bemutatta a felvételt. Mint arról tájékoztattunk, a CNA-nál 110 panaszt regisztráltak annak kapcsán, hogy az *Antena 1* televízió egyik bulvárműsora hétfő esti adásában bemutatott egy rövid filmfelvételt, amelyen Emil Boc exkormányfő látható ruhacsere közben egy öltözőben.

Magyarszakértő nélküli USL

Kovács Zsolt

Az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetségben (USL) nincsenek olyan tárgyalók, akik értenék a magyar közösség és az RMDSZ „lelki világát” – jelentette ki tegnapi sajtótájékoztatóján Antal Árpád. Sepsiszentgyörgy polgármestere ezzel magyarázza azt, hogy a szövetségnek jelenleg nincs politikai együttműködése az ellenzéki pártszövetséggel. Antal Árpád hozzátette: velük ellentétben a Demokrata Liberális Pártnak (PDL) legalább két olyan embere van – Vasile Blaga szenátusi elnök és Elena Udrea volt régiófejlesztési miniszter –, akik sikeresen tudnak tárgyalni az RMDSZ-szel. „Úgy vélem, az USL legnagyobb problémája, ami a magyar közösséggel ápolt viszonyt illeti, hogy nincsenek olyan tárgyalóik, akik tudnának a magyarok nyelvén beszélni, olyan értelemben, hogy szót tudjanak érteni a magyar közösség vezetőivel” – fogalmazott Antal. Sepsiszentgyörgy polgármestere „visszasírta” Viorel Hrebenciuc szociáldemokrata szenátort, aki kemény tárgyaló volt ugyan, de tudott egyeztetni az RMDSZ- vezetőkkel. „Jelenleg se a szociáldemokratáknak, se a liberálisoknak nincsenek ilyen embereik, ezért nem tudnak megoldani olyan problémákat, amelyek révén közelebb kerülnének a magyar közösséghez és az RMDSZ-hez” – fogalmazott a városgazda. ◄

Anastase: helyemen maradok

ÚMSZ

Tagadta szerda este Roberta Anastase, a képviselőház demokrata liberális elnöke azokat a sajtóértesüléseket, miszerint pártja a leváltását fontolgatja. A politikus szerint menesztése „álhír”, amelyet a Konzervatív Párt alapító elnöke, az Intact médiatröszt tulajdonosa, Dan Voiculescu terjeszt. Mint ismert, az ellenzék már egy éve követeli Anastase távozását a képviselőház éléről az egységes nyugdíjtörvény elfogadásakor történt visszásságok miatt. Azzal vádolják a politikust, hogy csalt a szavazatok megszámlálásakor. Akkori ülésén ugyanis az alsóház a hiányzások miatt határozatképtelen volt, ennek ellenére a házelnök a jogszabályt elfogadottnak nyilvánította. A jelenleg parlamenti sztrájkot tartó ellenzék több feltételhez köti visszatérését a törvényhozói munkába. Ezek egyike a házelnök leváltása. Roberta Anastase a *Realitatea hírtelevízió* meghívottjaként elmondta, az állam illetékes szervei már tisztázták a vádak alól. Arra utalt, hogy az ügyészség is vizsgálódott az ügyben, s nem indított ellene eljárást. A házelnök leváltásának hírét tagadta tegnap Sever Voinescu, a demokrata liberálisok szóvivője is. ◄

MRU

Salamon Márton László

Egy hét telt el azóta, hogy Mihai Răzvan Ungureanu a román kormány feje, és néhány következtetés máris levonható abból, ahogyan az egyik hazai titkosszolgálat addigi vezetője ellátja új teendőit. Az újdonsült miniszterelnök jelentős előnnyel indul elődjéhez, Emil Bochoz képest, aki – Ungureanuval ellentétben – kinevezését megelőzően nem örvendett köztiszteletnek, egyetemi oktatói státusa ellenére nem tartozott a hazai értelmiségi elithez, a közvélemény csupán az államfőhöz feltétel nélkül lojális pártpolitikusi minőségét percipiálta. A miniszterelnöki pozícióban eltöltött három év pedig csak tovább koptatta amúgy sem nagy tekintélyét, így Emil Boc aligha maradhat meg sokáig a nagyobbik kormánypárt elnöki székében sem, a kolozsvári polgármesteri tisztségért indítani pedig a demokrata liberálisok számára egyenlő lenne az öngyilkossággal.

Ungureanu azonban teljesen más alapállásból indul: a cizellált értelmiségi alapállásából, és ez a minősége ötvöződik egyfajta – alighanem titkosszolgálati múltjából fakadó – sejtelmességgel. Az új miniszterelnököt belengő megfontolt rejtélyesség előnyére válik, főleg a hadaró, izgága, komolyan nem igazán vehető Emil Bockal való összehasonlításban, ugyanakkor pedig valamiféle védelmet biztosíthat számára Traian Băsescu államfővel szemben is, aki nem teheti meg, hogy egy nála sokkal jobb megítélésű, nagyobb tekintélyű kormányfőt maga alá gyűrjön. (Bár emberközeliségből, a kisemberrel szembeni empátiából – vagy legalább annak mímeléséből – a kissé robotszerű Ungureanu azért még tanulhatna Băsescutól...)

Kémfőnöki múltja azonban még vissza is üthet: Ungureanu sebezhetővé válhat olyan támadásokkal szemben, amelyek az ő szerepét firtatják különböző kényes kérdésekben, mint amilyen például a Omar Hayssam-ügy vagy a FNI-s Nicolae Popa ügye. (Mindkettő Traian Băsescuhoz, az államfő politikai érdekeihez kötődik – finom szálakkal...) Egy esetleges politikai kémbotrány pedig megingathatja a miniszterelnök és az elnöki párt amúgy is ingatag pozícióit, hogy ennél súlyosabb, nemzetközi politikai következményekről most ne is beszéljünk.

Mihai Răzvan Ungureanu mindenesetre jelentős kezdeti tőkével bír, amivel legjobb tudása szerint fog gazdálkodni. Ha jól csinálja, feledtetni tudja majd alig több mint fél éves miniszterelnöki mandátuma ideje alatt a döntően rossz megítélésű Emil Boc emlékét, és kihúzhatja a narancsos pártot abból a népszerűségi gödörből, amelybe a Băsescu–Boc-páros belevezényelte. Ha viszont nem, ha eljátssza ezt a kezdeti tőkét, akkor úgy marad meg a történelemben, mint az egykor még parlamenti párt PDL utolsó miniszterelnöke...

Román lapszemle

A szerencsejáték-felügyelő hatóság betiltotta az *Antena 1* kereskedelmi televízió rendkívül nagy népszerűségnek örvendő Bingo Metropolis játékát. *(Evenimentul zilei)* ▶ A BBC *Top Gear* című műsorában nevetést váltott ki a Dacia új, Lodgy névre hallgató járműve. *(Evenimentul Zilei)* ▶ Nem indul újabb mandátumért Robert Zoellick, a Világbank elnöke. Bizalmas információk szerint helyét Hillary Clinton jelenlegi amerikai külügyminiszter veszi majd át. *(Adevărul)* ▶ A temesvári Állami Német Színház színre viszi az irodalmi Nobel-díjas Herta Müller első drámáját. A bemutatóra hazalátogat a Nickyfalváról elszármazott írónő is. *(Adevărul)*

Justitia: nincs kegyelem?

Az utóbbi időben több magas rangú tisztségviselő ellen is bírósági ítéletek születtek – igaz, a legtöbb esetben a büntetés néhány éves felfüggesztett szabadságvesztés volt.

Bogdán Tibor

Adrian Năstase volt miniszterelnök után az igazságszolgáltatás újabb két egykori kormánytagot, Decebal Traian Remeşt és Ioan Avram Mureşant ítélt letöltendő börtönbüntetésre.

A kenőmájas-sztori

Mindkettőjüket három-három évi szabadságvesztésre ítélték, igaz, egyelőre egyikük sem vonul rács mögé, az ítélet még nem végleges, az érintettek pedig megfellebbezték a döntéseket. Az ítélet per több, mint három és fél évig, pontosabban 1337 napig tartó per után született meg a „kenőmájas" néven elhíresült dossziéban, melyben korrupcióval vádolják őket.

Mureşannak most azért kell fizetnie, mert tárcavezetőként visszaélt hatalmával és befolyásával, csúszópénzt közvetített Remeşnek, aki megvesztegethetőség miatt ítéltek el. A börtönbüntetés nyilván sokkal jobban érinti, mint az ítéletnek az a kitétele, miszerint vissza kell fizetnie Gheorghe Ciorbă üzletembernek 1500 lejt, az ajándékba kapott májas hurka és kolbász forgalmi árát.

Ráadásul Remeş mindezért „megdolgozott", hiszen ígéretéhez híven úgy intézte, hogy két, talajjavítási munkákra kiírt versenytárgyalást is Ciorbă cége nyerjen meg. Most az üzletember sem úszsza meg szárazon, annak ellenére, hogy ő jelentette fel „jótevőit": őrá másfél év börtönt róttak ki a bírák – igaz négy éves próbaidőre szóló felfüggesztéssel.

Persze, korántsem csupán néhány kiló kolbászról-hurkáról van szó. A korrupcióelleni ügyészek szerint az összesen 3,5 millió lej értékű talajjavítási munkálatok elnyerésének fejében Remeş 15 ezer eurót és egy 65 ezer euróra becsült Audi Q7 gépkocsit kapott megvesztegetésként. Érdekes módon azonban az ügycsomóval foglalkozó magas rangú igazságszolgáltatási tisztségviselők a kenőpénzek feltüntetésénél egyiket sem vették figyelembe, arra hivatkozva, hogy a kivizsgálást folytató hatóságok nem tudták egyértelműen bizonyítani annak tényét, hogy az összeg és a gépkocsik valóban Remeşhez kerültek volna, aki a vádemelés pillanatában egyébként még miniszter volt.

Ennek nyomán Remeş lemondott tisztségéről, helyét Dacian Cioloş vette át. A kivizsgálás idején egyébként a rendszerint Bukarest–Nagyvárad–Nagybánya útvonalon utazgató mindkét tisztségviselőt közel két hónapon át figyelték a Román Hírszerző Szolgálat emberei. Mind Remeşnek, mind pedig Mureşannak Nagybányán van kacsalábon forgó villája.

A kiszivárogtatás

A versenytárgyalások „irányítottságát" valamint a májas hurka és kolbász átvételét azonban videó- és hangfelvételek bizonyították, ezeket akkoriban a közszolgálati és kereskedelmi tévé-adók előszeretettel mutatták be. Mint kiderült, a „szállítmányt" maga Mureşan juttatta el a „címzetthez" és adta át Remeş feleségének.

A két volt miniszter mindent megpróbált annak érdekében, hogy tisztárra mossa magát. így tagadták a hangfelvételek eredetiségét és hangazonosítási vizsgálatokat kértek. Amikor azonban kiderült hogy a szakvizsgálat 250 ezer euróba kerülne, mindketten lemondtak róla.

A per beindulása óta egyébként teljesen elzárkóztak a külvilágtól, idejüket nagybányai villájukban töltik, a szomszédjaikkal sem érintkeznek.

Az ügyészség által titkokban készült felvételek kiszivárogtatása nagy vihart kavart, többen is úgy vélték, a korrupcióelleni ügyészek politikai lejáratókampányt indítottak a hatalom egyes körei ellen. A közszolgálati televízió akkori elnöke, a szociáldemokrata Alexandru Sassu helytelenítette a két volt miniszter találkozójáról készült videofelvételek nyilvánosságra hozatalát; azok akkor készültek, amikor Mureşan az üzletember részéről átadta Remeşnek az 15 000 eurót tartalmazó borítékot; a tévé-elnök egyben megtiltotta a kolbász-hurka „házhozszállítását" rögzítő film leforgatását. Az ellenzék a teljes Tăriceanu-kormány lemondását követelte, tekintve, hogy a kabinet további két tagja, Tudor Chiuariu igazságügyi és Paul Păcuraru munkaügyi miniszter is a korrupcióelleni ügyészek figyelmének homlokterébe került.

Dominó-elv?

Az utóbbi időben több magas rangú tisztségviselő ellen is bírósági ítéletek születtek. Adrian Năstase volt kormányfőt 2 év letöltendő börtönbüntetéssel sújtották: a művészet trófeája néven ismertté vált dossziéban azzal vádolják, hogy egy szimpózium részvételi díjaiból befolyt 1,6 millió eurót, saját kampányának finanszírozására fordította. Az ítélet ellen fellebbezett.

A Nemzeti Liberális Párt parlamenti képviselőjére, Virgil Popra hatalommal való visszaélés miatt öt év letöltendő börtönbüntetést mondtak ki, ugyancsak alapfokon: a Kolozs megyei tanács tagjaként 80 ezer euró csúszópénzt követelt bizonyos munkálatok kiutaltatásáért.

A demokrata liberálisok Gorj megyei parlamenti képviselője, Cosmin Mihai Popescu két év felfüggesztett szabadságvesztést kapott pártbeli kollégája, a gazdasági és kereskedelmi tárca volt államtitkára, Ionel Manţog üzleti érdekeinek előnyben részesítéséért.

Vasile Duţát, a szociáldemokrata majd a Nagy-Románia Párt egykori parlamenti képviselőjét öt év letöltendő börtönbüntetésre ítélték, hatalommal való visszaélés bűntette miatt.

Ugyanez az ítélet született meg pártbeli kollégája, a többrendbeli csalást, rendkívül súlyos körülményekkel járó hivatali visszaélést elkövető Emil Cutean volt parlamenti képviselő ügyében is.

A szintén szociáldemokrata volt parlamenti képviselő, a CNSRL Frăţia szakszervezet egykori alelnöke, a mizili fegyvergyárat hat milliárd régi lejjel megkárosító Mihail Sireteanu megúszta két év, állandó megfigyeléssel súlyosbított felfüggesztett börtönnel.

A Nagy-Románia Párt korábbi parlamenti képviselőjének, Nati Meirnek hét év szabadságvesztést kell letöltenie sorozatos csalás miatt. ◄

First ladyk és politikusok az arab világban

A háttérből állítólag irányító machinátortól a popsztárig széles palettán mozognak a közel-keleti first ladyk. A minap bemutatott szíriai elnök felesége farmerben és pólóban járta be az országot, az iráni Ahmadinezsád asszony viszont négy év alatt mindössze egyszer jelent meg hitvese oldalán a nyilvánosság előtt.

Gy. Z.

2008, Abu-Dhabi: az arab first ladyk második csúcstalálkozója

A nők alulreprezentáltsága az arab politikai életben nem titok. Mégis egyre több arab ország vezetésében tűnnek fel komoly befolyással bíró női szereplők, akik nem kizárólag rangjukkal, vagy családjukon keresztül jutottak előre, hanem önerőből, tudásuk és tapasztalatuk elismerésével. Inkább az arab mentalitásból, kulturális hagyományokból adódóan kevés a nő a politikai életben, nem pedig a muszlim vallás miatt. Az elmúlt évtizedben számos muszlim (tehát nem arab) ország élén láthattunk nőket, közülük a legismertebb Benazir Bhutto, Pakisztán 2007-ben meggyilkolt volt miniszterelnöke, Tanşu Çiller, az első női török kormányfő (1993 és 96 között), vagy Begum Khaleda Zia, Banglades első miniszterelnöknője (1991–2006, majd 2001–2006).

Ránija, a „popsztár"

II. Abdullah jordán király felesége, Ránija amolyan „popsztár" a közel-keleti first ladyk között. Csillogó barna hajzuhatagával, mandulavágású szemével és finom arcvonásaival akárhol bukkan is fel, mindenkinek megnyeri a szívét. Illetve mégsem: a gazdaságtudományi és államigazgatási végzettségű hölgy elkötelezett küzdelme a nők jogaiért kivívta az arab országok konzervatív muszlim köreinek rosszallását. Leánykori nevén Rania al-Yassin 1970. augusztus 31-én látta meg a napvilágot Kuvaitvárosban, egy palesztin orvosfamília gyermekeként. A királyné rendkívül ügyesen él a modern médiumok nyújtotta lehetőségekkel – a *You Tube* internetes videomegosztó oldalon saját például bejelentkezéseivel próbálja meg elérni az arab világgal szembeni előítéletek csökkentését. Ránija a világ egyik legválasztékosabban öltözködő hölgye: az angol *Hello* magazin felmérése szerint 2003-ban ő volt az év legelegánsabb hölgye; egy 2005-ben megtartott szavazáson a világ száz legszebb nője közül a 3. helyen végzett.

Nyilvánosság: közel és távol

Az arab monarchiákat képviselő, modern felfogású Ránija „ellentétével" az önmagát épp világi köztársaságként meghatározó Törökországban találkozunk, ahol nem kevés nő viseli az Emine nevet, hiszen Mohamed próféta édesanyját is így hívták. De ilyen Eminével, mint Recep Tayyip Erdogan miniszterelnök felesége, a törökök hosszú idő óta nem találkoztak. Az 54 éves Emine Erdogan ugyanis, aki 1978-ban házasodott össze a férjével, „türbant", vagyis fejkendőt visel, ami Atatürk földjén példátlanul vitatott dolog. A fejkendős asszonyt mindenhol hivatalosan fogadták – így mindenekelőtt Görögországban is –, csak éppen saját hazájában nem, ahol a szigorúan szekuláris korábbi államfő, Ahmet Necdet Sezer ezt nem tűrte, és egyszer sem hívta meg az asszonyt hivatalos rendezvényre. Ma már, Abdullah Gül elnökké választása óta változott a helyzet. Bennfentesek szerint Emine Erdogan nem csekély politikai befolyással bír férjére.

Távol tartja magát a nyilvánosságtól Fatimah Szadat Farahí, a megkérdőjelezhető módon újraválasztott iráni elnök felesége. Az állítólag mérnök végzettségű asszony – Mahmúd Ahmadinezsád évfolyamtársa volt –, férje első négyéves hivatali idején csak egyetlen alkalommal jelent meg az oldalán. A férfi még az iszlám klerikusok túlnyomó többségénél is patriarchálisabb meggyőződésű. Ahmadinezsád asszony az elnök három gyermekének anyja – és ezen kívül semmi más.

„Önerőből" boldogulnak

Amellett, hogy a monarchiákkal rendelkező országok királyi családjainak nőtagjai, illetve a first lady-k széleskörű munkájuknak és nyilvános szerepléseiknek köszönhetően egyre közismertebbekké válnak, az országok törvényhozásába is sorra választanak be női képviselőket. Talán a legnagyobb port Norah al-Faiz, a nők oktatásáért felelős miniszterhelyettes megválasztása kavarta 2009-ben, hiszen a Közel-Kelet legzártabb és legkonzervatívabb társadalmának tartott Szaúd-Arábiában ez precedens nélkülinek számított. A nők helyzetén javítani kívánó, kis lépéseknek látszó intézkedések (kizárólag nők számára fenntartott hotel megnyitása Rijadban, fénykép helyett az ujjlenyomat engedélyezése személyazonosításra) után az ötvenes éveiben járó, a Szaúd Király Egyetemen és az Egyesült Államokban tanult Norah megválasztása is arra enged következtetni, hogy a 2005-ben trónra lépett Abdullah király uralkodása alatt egyfajta (még ha csak enyhe is) reformhullám indulhat meg az országban. Szintén Abdullah király nevéhez fűződik az első koedukált szaúdi egyetem, az Abdullah Király Tudományés Technológiai Egyetem megnyitása is.

A liberálisabb Marokkóban 2004-ben nem okozott ekkora meglepetést Hynd Bouhia, a 2007-ben leköszönt miniszterelnök, Driss Jettou gazdasági tanácsadójává történő kinevezése. Hynd pályafutását a Világbanknál kezdte, ahol víz- és környezetgazdálkodással foglalkozott, nem csak Észak-Afrikában, de Latin-Amerikában és Délkelet-Ázsiában is, majd a Közel-Kelet és Észak-Afrika régióért felelős alelnök asszisztense lett, jelenleg a casablancai tőzsde igazgatója. Ez az előléptetés a 37 éves hölgyet a *Forbes* magazin 100 legbefolyásosabb nője közé repítette (2008-ban az előkelő 29. helyén végzett). ◄

Laptop

A nap címe. Az aszfalt királyai eltűntek a hóban. Egymilliárd euró elszállt a semmibe, *Azi*

Magyarázat. Az állam a hóeltakarításért is az „aszfalt királyaival” kötött busás szerződéseket. Az egymilliárd dollár eddig kevésnek bizonyult. A kiskirályok azzal dicsekednek, hogy a szükséges plusz felszereléseket, gépeket, anyagokat maguktól adták, „hazafias munkában” biztosították – holott a szerződés erre is kötelezte őket. Romániában egy kilométer út megtisztítása, hótalanítása közel négyszer annyiba kerül, mint Svéd- vagy Finnországban.

Pech. No, ez már majdnem olyan, mint egy (ebben a pillanatban kitalált!) típusvicc: A jó hír az, hogy egymilliót nyertél a lottón, a rossz hír az, hogy ez nem igaz… A *Ziarul Financiar* írja: „A 2011-es 2,5 százalékos gazdasági növekedésről szóló hírt beárnyékolják egy új recesszió fellegei. Az első negyedév elég gyengének ígérkezik, az egy főre jutó nemzeti jövedelem csökkenhet, mind az euróövezetben végbement fejlemények, mind a fél országot megbénító havazás miatt.”

Megérdemelné? Patrick André de Hillerin, a *Cațavencii* szerzője Mircea Toaderre szigorú büntetést szabna. Hogy többször leökrözi a fő kormánypárt frakcióvezetőjét, jogos, hiszen az illető tényleg ritka nagy ragyabunkó, amit pedig a tévében állítani merészelt – hogy a kemény tél áldozatai mind részegen fagytak meg –, gyalázat; ennek ellenére a rá szabandó büntetés elég perverz fantáziáról árulkodik. P. A. de H., abból kiindulva, hogy ökör lévén, Toader úr már nem herélhető ki, a következő megoldást javasolja: „Én megforgatnám feromonokban (nemi hormon és csalogatóanyag – *a szerk. megj.*), és szabadon engedném Pamplonában, a Szent Firmin fesztivál idején. (Amikor a bikák mindennek és mindenkinek nekimennek a város utcáin – *a szerk. megj.*) Ha az emberek utálnák is leköpni, legalább egy bika megsajnálná és megszabadítaná a feltűnési viszketegségtől.

Megérte? Mardale „karikatúrája” voltaképpen egyetlen mondat a *Cațavencii*ben: „Micsoda válság, uram! – Románia, ha megszabadul a románoktól, neki már megérte!”

Minden napra egy mondás

„Egy pesszimista minden lehetőségben látja a nehézséget; egy optimista minden nehézségben meglátja a lehetőséget.”
Winston Churchill

Delírium

Horváth Szekeres István

SZELLEMIDÉZÉS

A fény

Volt egy közelebbi hang is, ez – bár elemeit a visszhang összemosta, mintha egymás része lett volna mind – arról tanúskodott, hogy emberek fejtik a földet, a sziklát. Szólongatták egymást, parancsolgattak, fel-felkurjantottak, gerendákat vonszoltak a kőpadlón, (…) s ha a visszhangzó tér nem űzi körbe-körbe e zajt, hogy önmagát és a fülsértő kórust utolérje, egyazon dallamot zengve szakadatlan, szétfolyt volna, akár a piaci lárma. E zaj annyira új volt, hogy odasietett a katedrális középvonalához, a hatalmas nyugati kapu árnyékába, térdet hajtott az elbújtatott főoltár előtt; majd megállt és nézett. Egy pillanatra hunyorgatnia kellett. Máskor is besütött a nap, de nem így. A legszembeszökőbb szilárd tárgy a hajóban nem a katedrálist a kórus lépcsőjénél két részre osztó fa- és vászontorlasz, nem a hajó két íve volt, nem is a fogadalmi kápolnák vagy köztük a festett sírkövek. A legszilárdabb volt mind között a fény. Besújtott a déli hajó ablaksorán, az ablakokat színekre robbantotta, Jocelin előtt szabályos rendben jobbról balra lejtett, hogy a hajó északi oldalán lecsapjon a pillérközökre. Finom por adta meg mindenütt e fényoszlopoknak és fénygerendáknak a térbeliség méltóságát. Hunyorogva nézett megint a fénybe, s látta, közvetlen közelről, hogy a porszemcsék hogyan kerülgetik egymást, kavarognak, mint fuvallatnyi szélben a tiszavirág. Látta, hogy távolabb a por hogyan felhőzik, kacskaringózik vagy torpan meg egyegy pillanatra, hogy a legtávolabbi fénygerendákban, fényoszlopokban már puszta színné váljon, a katedrális testén végigsuhintó mézszínné.

William Golding: A torony. Fordította Göncz Árpád

Szédülős

Talán más bűneimmel együtt megbocsátja a Fennvaló, hogy megszokott templomomban az utóbbi években nem annyira az igehirdetés hatott rám (pedig igyekeztem befogadni, amit csak lehet), hanem a politika. De mit csináltam volna, ha az apostolok cselekedetei helyett nem egyszer a politikusok cselekedeteit kellett hallgatnom? Elsősorban az egyházkerület akkori püspökének szájából, aki bár papjainak általában tiltotta a politizálást, maga vastagon belemászott. Vélt és valós sérelmei okán tücsköt-bogarat rámondott volt politikus-társaira, aztán a Pestről érkezett barátai sűrű bólogatása mellett felvázolta, hogy miként mentik meg a jövőnek az erdélyi magyarságot.
Másokkal együtt ráztam a fejem: ezt nem itt kellene elmondani, de mindjárt fel is oldoztam, ugyan hol mondja, ha máshol láthatóan nem gyűl össze szavára ennyi nép? Főleg azt nehezményeztem, hogy túlságosan elrugaszkodik a valóságtól. (Például az autonómiánál, miközben kitartóan szapulta az érdekvédelmet, egy szóval nem említette, hogy az autonómiát a román parlamentnek kell megszavaznia. Pedig érdekelt volna a recept: hogyan lehet hét magyar százalékkal 93 százalék románt leszavazni?) A legnagyobb szédítést akkor éreztem, amikor magyarországi közméltóságok társaságában azt mondta a templomban: azért vannak itt, hogy segítsék az erdélyi magyar önkormányzatokat! Persze, most is a politikáról értekeztek, de valami más nevet kellett adni a „gyereknek”. Ekkor nagyon feldühödtem, majdnem bekiabáltam: ugyan, honnan gondolja a püspök úr, hogy minden eszköz (pénzek, pályázatok, kompetencia, törvényes keretek) hiányában segíteni tudja az utak aszfaltozását, a vezetékes víz bekötését, a sportcsarnok felépítését, amikor semmiféle világi hatalom nincs a kezében? Ám akkor is a választások közeledtek, s alakulgatott az MPP.
Bár tévednék, de ilyesmit érzek az EMNP Mikó Imréről elnevezett, Erdélyt megmenteni kívánó gazdasági tervében is. Már az gyanút kelt, hogy Erdélyt a 80 százaléknyi románság nélkül is meg lehetne menteni. Ráadásul úgy, hogy nem csak magunkat virágoztatnánk fel, hanem az „egy a nemzet, egy a zászló” jelszó alatt Magyarországot is! Lám, huszonkét éve megszűnt, de hatásaiban tovább él a régi rendszernek a realitásoktól messze elrugaszkodó, nagyotmondó iskolája! Jóllehet az EMNP nincs a hatalom közelében, s a jelek szerint az őszön is minimálisak az esélyei, mégis a magyarság teljes képviseletét és biztos megmentőjét játssza, mintha az (éppen kormányzó) RMDSZ nem is létezne. Persze Tiborék inkább a pesti támogatókra, mint az erdélyi realitásokra figyelnek. Akik most a csángó gyermekek oktatását is úgy megsegítették.

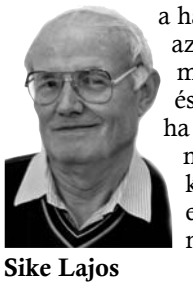

Sike Lajos

Bakelitlemezek

A katalán tengerparton nyaraltunk 1985-ben, Lloret de Marban; fáradtabban értünk haza, mint ahogy odautaztunk. Az a környék akkoriban volt arról nevezetes, amiről mostanában Mallorca: úgynevezett azubik lepték el, ez a cool (!) német kifejezés azokra, akiket elavult szóval tanulónak neveznek. (Az 'Auszubildende' – kiképzendő – rövidítése.) Nappal ugyan nem üvöltött a zene: az ifjúság aludt, a tengerpart homokjába fúrva magát, hogy napszálltával már diszkóról diszkóra hurcolják beesett, karikás szemeiket. Hajnalban, záróra után a szállodaszobákban folytatódott a dáridó, üres üvegek repültek ki az ablakon – jobb esetben az udvarra, rosszabbikban az utcára. A nép csak akkor csitult el, amikor mi, a kispolgári tömeg az álmatlanul eltöltött éjszakától elgyötörten már a reggeliző asztalnál sorakoztunk.

Gyulay Zoltán

Érdekes dolog, mint utóbb megfigyeléseimből kihüvelyeztem, nemcsak ránk, magyarokra jellemző (persze: egy bizonyos életkor fölött; és ugyancsak persze: egy bizonyos neveltetésnek köszönhetően), hogy rögtön a nyaralás második-harmadik napján szokások alakulnak ki – ezek évről-évre ismétlődhetnek –, mondhatnám napirendnek is. Reggeli, strand, ebéd, szieszta, promenád esetleg vásárlással egybekötve, vacsora, esti promenád, lehetőleg, de izzadságos munkával elkerülve az azubik által kedvelt helyeket, netán egy kis szolid szórakozóhelyen (ha sikerül ilyet fölkutatni) tánc, aztán még emberi időpontban eltesszük – eltennénk – magunkat másnapra. Olyan kötött rend alakul ki ezáltal, hogy az egyívásúak állampolgárságuktól függetlenül elkezdenek köszöngetni egymásnak, majd megállnak röpke kis beszélgetésekre, előbb-utóbb leülnek egy közös italra; szépen, lépésről lépésre halad a dolog, akárcsak egy bimbózó szerelemnél – azubiéknál mindezek a lépcsőfokok könnyűszerrel áthághatók.

Egy pillanat múlva a káprázatos hang betöltötte a boltot. Whitney Houston első maxi single-je volt.

Ennyit a nosztalgiázásról. Azon a bizonyos nyáron, 1985-ben jól nevelt férjként mindenben igyekeztem feleségem igényei szerint eljárnom. (Domesztikáltságomnak csak a „még egy sör” szabott gátat.) Ez magyarul azt jelenti, hogy gyakorlatilag mindenben azt tettem, amit ő szeretett volna – a nyaralásainkkor jelentkező közepes fokú lustaságomban ez nem is esett túlságosan nehezemre, csak például egy németországi körutunk alkalmával adtam ki a jelszót, miután körülbelül már a tizedik-tizenkettedik barokk kastélyba próbált meg behurcolni, és én végképp elveszítettem a fonalat: „Schluß mit Schloss”. Ezen nagyjából ki is merült minden renitenciám.
Éppen azon törtem a fejem, hogy miképpen tudnám a feleségemet becsalni egy hanglemezboltba, akkoriban tűnt föl ugyanis egy új, fényes csillagnak ígérkező amerikai – csak ma mondjuk így: afroamerikai – énekesnő, még a nevét sem nagyon tudtam megjegyezni, pedig mint utóbb kiderült, pofonegyszerű volt, nem is fogjuk egyhamar elfelejteni, szerettem volna valahogy hozzájutni a lemezéhez. Gondoltam, Spanyolországban ez nem lehetetlen. Célozgattam is rá, de mindannyiszor azt a választ kaptam: ugyan, ki az, nincs rá pénzünk. Hogy aztán mivel is kezdeményezte a feleségem a lemezboltlátogatást, mára már nem emlékszem. Valami konkrét célja volt, én addig igyekeztem minél távolabbra keveredni. Kedves eladónő kérdezte, mit keresek, elővettem gondosan rejtegetett cédulámat, és fölolvastam: *Greatest Love Of All*. Az ifjú hölgy bólintott, pillanatok alatt hozta is, kérdezte, akarok-e belehallgatni. Egy pillanat múlva a káprázatos hang betöltötte a boltot. Feleségem futva jött: „Látod, ezt vedd meg!” Whitney Houston első maxi single-je volt.
Egy év múlva Moszkvában jártam, a GUM áruház mögötti szalonban vagy az áruház földszintjén láttam kitéve a teljes nagylemezt. Ára 3 rubel 50 kopejka volt, nyilván olcsóbb a spanyolnál. Erre szocialista szokás szerint rányomták az árát. A Szovjetunióból több lemezt hoztam haza, és nemcsak azért, mert ott sűrűbben jártam, mint a spanyoloknál. Gyűjteményem ma már muzeális, Beatles és társaik, operák és szimfóniák. És persze Whitney Houston. Pótolhatatlan érték mind, csupa-csupa bakelit.

Székely János emlékét őrzik

ÚMSZ

„Sokkal többet kellene beszélnünk Székely Jánosról, az íróról, a költőről, a gondolkodóról, mint eddig, mert bár nem tartozott korának legnépszerűbb alkotói közé – ehhez nem volt eléggé populáris – számos alkotása a magyar irodalom alapművei közé tartozik: egy mély gondolkodói, filozófiai magatartást tükröző erdélyi stílusnak a képviselője volt” – jelentette ki Markó Béla a tordai református népfőiskolán tartott előadásában. A húsz évvel ezelőtt elhunyt, tordai születésű alkotó, Székely János emlékét nemcsak az irodalmi világ, hanem a helyi közösség is elevenen őrzi. Markó Béla személyes élményeiről, Székely Jánossal az *Igaz Szó* szerkesztőségében eltöltött éveiről is mesélt. Mint mondta, Székely János nemcsak íróként, költőként, hanem lapszerkesztőként is rendkívül lelkiismeretes, alapos volt, egy olyan ember, aki a látszólagos zárkózottsága ellenére tanítómestere volt fiatalabb kollégáinak. Művei többségükben a társadalmon belüli feszültségekről és egyenlőtlenségekről, a hatalom és az egyén összetett viszonyáról szóltak, és egész életművében a kiszolgáltatottak, a megalázottak igazságát védte – tette hozzá Markó. ◄

Kőnig Frigyes-tárlatok Sepsiszentgyörgyön

Kovács Zsolt

Három, tematikailag különálló kiállítással, vetített képes előadással és koncerttel mutatkozik be Háromszéken Kőnig Frigyes, képzőművész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora. A *Kulturális kapcsolódások: Kőnig Frigyes képzőművész Háromszéken* című programsorozat keretében a művész három helyszínen, három tematikailag elkülöníthető műtárgy-csoportot állít ki Sepsiszentgyörgyön és Árkoson. Pénteken délben, 13 órától Kőnig Frigyes vetített képes előadást tart a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum dísztermében. Szombaton 16 órától a sepsiszentgyörgyi Lábas Házban mutatják be Kőnig Frigyes – *Historia Picta Castellorum* című könyvét és a *Várak* című kiállítását. Ugyancsak szombaton 17 órától a Magma Kortárs Művészeti Kiállítótérben kerül sor a magyarországi művész *Orbis Pictus* című kiállításának megnyitójára. A programsorozat szombaton este fél hétkor folytatódik, amikor az Árkosi Kulturális Központban megnyitják Kőnig Frigyes *Képzelet és Kontinuitás* című kiállítását.

Kőnig Frigyes képzőművész, az anatómia és a régészet tudósa

A rendezvénysorozatot szombaton este 7 órakor Árkoson Beke István klasszikus gitár koncertje zárja. A programokon való részvétel ingyenes.

A Lábas Házban kiállításra kerülő tárlaton a művész több mint két évtizedes gyűjtőmunkájának eredményei, Kárpát-medencei várakról és erődítményekről készült rajzok láthatóak, ezek számos erdélyi helyszínt is tartalmaznak. A *Historia Picta Castellorum* című kötetben is közölt rajzok esetében Kőnig nem egyszerűen rögzítette a feltárt tényeket, hanem továbbgondolva azokat, rekonstruálta, hogy milyenek lehettek egy adott történeti pillanatban vagy milyenek lettek volna, ha a tervek alapján elkészülnek. A Magma Kortárs Művészeti Kiállítótérben *Orbis Pictus* címmel bemutatott művek egy-egy optikai, térábrázolási kérdést vizsgálnak. A műveket rövid összegző, pedagógiai indíttatású magyarázó szövegek kísérik, amelyek a művész munkamódszeréről árulkodnak. A műterem hétköznapi tárgyai mellett növényi, természeti struktúrák, állati és emberi csontvázak, illetve torz teremtmények jelennek meg a rajzokon. Az Árkosi Kulturális Központban *Képzelet és kontinuitás* címen kiállított olajképek központi témája a múlt továbbélése a jelenben. Az erődítmények itt nem egykori, virágzó állapotukban láthatóak, hanem pusztuló romokként, fenyegetően meredező omladékony falakként, sötét üregekként jelennek meg. Emellett a közelmúlt modern erődjei, a betonbunkerek is funkciójukat vesztve jelennek meg: nem védelmet, biztonságot sugallnak, hanem szorongás, pusztulás, elhagyatottság érzését keltik. ◄

„Fővárosi” kavalkád

Kovács Zsolt

Idén Sepsiszentgyörgy Székelyföld kulturális-ifjúsági fővárosa. Az egész évi rendezvénysorozatot magába foglaló kezdeményezés „alulról építkezett”, azaz három lánytól – Nagy Tündétől, Pál Katalintól és Veress-Nagy Tímeától – származik, akik megnyerték az ügyhöz Sepsiszentgyörgy önkormányzatának támogatását. Veress-Nagy Tímea tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: a rendezvénysorozatot március 3-án egy szabadtéri zenés, táncos, pantomimos, tűztáncos rendezvénnyel indítják, és akkor nyitják meg a Lábas Házban berendezett „Ifjúsági Erőforrás Központot”, amely a rendezvénysorozat szervezését szolgálja. A projekt gerincét 25 rendezvény jelenti, de decemberig folyamatosan bővül a kínálat, ezért várják minden ifjúsági, kulturális szervezet javaslatát és csatlakozását. Antal Árpád polgármester elmondta: az önkormányzat 250 ezer lejjel támogatja a rendezvényt, illetve a Kovászna megyei tanács is társfinanszírozza egyes elemeit, emellett a szervezők kilenc másik pályázatot nyújtottak be különböző szervezetekhez. Így havonta két kulturális-ifjúsági esemény várható idén Sepsiszentgyörgyön. ◄

HIRDETÉS

Több, mint felolvasószínház

Sike Lajos

Petőfi klasszikus vígeposzával, *A helység kalapácsá*val folytatja felolvasószínház-sorozatát a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György társulata. Az előadás jóval többet ígér egyszerű felolvasásnál, hisz a szereplők akkora élvezettel próbálgatták-olvasgatták Petőfi szövegét, hogy nagyobb részét kívülről megtanulták – mondták el a színészek és a játékmester csütörtöki sajtótájékoztatójukon.

A Galló Ernő rendezte produkció igyekszik közelebb hozni a színházat az irodalomhoz, és a pedagógusok, illetve a diákok segítségére is lehet a klasszikus drámai műfajok tanulmányozásában. Emellett természetesen a dalbetétekkel, élő zenével és klasszikus humorral fűszerezett előadás kitűnő, könnyed szórakozási lehetőséget kínál a színházszerető közönségnek. „Nem tehetünk róla, ha sokkal több jön ki belőle, hisz a próbákon annyi frappáns ötlettel álltak elő a szereplők, hogy egyre sem lehetett nemet mondani. Így hát ígérhetjük, hogy a nagyérdemű egy pillanatig nem fog unatkozni!” – mondta a tájékoztatón Galló Ernő.

A cselekmény egy falusi istentisztelet után játszódik, amikor a helység kovácsa, Fejenagy elalszik, és jóval a szertartás vége után ébred fel. A helység kalapácsaként emlegetett atyafi hamar rádöbben, hogy rázárták a templomajtót, és úgy határoz, leereszkedik a toronyból a harang kötelén. Eközben a falusiak a helyi kocsmában igyekszenek kipihenni az egész heti munka fáradalmait, és ebben segítségükre van szemérmetes Erzsók asszony méltán híres bora. És nemcsak a bora, hanem a kocsmárosné ötvenöt éves bájai is igen népszerűek a falu férfinépe körében, és a helybeli lágyszívű kántor mellett a templomból kiszabadulni igyekvő Fejenagy is igényt tart a „fiatalasszony” kegyeire. A problémát fokozza, hogy Harangláb, a fondor lelkületű egyházfi nem szívleli a helység kalapácsát, így csakhamar ökölre megy a küzdelem. Az előadást pénteken és szombaton 19 órától láthatja a nagyérdemű. ◄

A helység kalapácsa. A felolvasószínház díszletes, kosztümös, zenés produkcióvá alakult

Igen, magyarul tessék!

ÚMSZ-összeállítás

Egész Erdélyre kiterjesztené a Claudiopolis Egyesület és a Kolozs Megyei Ifjúsági Fórum (KIFOR) a tavaly augusztus 15-én útjára indított Igen, tessék! szlogenű kezdeményezését, amelynek célja, hogy kiküszöbölje a magyarok lakta településeken gyakran előforduló helyzetet, amikor üzletekben, hivatalokban a magyarok románul beszélnek egymás között. Ebben az Igen, tessék! feliratú, tetszetős matricák segítenek, melyek a boltokba, irodába, vendéglőkbe belépők azonnal tudhatják, hogy társalognak velük az anyanyelvünkön is. Amint azt Vincze Róbert projektfelelőstől megtudtuk, kezdeményezésüket felkarolta az Erdélyben jelenlévő multinacionális vállalatok egyik legnagyobbika, a Mol Románia is. Ezt megerősítette lapunknak az olajtársaság romániai szóvivője is. Csog Éva elmondta, a vállalatvezetés szintjén már megszületett az elvi döntés az Igen, tessék! kampány támogatásáról, ennek mikéntjéről a későbbiekben döntenek.

A Claudiopolis és a KIFOR tavaly augusztus 15-én indította el a kampányt, Kolozsváron Fotó: archív

Töretlen siker Kolozsváron

Az Igen, tessék! kampány Kolozsvárról indult, és a kincses városban a legsikeresebb. A programhoz már több mint 90 vállalkozás csatlakozott hivatalosan, sőt az eligazító zöld-fehér matrica már központi szervezés nélkül is terjed, sokan önszorgalomból is kiragasztották az ismerőseiktől kért vagy kapott lehúzóst.

A matricák a szórakozóhelységekben a legelterjedtebbek: az általunk megkérdezett pincérek egybehangzóan kijelentették, hogy a más városokból érkezett magyar egyetemisták kifejezetten előnyben részesítik azokat a kocsmákat, amelyek bejáratain jól látható helyen díszeleg a közismerté vált embléma. A vendéglátó-ipari egységek mellett a magyarul beszélő taxisok is jól jártak a kezdeményezéssel. „Korábban naponta szembesül olyan esetekkel, hogy csak későn derül ki az utasomról: sokkal jobban érezte volna magát az út alatt, ha az anyanyelvén társaloghat. Mióta kiragasztottam a matricát, elkerülhetővé váltak az ehhez hasonló kényelmetlen helyzetek, és mostanában többen szólalnak meg magyarul az autómban” – mondta el lapunknak egy kolozsvári taxisofőr.

„Örültünk, amikor megkerestek bennünket is, hogy csatlakozzunk a kampányhoz. Az elején kicsit aggódtam, nehogy valakinek szemet szúrjon a matrica, és rosszindulatúan belekössön, az ilyesmi akármikor előfordulhat. Szerencsére ezt nem tapasztaltam, viszont volt olyan eset, hogy valaki ennek köszönhetően tért be hozzánk” – mondta az *ÚMSZ*-nek a központban működő hobbibolt üzletvezetője.

A helyi és a megyei tanács is csatlakozott a projekthez. Így október óta már a megyeszékhely több pontján – különböző intézményekben és a turista információs irodákban – ingyenesen hozzá lehet jutni a KIFOR által készített, a kampány résztvevőinek üzlethelységeit is jelölő, egyik oldalán magyar, másikon pedig román utcaneveket feltüntető várostérképhez.

A jó példa ragadós

A kolozsvári sikereken felbuzdulva a Bihar megyei önkormányzat már két határozatot is hozott az anyanyelvhasználat népszerűsítése ügyében: döntöttek az Igen, tessék! kampány elindításáról, és elfogadták annak a logónak a pályáztatás útján elkészíttetett tervezetét is, melyet kifüggesztenek majd a hivatalokban, és amit a magyarul beszélő alkalmazottak kitűző formájában is viselni fognak. Szabó Ödön Bihar megyei tanácsos az *ÚMSZ*-nek elmondta, reméli, hogy a kolozsvári mozgalomhoz hasonlóan később Biharban is csatlakoznak civilek a kampányhoz. Januárban már megkezdődött a kétnyelvű kompetenciával rendelkező munkatársak felmérése, mely e hónap végén zárul le. Ezt követően, a tervek szerint, március végén küldik ki a feliratokat és kitűzőket használatra, melyekhez a csatlakozni kívánó önkormányzatok első körben ingyen juthatnak hozzá a megyétől – ismertette Szabó.

Marosvásárhely kimaradt

Folytatnak tárgyalásokat Szatmár megyében, Marosvásárhelyen pedig jó eséllyel néhány hónapon belül konkrét lépések is történhetnek, de közelebbit még nem árult el a továbbiakról Horváth Anna, az ötletgazda Claudiopolis Egyesület elnöke, aki hangsúlyozta: továbbra is keresik a kapcsolatot más megyékben működő civil szervezetekkel, akik felvállalnák, hogy a saját működési területükön partnereket gyűjtenek a vállalkozói szférából a programhoz.

A marosvásárhelyiek még nem hallottak a kezdeményezésről. Megkérdeztük Csegzi Sándor alpolgármestert, hogy a Nagyváradhoz hasonlóan kíván-e a városháza hivatalos lépéseket tenni, de, mint megtudtuk, eddig nem született ilyen indítvány, az elöljáró is csak a sajtóból ismeri a kezdeményezést. ◄

HIRDETÉS

SZOMBAT
2012. február 18.

A nap filmjei

m1, 22.50
Príma primavéra

Gábort – a középkorú, ám gyermeki ártatlansággal és naivitással élő „kisfiát” – anyu kétségbeesetten készíti fel arra az időre, amikor ő már nem lesz. Anyu egy bankrablás során meghal, és Gábor a gyilkosság vétlen tettestársával, a nevelőotthonban felnőtt huszonéves Jolival menekülni kényszerül.

RTL Klub, 23.30
A rettenthetetlen

A rettenthetetlen jelző William Wallace-t, a XIII. századi skót felkelőt illeti, aki a skót történelemnek valóban az egyik hősi alakja. Sir William Wallace lovag többéves távollét után visszatér szülőföldjére, Skóciába. Kaotikus állapotok uralkodnak: a skót király trónörökös nélkül halt meg, ezért angol riválisa, a kegyetlen és hitetlen I. Edward elfoglalta trónját.

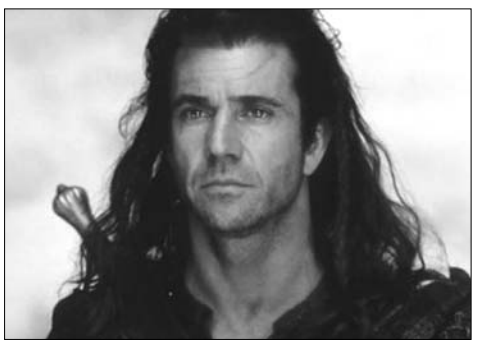

TV2, 0.35
Lúzer SC

Gus, Richie és Clark három született vesztes, akit gyerekkorában sose vett be a csapatba a többi srác. Egyik nap a baseballpályán megmentik a milliárdos csemetéjét egy csapat erőszakos kölyöktől. Cserébe az apa csábító ajánlatot tesz a három lúzernek: hajlandó finanszírozni egy mérkőzéssorozatot, amelyben a legmenőbb kölyökcsapatokkal kell megküzdeniük.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefontársasjáték, Filmajánló, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó/Ötórai tea: Megy a magnó, Súrlott grádics, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorims.
15.05 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Láthatár
16.40 Havi Agytakaritás, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Gazdakör
7.30 A nagy ho-ho-horgász
7.35 Hol volt, hol nem volt...
7.50 Az Ótestamentum
8.20 Szimba, az oroszlánkirály
8.45 Télapó pirossapkás koboldjai
9.15 Zorro
9.40 Daktari
10.30 Csavargó kutya 2. (angol-am. családi kalandf., 1999)
12.05 Családi krónikák
12.40 Duna anzix
13.02 Híradó
13.15 Határtalanul magyar
13.45 Vannak vidékek
14.15 Vissza Sherwoodba! (s)
15.15 Munka-Társ
15.40 Talpalatnyi zöld
16.10 Törzsasztal
17.05 Magyar történelmi arcképcsarnok
17.20 A Maharadzsa lánya (s)
19.00 Híradó Híradó
19.35 Pannonia 3 keréken
20.05 Honfoglalás (magyar színházi felv.)
22.45 Erkel-estély Jótékonysági gálaműsor
00.30 Dunasport
00.40 A félelmen túl (olasz dokf.)
01.35 Álometűdök

m1

6.25 Hajnali gondolatok
6.30 Magyar gazda
6.55 Barangolások öt kontinensen
7.25 Anno
7.55 Ma Reggel
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás-jelentés
10.00 Delt
10.30 Mozdulj!
11.00 Aranymetszés (ism.)
11.55 Angi jelenti
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.05 Múlt-kor
13.35 Zöld Tea
14.05 Családom és egyéb emberfajták (s)
14.30 Melissa és Joey (sorozat)
14.55 Madagaszkár
15.50 Apa és fia (ang. filmdráma, 2002)
17.40 A Szövetség
18.35 Gasztroangyal
19.30 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Erkel-estély
22.50 Príma primavéra (bolgár-magyar-ang. filmdráma, 2008)
0.15 Sporthírek
0.25 Zséda: Rouge
2.05 Az ábécés gyilkos (am. filmdráma, 2008)

m2

6.29 Főtér
7.55 Ma Reggel
9.55 A Biblia gyermekeknek
10.25 Sam, a tűzoltó
10.35 Kínai rajzfilmek gyerekeknek
10.55 Zorro legendája
11.20 Sandokan
11.40 Enid Blyton kalandfilm sorozata (s)
12.10 Az utolsó mohikán
12.35 Zöld 7-es
12.36 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
13.02 Virágzó tapéták
13.25 Tizenkét hónap az erdőn
13.55 A Nagyúr - gróf Bánffy Miklós
16.35 A falu jegyzője (magyar sor.)
17.40 Magyarország története
18.05 mtv Hangerő
18.55 Otthonod a kávéház
19.20 Mi micsoda
19.50 Esti mese
20.15 Szerelmem, Afrika (sorozat)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 Apa és fia (ang. filmdráma, 2002)
23.20 Gasztroangyal
0.15 Az elveszett múlt (olasz tévéf., 1. rész, 2009)
1.55 A Nagyúr

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Björn mackó kalandjai,
Éliás, a kis mentőhajó,
Helló, Kitty!,
Tűzoltó mesék,
Magilla Gorilla,
Hupikék törpikék,
Frédi és Béni, avagy a két kőkorszaki szak
11.00 Boci és Pipi
11.30 Asztro Show
12.30 Házon kívül
13.00 Autómánia
13.40 Veszprém-FTC női kézilabda-mérkőzés (élő) Közvetítés
15.25 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.25 Őslények kalandorai (angol kaland sor.)
17.20 Galaxis útikalauz stopposoknak (am.-angol sci-fi vígj., 2005)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Dennis, a komisz (am. vígj., 1993)
22.20 ValóVilág (2011)
Utána: RTL-hírek
23.30 A rettenthetetlen (am. történelmi dráma, 1995)
2.55 Fókusz Plusz (ism.)

TV2

7.25 Tv2 matiné
414-es küldetés,
Bajkeverő majom,
Fifi virágoskertje,
Roary, a versenyautó
11.30 Babavilág
12.00 Bajnokok Ligája magazin
12.30 Tűsarok (magazinműsor)
13.00 9 hónap
13.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)
14.30 TopSpeed Motorsport magazin
15.00 Autóguru
15.30 Xena (am. kaland sor.)
16.30 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
17.30 Hawaii Five-0 (am. sor.)
18.30 Sas kabaré
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Aktív Extra
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
20.35 Lúzer SC (amerikai vígj., 2006)
22.05 A Szem (amerikai thriller, 2008)
Közben: Kenósorsolás
23.55 Farkas (amerikai horror, 1994)
2.10 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
3.10 Kalandjárat (ism.)
3.35 Teleshop
4.05 Animációs filmek

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
11.05 Ikon (ism.)
11.30 Ősök tere (ism.)
12.05 Tíz perc
12.30 Stopper (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Panaszkönyv (ism.)
14.30 GyógyHír
15.05 Garázs
15.30 Bruttó (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Európai híradó (ism.)
17.05 Ázsia
17.30 Globál (ism.)
18.00 Híradó
18.30 BBC Reporters (ism.) A BBC riportműsora
19.05 BBC Hard Talk (ism.)
19.30 Célpont (ism.)
20.00 Híradó
20.30 Retrográd (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó
22.30 Riasztás (ism.)
23.06 Budapest retro I.
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
0.30 Felfedező (ism.)

TVR 1

7.00 Rajzfilm klub
7.55 Zoom
8.10 Az ember és az idő
9.30 Babamágia
10.00 Légy okos szülő!
10.30 Lökött profeszor
11.00 Ahogy elő van írva
11.30 e-Fórum
12.00 Pro Patria
12.30 Az én Európám
13.00 Városi kaland
14.00 Hírek
14.30 UEFA Champions League Magazin
15.00 Egyszer az életben (ism.)
17.00 Találkozunk a TVR-ben – talk show (live)
18.45 Tévéenciklópédia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 A másik férfi (amerikai romantikus filmdráma, 2008)
22.45 Professzionisták - talk show
23.45 Fájdalmas vallomások (hongkongi thriller, 2006)
1.40 UEFA Champions League Magazin (ism.)
2.05 Éjszakai beszélgetések – talk show
2.55 Hírek (ism.)
3.45 Dana kertjében –kulináris műsor (ism.)

TVR 2

8.00 Ókori írások
8.30 Szentek és mesterségek
9.00 Balkáni szokások (ism.)
10.00 Légy férfi Grace (francia vígjátéksor.)
11.00 Ma a holnapról
11.30 Via sacra
13.30 Légy formában!
14.00 Ókori kalandok (A Római Birodalom rejtélyei) (dok. sor.)
15.10 Kairó bíbor rózsája (amerikai vígjáték, 1985)
16.30 Szélességek
17.00 Vésd a fejedbe
18.00 Román útlevél
19.00 Nuovo Circo
19.45 Lehet, hogy nem tudtad
20.00 Răzushow – szórakoztató magazin
21.00 CSI: A helyszínelők (amerikai-kan. krimisorozat)
21.50 Egészségpasztilla
22.00 Hírek
23.00 Gitárok ideje
0.00 Csillagközi romboló (am. si-fi sor.)
0.50 Egészségpasztilla
1.00 Ókori kalandok (A Római Birodalom rejtélyei) (ism.)
2.00 Ma a holnapról (ism.)

PRO TV

5.30 Nevess csak! (ism.)
6.00 Happy Hours – szórakoztató magazin (ism.)
7.00 Pro Tv-hírek, Mi történik, doki?
10.00 Mi történik doktor úr?
10.45 Fogadás az élettel (román sorozat) (ism.)
13.00 Pro Tv-hírek, sport
13.05 A románok tehetségesek (ism.)
15.15 A Gyűrűk Ura - A Gyűrű Szövetsége (újzélandi-amerikai kalandfilm, 2001)
19.00 Pro Tv-hírek, sport, időjárás
20.30 Boszorkányvadászat (amerikai akciófilm, 2011)
Szereplők: Nicolas Cage, Ron Perlman, Stephen Campbell Moore, Stephen Graham, Ulrich Thomsen, Claire Foy
22.30 Leszámolás Kis-Tokióban (amerikai akciófilm, 1991)
0.00 Ökölvívás: Vitali Klitschko - Dereke Chisora
1.30 Boszorkányvadászat (amerikai akciófilm, 2011) (ism.)

ANTENA 1

5.30 Lale (török sor.) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Amerikai fogócska (amerikai vígjáték, 1963)
11.45 Premier - információs műsor
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Menyasszony a fiamnak – reality show
Mirela Boureanu Vaida műsora
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
17.00 Menyasszony a fiamnak – reality show
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 A megmentő (amerikai akciófilm, 2004)
Szereplők: Steven Seagal, Matt Schulze, Ida Nowakowska
22.20 A nőfaló ufó (amerikai vígjáték, 2000)
0.30 A megmentő (amerikai akciófilm, 2004) (ism.)
2.30 A pénzhamisító (francia krimi, 1966)
3.45 A nőfaló ufó (am. vígjáték, 2000) (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Ízek, három szakács
8.30 Horia akadémiája (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Mosoly négy keréken
11.00 Stílustitkok
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Idősek és nyugtalanok (ism.)
12.30 Fintescu hídja
13.30 Focus monden
14.00 A mágia színe I. rész (amerikai vígjáték, 2008)
16.00 Elszakítva: Kasmír szívek (amerikai filmdráma, 2007)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (ism.)
20.30 Terminátor 3.: A gépek lázadása (amerikai akciófilm, 2003)
22.30 Faterok motoron (am. akciófilm, 2007)
0.30 Hírek (ism.)
1.30 (ism.)
3.30 A mágia színe I. rész (amerikai vígjáték, 2008) (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők - Porsche 928
9.00 X-Machines - A szupergépek
10.00 Csomópontok - A Panama-csatorna
11.00 Para? Normális?
12.00 A túlélés törvényei
13.00 Bear Grylls: Ha minden kötél szakad
14.00 Egyszemélyes hadsereg
15.00 Horgászat puszta kézzel - Harcsázás puszta kézzel
16.00 Túlélőpár-baj
17.00 Autókereskedők – DeLorean
18.00 Egyszer egy ilyet vezetni!
19.00 Újjáépítők - Csiribí-csiribá!
21.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban - Az elektromos férfi
22.00 Licitvadászok - Vajon valódi?, Régi korok fegyverei, A gengszter whiskey-je
23.30 Ki ad többet? - Iwo Jima kard
0.00 Viharvadászok - Tornádózóna
1.00 A borzalom pillanatai
2.00 Fegyvertények

VIASAT 3

9.25 A szépség és a szörny (sorozat) **10.20** Zsírégetők **11.15** Halottnak a csók (sorozat) **12.05** Egy kapcsolat szabályai (sorozat) **12.35** Szívek szállodája (sorozat) **14.20** A nagy csapat 3. (ism.) **16.15** Johnny English (ang. vígjjátél) **18.10** Zsoldoskatona (ol.-fr. vígj.) **20.10** Csak szex és más semmi (magyar vígj.) **22.00** Las Bandidas (fr.-mex.-am. vígj.) **23.45** Meghalsz újra (am. thrill.)

SPORT.RO

9.00 Sport.ro Hírek **10.00** Sport.ro Hírek **11.00** Pontos sportidő **13.00** Sport.ro Hírek **14.00** Europa League összefoglaló **15.00** Sport.ro Hírek **15.05** Europa League: Steaua - Twente **16.00** Pontos sportidő **18.00** Sport.ro Hírek **19.00** Pontos sportidő **20.00** Fogadás a félelemmel **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Wrestling SMACK **23.00** 1000 halálos történet

ACASĂ

8.00 Titkok a múltból (mexikói sor.) **11.00** Elárult lélek (mexikói sorozat) **12.30** Eva Luna (sorozat) **14.30** Esmeralda (mexikói sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (mexikói sorozat) **16.30** Mesés hölgyek **17.30** A lángoló ég alatt (am-kol. sorozat) **19.30** Elárult lélek (sorozat) **20.30** Eva Luna (sorozat) **22.00** Lola (am. sorozat) **23.30** Szerelemkönyvek (sorozat) **0.30** Mesés hölgyek (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás **11.10** Padlógáz (német-luxemburgi akció-vígjáték) **12.45** Kamutanú (am. vígjáték) **14.35** Ami sok, az sokk (am. vígjáték) **16.30** Piedone, a zsaru (olasz-NSZK vígjáték) **18.35** Már megint bérgyilkos a szomszédom (am. vígjáték) **20.30** Garfield (am. családi vígjáték) **22.00** Total Recall - Az emlékmás (am. akciófilm) **0.10** Másodpercekre a haláltól (am. akciófilm)

KANAL D

8.15 Gengszter román (am. romantikus vígjáték, 2003) **10.30** B.D. akcióba lép (román vígj.) **12.30** Kanal-D Hírek **13.30** Hét év otthon - reality show **15.00** Cancan TV **16.45** Akarsz milliomos lenni? **18.45** A nap híre **19.00** Kanal-D Hírek **19.45** Ez Románia! **20.30** Esküvő meglepetésekkel – reality show **22.30** Az esküdt (amerikai f. dráma, 1996) **1.00** Gengszter román (ism.)

ETV

8.00 Lakatos Iván. Festő a kofferban **8.30** Zene **8.45** Ízelítő ism. **9.00** Néptánc **9.30** Hitélet ism. **10.00** Népzene **10.15** Néptánc **16.00** Hitélet **16.30** Piactér, ism. **17.30** Hargita Magazin ism. **18.30** Híradó **19.00** Erdélyi Kávéház **19.30** Híradó **20.00** Piactér ism. **20.30** Híradó **21.00** Kultúrcsepp ism. **21.30** Híradó **22.00** Többszemközt ism. **22.30** Híradó **23.30** Tájkép (ism.)

VASÁRNAP
2012. február 19.

A nap filmjei

TV2, 21.05
Nemzetbiztonság Bt.

Earl és Hank, az egyik tizenkilenc, a másik még annyi se. Mindkettőjük közös vonása, hogy kirúgták őket a rendőrségről. Mégis mindketten a kék zubbony vonzásában élnek, és egy őrző-védő céghez szegődnek. Véletlenül belecsöppennek életük legnagyobb bűnügyébe: egy csempészbanda, Nash és bandája után nyomoznak. Élvezik az üldözéseket, imádják a robbanásokat.

m1, 22.30
A harcmező hírnökei

Will Montgomery, az Egyesült Államok hadseregének egy tisztje, aki nemrég tért vissza Irakból, és egy háborús sérültekkel foglalkozó szervezethez csatlakozik. Partnerével, Anthony "Tony" Stone-nal ők a felelősek azért, hogy az elesett katonák hozzátartozóival és szeretteivel közöljék a tragikus hírt. Will nehezen birkózik meg a munkával és egy nap bekövetkezik, amire nem számított.

RTL Klub, 23.55
A múlt titka

Adele nincs túl jó viszonyban a tinédzser lányával. Egy veszekedést követően úgy dönt, hogy enged a kérésének és ellátogatnak Wales-be, Sarah apjához. Mindkettőjüket lenyűgözi a csodás táj. Egyik nap különös emlékművet látnak, amelyen csak egyetlen név, Annwyn díszeleg. Az egyik helybélitől megtudják, hogy a halállal kapcsolatos ez a misztikus hely.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Operett
17.25 Rádióistentisztelet refromátus műsor
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

6.30 Ezer év szentjei
7.00 Gazdakör (ism.)
7.30 Hol volt, hol nem volt...
7.45 Az Ótestamentum
8.10 Szimba, az oroszlánkirály
8.40 Zorro
9.05 Daktari
10.00 Isten kezében
10.30 Élő egyház
11.00 Világ-nézet
12.00 Evangélikus istentisztelet
13.02 Híradó
13.15 Élő népzene
13.45 Nyelvőrző
14.15 Rosszcsont kalandjai (s)
15.15 Csellengők
15.45 Szerelmes földrajz
16.15 Hazajáró
16.45 Múltidéző
17.20 Magyar történelmi arcképcsarnok
17.35 Fekete gyémántok (magyar filmdráma, 1938)
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték!
21.00 Lázadás a Bountyn (am. kalandf., 1962)
23.55 Klubszoba
0.50 Dunasport
1.05 Koncertek az A38 hajón
2.10 Az én évszázadom
2.55 Múltidéző (ism.)
3.20 Élő népzene (ism.)

m1

7.25 Delta (ism.)
7.55 Ma Regge
10.05 Így szól az Úr!
10.10 Katolikus krónika
10.40 A közösség szolgálata
11.05 A Biblia a magyar képzőművészetben
11.15 Református magazin
11.45 Evangélikus ifjúsági műsor
11.50 Útmutató
12.15 Református cigánymisszió
12.45 Zsinagógák (ism.)
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.35 Anno
14.05 Bakaruhában (magyar dráma, 1957)
15.40 Út Londonba
16.10 Telesport
16.45 Vettel és a többiek
17.15 Kálloy Molnár Péter koncert
18.10 Retró kabaré
19.05 Rex Rómában (s)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Magyarország, szeretlek!
22.30 A harcmező hírnökei (am. rom. dráma, 2009)
0.20 Száll a kakukk fészkére (amerikai filmdráma, 1975)

m2

7.55 Ma Reggel
9.59 Mesék
11.30 Enid Blyton kalandfilm sorozata (s)
11.55 Az utolsó mohikán
12.25 Fejezetek...
12.45 Hagyományok őrzői
13.15 Katolikus krónika
13.40 A közösség szolgálata
14.05 A Biblia...
14.20 Református magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
14.50 Útmutató
15.20 Református cigánymisszió
15.45 Zsinagógák
16.00 Ars Hungarica
16.30 Unokáink is látni fogják
17.00 Tizenkét hónap az erdőn
17.25 Magyarország története
17.50 Michael Bolton koncert
18.45 Otthonod a kávéház
19.15 Mi micsoda
19.45 Esti mese
20.05 Szerelmem, Afrika (s)
21.00 Híradó este
21.35 A Lényeg
22.00 Bakaruhában (magyar rom. dráma)
23.35 Bízzál bennem (sor.)
1.20 A harcmező hírnökei (am. rom. dráma)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Garfield-show,
Björn mackó kalandjai,
Éliás, a kis mentőhajó,
Tűzoltó mesék,
Tom és Jerry új kalandjai,
Hupikék törpikék,
Garfield
11.10 Trendmánia
Életmód- és szépségmagazin
11.35 Teleshop
12.25 Törzsutas
12.55 Havazin
13.25 Jéglovagok (am. dok. sor.)
15.20 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.15 Döglött akták (am. krimisor.)
Közben: **16.00** Hatoslottósorsolás
17.20 Az elnök emberére talál (amerikai-német vígj., 2004)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sorozat)
21.00 ValóVilág (élő)
- Aréna
Valóságshow - Párbaj
Utána: RTL-hírek
23.55 A múlt titka (német-angol thriller, 2005)
1.45 Portré
2.20 Gyilkos kobold (amerikai horror-vígj., 2003)

TV2

7.45 Tv2 matiné
414-es küldetés,
Bajkeverő majom,
Fifi virágoskertje,
Roary, a versenyautó,
Eperke legújabb kalandjai,
Chuggington,
Kedvenc kommandó
12.30 Stahl konyhája
13.00 Kalandjárat (ism.)
14.00 Több mint TestŐr
14.30 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. kaland sor.)
15.00 A kiválasztott
- Az amerikai látnok (am. sor.)
16.00 Monk
- Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
17.00 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
18.00 Lúzer SC (amerikai vígj., 2006) (ism.)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 Nemzetbiztonság Bt. (amerikai akció-vígj., 2003)
22.45 Frizbi
- Hajdú Péterrel
23.45 Célkeresztben (amerikai krimisor.)
0.45 Saját szavak (amerikai filmdráma, 2007)
2.45 EZO.TV
3.20 Napló (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ősök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
15.30 Visszajátszás (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Csernobil Öröksége: a Zóna (dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

5.25 A falu élete
6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusza
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 A hit világa (live)
10.00 Dana kertjében
10.35 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
- kultúrális magazin
13.00 Sajtó és hatalom
14.00 Hírek
14.30 Tízenkét asztal
15.00 Celibidache univerzuma
15.35 Népi hagyaték
- szórakoztató műsor
17.00 Dănutz S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)- 1-2. Rész
19.00 Joker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 A nők hálójában (amerikai romantikus filmdráma, 2007)
22.55 100%-ban garantált
23.55 Dănutz S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)
1.55 Zoom
2.05 Találkozunk a TVR-ben (ism.)
3.30 Sport (ism.)
3.45 Hírek (ism.)

TVR 2

8.00 Vésd a fejedbe (ism.)
9.00 Román útlevél (ism.)
10.00 Légy férfi Grace (sor.)
11.00 Motomágia
11.30 Női siker
12.00 Bortestvérek
12.30 Jamie Amerikában
13.00 Diótörő
13.30 Az arománok – Albánia
14.00 Ókori kalandok (A Római Birodalom rejtélyei)
15.00 Lehet, hogy nem tudtad
15.10 A rádió aranykora (amerikai vígjáték, 1987)
16.45 Egészség A-tól Z-ig
17.00 Balkáni szokások
18.00 Kaland és természet
18.30 Csavargó halász
19.00 Szélességek
19.30 Nagy lábon
20.10 Árvíz (angol-dél-af.-kan. akciófilm., 2007) 2. rész
21.50 A divat világa
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Csillagközi romboló (am. sor.)
0.55 Ókori kalandok (A Római Birodalom rejtélyei) (ism.)
1.55 Árvíz (ism.)

PRO TV

4.15 A Gyűrűk Ura
- A Gyűrű Szövetsége (újzélandi-amerikai kalandfilm) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.45 Half Ton Mum (angol-amerikai dokumentumf.)
12.00 Half Ton Dad (angol-amerikai dokumentumf.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Nők (amerikai vígjáték, 2008)
15.00 Vonzások és állatságok (amerikai vígjáték, 1996)
17.00 Féktelen balfékek (amerikai vígjáték, 2005)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Gyilkosok játéka (amerikai akciófilm)
Sz.: Jean-Claude Van Damme, Scott Adkins
22.45 Gyilkos nap (amerikai thriller, 1993)
1.30 Gyilkosok játéka (amerikai akciófilm) (ism.)
3.15 Gyilkos nap (amerikai thriller, 1993) (ism.)

ANTENA 1

5.30 Lale (török sorozat) (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Egy bébiszitter naplója (amerikai vígjáték, 2007)
12.00 Herkules (amerikai sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
13.30 Gabi Firea Show (szórakoztató magazin)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 Halálos iramban (amerikai akciófilm, 2001)
Sz.: Vin Diesel, Paul Walker, Rick Yune
22.30 Sleepers
- Pokoli lecke (amerikai dráma, 1996)
Sz.: Robert De Niro, Brad Pitt, Minnie Driver
1.45 A nagy főnök (francia vígjáték, 1959)
3.45 Halálos iramban (amerikai akciófilm, 2001) (ism.)

PRIMA TV

6.00 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Ízek, három szakács
8.30 Apák és kicsik
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress!
12.30 Fintescu hídja
13.30 Focus Monden (ism.)
14.00 Legszebb vidéki fiu (ism.)
16.00 Hogyan veszítsünk el egy pasit 10 nap alatt (amerikai-német romantikus vígjáték, 2003) (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Anyacsere – reality show
22.00 A jómodor iskolája – reality show
23.30 Wicker Park (amerikai filmdráma, 2004)
1.30 Sztár kerestetik (amerikai filmdráma, 2001)
3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők
9.00 Sivatagi autókirályok
10.00 Amcsi motorok
- Családban marad
11.00 Amerikai hotrodok
- 61-es Bubbletop
12.00 Motorváros
- Kukoricafeldolgozó
13.00 Autókereskedők
- Porsche 911 Targa
14.00 Autókereskedők
- Jeep CJ7
15.00 Óriás költöztetők
16.00 Keith Barry trükkjei
- Sötét erők
17.00 Mérnöki műtárgyak
- Mumbai új repülőtere
18.00 A londoni olimpia építkezésének gépóriásai
19.00 Piszkos pénz
- Katonadolgok
20.00 Hogyan csinálják?
21.00 Autókereskedők
- Subaru Impreza WRX
22.00 Autókereskedők
- Jaguar E-Type
23.00 Újjáépítők
1.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.00 MacIntyre alvilági útikalauza

VIASAT 3

9.40 Topmodell leszek! **10.30** Szívek szállodája (ismétlés) **11.20** Szex és New York light (s) **12.30** A nagy házalakítás (sorozat) **14.20** Zsoldoskatona (olasz-fancia vígjáték) **16.20** Csak szex és más semmi (magyar vígjáték) **18.20** Belevaló papapótló (am. vígjáték) **20.10** Harmadik műszak (sor.) **21.00** CSI (sor.) **21.55** Nikita (s) **22.50** Hanta Boy (am. vígj.) **0.25** Féktelen Minnesota (am. f.)

SPORT.RO

9.00 Tiki taka **9.30** Sport.ro Hírek **10.00** Sport.ro Hírek **10.05** Pro Motor **11.00** Pontos sportidő **13.00** Sport.ro Hírek **14.00** Ploiesti harcosok **15.00** Sport.ro Hírek **16.00** Pontos sportidő **18.00** Sport.ro Hírek (live) **19.00** Pontos sportidő **20.00** A fény harcosai **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Kombat.ro **23.00** Gigászok harca **0.00** Sport.ro Hírek **0.10** Pontos sportidő

ACASĂ

8.00 A lángoló ég alatt (sorozat) **11.00** Elárult lélek (sorozat) **12.30** Eva Luna (sorozat) **14.30** Esmeralda (mex. sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (sorozat) **16.30** Mesés hölgyek **17.30** A lángoló ég alatt (mexikói sorozat) **19.30** Elárult lélek (mexikói sorozat) **20.30** Eva Luna (am.- mex. sorozat) **22.00** Lola (am.-mex. sorozat) **23.30** Hét bűn (brazil sorozat) **0.30** Mesés hölgyek (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás **11.10** Porco Rosso - A mesterpilóta (animációs film) **12.55** L. A. Story - Az őrült város (amerikai vígjáték) **14.40** Garfield (amerikai vígjáték) **16.10** Az elveszett Jézus-videó nyomában (német film) **20.05** Én a vízilovakkal vagyok (olasz vígjáték) **22.00** A piszkos tizenkettő (angol-amerikai háborús filmdráma) **0.55** Tengeri farkasok (svájci-angol-am. akciófilm)

KANAL D

10.15 Esküvő meglepetésekkel – reality show **12.30** Hírek **13.30** Találd meg a családomat (ism.) **15.00** Cancan Tv (ism.) **16.45** Akarsz milliomos lenni? (ism.) **17.45** Ez Románia! **18.45** A nap híre **19.00** Hírek **19.45** D-Paparazzi **20.30** Szemek az árnyékból – reality show (ismétlés) **22.00** Szupernova (amerikai katasztrófa f., 2005) **0.00** Szeánsz (amerikai horror, 2006)

ETV

8.00 Zene **8.45** Ízelítő **9.00** Mester József. A disznótor, dokf., ism. **9.30** Metszet **10.00** Zene **10.30** Hitélet **16.00** Piactér **16.30** Kultúrcsepp **17.00** Hitélet **17.30** Erdélyi Kávéház **18.00** Többszemközt **18.30** Híradó **19.00** Kultúrcsepp **19.30** Híradó **20.00** Tájkép **20.30** Híradó **21.00** Erdélyi Kávéház **21.30** Híradó **22.00** Metszet **22.30** Híradó **23.30** Kultúrcsepp **0.00** Piactér (ism.)

HÉTFŐ
2012. február 20.

A nap filmjei

TV2, 12.40
Három pacák és az idegenek

Miután nem sikerült a nagyvárosban karriert befutnia, Tim Maroon visszatér vidéki falujába,. Régi haverjaival kezd lógni és veszettül unja a napi rutint, az ócska melót és a kevés pénzt. Váratlan fordulat köszönt be sivár életükbe, mikor egy hétvégi kiruccanáson ufót látnak leszállni. Az apró termetű zöld idegent sikeresen elkapják, de a kergetőzés alatt valahogy megsérül.

DUNA Tv, 22.30
Salsa

Rémi jó úton halad, hogy elismert zongorista legyen. Egyszer csak mindenki megrökönyödésére azt a zenét akarja hallgatni, amit mindig is szeretett: a salsát! Ezért Párizsba teszi át székhelyét, a salsa európai fellegvárába. Csakhamar rá kell azonban jönnie, hogy latin bandába senki sem akar egy fehér srácot bevenni. Ha nem vagy minimum kubai, elvesztél! - biztatják zenész barátai.

TVR2, 23.35
Woodstock a kertemben

1969 nyara. A Greenwich Village-ben lakberendezőként dolgozó Elliotra nagy hatással van a melegjogi mozgalom. Ám kénytelen hazaköltözni a New York környéki Catskillsbe, mert basáskodó szülei a családi motelt a teljes pusztulás szélére juttatták: az El Monacóra egy bank készül rátenni a kezét. A fülébe jut, hogy a szomszédos város mégsem ad engedélyt a fesztivál megtartására.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek.
14.00 Híradás, KultúrPresszó
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.40 Híradó
7.00 Közbeszéd (ism.)
7.30 Híradó
7.35 Élő egyház (ism.)
8.05 Pannonia 3 keréken (ism.)
8.30 Híradó
8.35 Sólyom és galamb (s) (ism.)
9.30 Híradó
9.35 Térkép (ism.)
10.05 MacGyver (s) (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 1 könyv
12.00 Magyar elsők
12.20 Kisváros (s) (ism.)
13.02 Híradó
13.30 Napirend előtt
14.00 Parlamenti közvetítés
17.10 A megregulázott fény
17.25 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
18.20 Kisváros (s)
19.00 Híradó
19.35 Közbeszéd
20.00 Alkotmány utca (ism.)
20.10 Térkép
20.40 MacGyver (s)
21.30 A férfi a legjobb orvosság (s)
22.15 Híradó
22.30 Salsa (fr.-sp. rom. film, 2000)
0.10 Dunasport
0.20 Sportaréna
1.15 Koncertek az A38 hajón
1.40 Vers
1.50 Térkép (ism.)

m1

6.20 Hajnali gondolatok
6.25 Kárpát Expressz
6.55 Ma Reggel
Benne: Híradó, sporthírek
10.05 A Silla királyság ékköve (dél-kor. sor.)
11.10 Rex Rómában (osztrák-német-olasz krimisor.)
12.00 Út Londonba
12.30 Napirend előtt
13.01 Híradó
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Roma Magazin
14.25 Domovina
14.55 Múlt-kor
15.25 A Szövetség
16.20 Angyali érintés (am. sor.)
17.10 Veszélyes szerelem (am. sor.)
17.55 MM
18.45 Család csak egy van (auszt. vígj. sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sporthírek
21.15 Kékfény
22.10 Hacktion (magyar akció sor.)
23.05 Az Este
23.35 Aranymetszés
0.35 Múlt-kor
1.05 Zöld Tea
1.35 Sporthírek
1.45 Család csak egy van (ism.)
2.30 MM (ism.)
A megoldások magazinja

m2

6.55 Ma Reggel
10.00 Budapest természeti értékei
10.25 Társbérletben a tárgyakkal
10.50 Nemzeti értékeink
11.00 Válaszd a tudást! - Junior
12.00 Magyar rock
13.01 Híradó délben
13.19 Sporthírek
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Négyszázezer nap
14.20 Magyar évszázadok
14.40 Híres magyar könyvtárak
15.35 Főtér
17.00 Hogy volt!?
18.15 English 4U
18.45 Família Kft. (sor.)
19.10 Angyali érintés (am. sor.)
19.55 Esti mese
20.15 Veszélyes szerelem (am. sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 Rocca parancsnok (olasz sor.)
22.25 Maradj talpon!
23.15 Stingers (auszt. krimisor.)
0.10 Drága doktor úr (vígj. sor.)
0.55 Az Este
1.30 On The Spot: Best of
2.20 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (sor.)

RTL KLUB

7.05 Jó reggelt, skacok!
Benne: A tini nindzsa teknőcök újabb kalandjai, Boci és Pipi, Star Wars
8.40 Reflektor Reggel
8.50 Reggeli - Csak csajok
9.25 A szerelem rabjai (argentin sorozat)
10.20 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
11.25 Top Shop
13.05 Asztro Show
14.10 A szív útjai (török sor.)
15.10 Sarokba szorítva (am. sor.)
16.10 Döglött akták (am. krimisor.)
17.15 Marichuy - A szerelem diadala (mex. sor.)
18.20 Teresa (mex. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Fókusz
Utána: ValóVilág Klikk
21.15 Barátok közt (magyar sor.)
22.00 ValóVilág - Aréna
23.10 Nagyágyúk (amerikai vígjáték sor.)
0.15 Reflektor - Sztármagazin
0.30 Halálos temetés (amerikai-német-angol vígjáték, 2007)

TV2

7.00 Aktív Extra (ism.)
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
7.25 Tények Reggel Hírmagazin
8.00 Mokka
10.40 Stahl konyhája (ism.)
10.50 Babapercek
11.00 Teleshop
12.05 EZO.TV
13.40 Három pacák és az idegenek (am. vígj., 2001)
15.20 Marina (mex.-am. sor.)
16.20 Rex felügyelő (osztrák-német-olasz krimisor.)
17.20 La Pola (kol. drámasorozat)
18.20 Update Konyha
18.25 Eva Luna (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.30 Aktív
A TV2 magazinja
21.30 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.00 NCIS (am. krimisor.)
23.00 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
0.00 Aktív (ism.)
A TV2 magazinja
1.00 Tények Este Hírműsor
1.35 EZO.TV
2.10 Életfogytig zsaru (am. krimisor.)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Ingatlanpiac (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
16.30 Keresztmetszet (ism.)
Riportmagazin
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora

TVR 1

7.00 Reggeli híradó, időjárásjelentés
8.00 România nap mint nap
10.10 A palota titkai (koreai drámasorozat)
11.25 Sajtó és hatalom
12.20 Ha újra szeretné nézni
12.40 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Teleshopping
15.30 Magyar adás az egyesen
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Spearfield lánya (amerikai drámasorozat)
18.25 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show)
22.00 Négyszemközt
23.10 Visszajátszás
0.30 Éjszakai beszélgetések
1.30 Psych - Dilis detektívek (amerikai krimisor.)
2.15 Négyszemközt (ism.)
3.05 Sport
3.20 Hírek, időjárásjelentés

TVR 2

8.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sor.)
8.55 Egészség A-tól Z-ig (ism.)
9.00 Kalandozás a természetben (ism.)
9.30 Jamie Oliver Amerikában (ism.)
10.00 Szélességek (ism.)
10.30 Hajózási magazin
10.50 Vallomások (ism.)
11.50 Bazár
12.25 Biznisz óra
13.15 Topping
14.00 Teleshopping
14.35 Együtt Európában
15.30 Teleshopping
16.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sor.)
17.00 Vallomások
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.30 Răzushow (szórakoztató magazin) (ism.)
19.30 Oroszlánok arénája
20.25 Biznisz óra
21.10 Késhegyen
22.00 Hírek, sport
23.00 Minden pénzt megér
23.35 Woodstock a kertemben (amerikai vígjáték, 2009)
1.40 Autómánia
2.05 (ism.)
2.55 Biznisz óra (ism.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, sport, Mi történik doctor úr?
10.00 Oscar (francia vígjáték, 1967)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Nevess csak (amerikai vígjáték sor.)
14.15 Féktelen balfékek (ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour (szórakoztató magazin)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Fogadás az élettel (román sorozat)
21.30 Fogadás az élettel (román sorozat)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Dexter (amerikai sorozat)
0.00 Oscar (ism.)
1.45 Pro Tv-hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.15 Húsz év után (ism.)
4.30 Dexter (amerikai sorozat) (ism.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badea műsora
10.50 Menyasszony a fiamnak – reality show
11.30 Columbo: Melegházi dzsungel (amerikai krimi, 1972)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiamnak – reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés (talk show) (live) Simona Gherghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 A gyémánt románca (amerikai kalandfilm, 2001)
22.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.00 Egy bűnös show – Dan Capatos műsora
1.00 Hazatérés (amerikai thriller, 2009)
3.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
3.45 Közvetlen hozzáférés (live)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Mindent az anyákról (ism.)
8.00 Titkos szerelmek (telenovella)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek talákozása (ism.)
10.30 A cseresznye a tortán
12.00 Családban (román sorozat)
12.30 Családban (román sorozat)
13.00 Teleshopping
13.30 Kandikamera
14.15 Szívek talákozása (indiai sor.)
15.00 Mindent az anyákról
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárás
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán – reality show
20.30 Vidéki fiu - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Focus Monden
23.45 A médium (am. krimisor.)
0.30 Hírek (ism.)
1.30 Teo – talk show (ism.)
3.00 A médium (am. krimisor.) (ism.)

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - Bonneville Racer
8.00 Autókereskedők - VW Type 25
9.00 Hogyan készült?
10.00 Sci-Fi tudomány - Az őrültség fizikája
10.30 Hogyan csinálják?
11.00 Állítólag...
12.00 Megavilág
13.00 Autókereskedők
15.00 Újjáépítők
16.00 Hogyan csinálják? Szőnyeg/Lego
16.30 Hogyan készült?
17.00 Mérnöki műtárgyak - Szupergyors hadihajó
18.00 A túlélés törvényei - Moab sivatag
19.00 Autókereskedők
21.30 Hogyan készült? Fatál / Láncfűrész / Formázott burgonyaszirom
22.00 A mérnök szemével
23.00 Fegyvertények - Mesterlövészpuskák

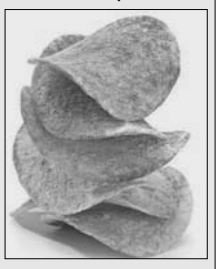

0.00 Egy idióta külföldön
1.00 Autókereskedők
2.00 Egyszemélyes hadsereg

VIASAT 3

8.25 Gyilkos sorok (sorozat) **11.05** Hanta Boy (am. vígjáték, 1997) **12.55** A dadus (sorozat) **13.50** Gordon Ramsay **13.45** Monk (sorozat) **16.35** CSI (ism.) **17.30** Esküdt ellenségek (sorozat) **18.25** Gyilkos számok (sorozat) **19.25** Gordon Ramsay **20.20** Jóbarátok (sorozat) **21.15** Két pasi (sorozat) **22.10** Durr, durr és csók (am. vígjáték, 2005) **0.15** CSI: Miami helyszínelők (sorozat)

SPORT.RO

10.00 Pontos sportidő **12.00** Sport.ro Hírek **13.00** Sport.ro Hírek **14.00** Prosport óra **15.10** Pontos sportidő **15.00** Sport.ro Hírek **15.10** Pontos sportidő **16.00** Sport.ro Hírek **16.30** Pontos sportidő **18.00** Sport.ro Hírek **19.00** Pontos sportidő **19.05** Információk **21.00** Sport.ro Hírek **22.00** Local Kombat Superstars **23.00** Sport.ro Hírek **23.10** Wrestling WWE

ACASĂ

9.15 A lángoló ég alatt (sorozat) **10.45** Elárult lélek (sorozat) **12.15** Eva Luna (sorozat) **14.30** Mesés hölgyek (sorozat) **15.30** Érzéki ölelések (sorozat) **16.30** Igaz történetek **17.30** Titkok a múltból (sorozat) **19.30** Elárult lélek (mexikói sorozat) **20.30** Eva Luna (sorozat) **22.00** Éjszakai történetek **22.30** Elátkozott szerelem (amerikai akció sorozat) **23.30** Hét bűn (brazil sorozat)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás **11.10** Az elveszett Jézus-videó nyomában (német kalandfilm) **13.05** Pusztító szélvihar (amerikai film) **14.50** Férjhez mész, mert azt mondtam (am. vígjáték) **16.45** Csapd le Chipet! (amerikai vígjáték) **18.25** Én a vízilovakkal vagyok (olasz vígjáték) **20.20** Paparazzi (am. thriller) **22.00** Halálra jelölve (am. akciófilm) **23.45** Döntő játszma (am.-kan. akciófilm)

KANAL D

7.30 A szív útjai (török sorozat) **8.45** Pilótafeleségek **10.00** Kedves barátnőm – szórakoztató műsor **12.30** Hírek **13.15** Légy az enyém **15.15** Egy lépéssel a boldogságtól (török sor.) **16.45** Célpontban **18.45** A nap híre **19.00** Hírek **20.00** A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) **22.30** Cancan TV **0.30** Hírek **1.30** A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat) **3.00** Cancan TV

ETV

10.00 Átjáró **10.30** Kárpát Expressz ism. **16.00** Híradó **16.15** Kultúrcsepp **16.35** Kárpát Expressz **17.00** A gyakornok **17.30** Híradó **17.50** Egészséges percek **17.55** Könyvajánló **17.57** Életképek **18.00** Néptánc **18.30** Híradó **19.00** Piactér **19.30** Híradó **20.00** A jazz születésétől napjainkig **21.00** Híradó **21.30** Piactér **22.00** A gyakornok **22.30** Híradó **23.00** Napraforgó ism.

Február 17., péntek
Az év 7. hete és 48. napja, hátravan 318 nap

Ma **Donát** napja van.
A Donát férfinév a latin Donatus név rövidülése. Jelentése: (az Úrtól) ajándékozott.
Szombaton **Bernadett(a)** napja lesz.
Vasárnap **Zsuzsanna**-névnap lesz.

▶Évforduló
• 1867 – Megszületik a Kiegyezés. I. Ferenc József osztrák császár, magyar király – Deák Ferenc javaslatára – Gróf Andrássy Gyulát nevezi ki magyar miniszterelnöknek. Létrejön a dualisztikus államszerkezetű Osztrák–Magyar Monarchia.

Szombat, február 18.
• 1853 – Libényi János sikertelen merénylete I. Ferenc József ellen.
• 1930 – Clyde Tombaugh a Lowell Obszervatóriumban azonosította a Naprendszer akkor 9. bolygóját, a Plutót.

Vasárnap, február 19.
• 1913 – A nők egyenjogúságáért küzdő szüfrazsett mozgalom tagjai felrobbantják Lloyd George brit miniszterelnök vidéki házát.

▶Vicc
A parasztbácsi almát eszik. Beleharap, és benne marad az alsó fogsora. Méltatlankodik egy sort, majd még egyet beleharap, benne maradt a felső is. Erre már ingerülten eldobja az almát.
– Akkor edd meg te!

▶Recept
Túrófánk
Hozzávalók: 25 dkg liszt, 50 dkg túró, 3 db tojás, 1 cs vaniliás cukor, 1 citrom reszelt héja, fél dkg szódabikarbóna, sütéshez olaj.
Elkészítés: Az áttört túróhoz hozzáadjuk a többi hozzávalót, és alaposan összedolgozzuk. Fél órát pihentetjük, majd a tésztát ujjnyi vastagságúra nyújtjuk. Fánkszaggatóval kiszaggatjuk, a közepét kiszúrjuk egy kisebb pogácsaszaggatóval. Forró olajban a tészta mindkét oldalát szép pirosra sütjük, és vaniliás porcukorral meghintve azonnal tálaljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:
39, 16, 9, 8, 18, 26.

Gondolatjel
Visky István rovata

Semmi nem marad meg jobban az emlékezetünkben, mint azok a dolgok, amelyeket el akarunk felejteni. Különös dolog a felejtés. A lélek megszabadul mindattól, ami fájdalmat okoz, és ami fölösleges. Csakhogy vannak dolgok, amelyeket bárhogy igyekezünk elfelejteni, nem sikerül. Azért nem, mert el akarjuk felejteni, az akarat pedig a legerősebb életben tartója minden emléknek. Az, amit akaratunkkal nap mint nap körbeveszünk, megerősödik. Csak amit nem tartunk fontosnak és nem táplálunk figyelmünkkel, fog lassan eltűnni emlékeink közül. Tanuld meg elengedni az emlékeidet. Felejtés és akarat nem fér meg egymás mellett, ezért mondj le akaratodról, és hagyd, hogy lelked elvégezze a munkáját.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Most végre megtalálta a saját útját, úgy, és azt művelheti, amihez igazán kedve van. Használja ki a nap lendületességét!

BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Legyen kicsit következetesebb! A változtatás fontosabb lehet most, mint gondolná!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)
A munkahelyén ma feltűnhet a konkurencia. Ne riadjon meg a kihívástól. Egyáltalán nem szégyen az „ellenségtől” tanulni.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Ha továbbra sem működik jól a párkapcsolata, talán át kellene gondolnia a saját viselkedését.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)
Teljes sebességgel működik a mókuskerék, és úgy tűnik, ennek semmi nem vet véget. Az jó, ha van mibe belevetnie magát.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Ma sikerülhet meglepnie a környezetét. Olyan tulajdonsága kerülhet előtérbe, amiről eddig, talán még önmagának sem igen volt fogalma se.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Nyugalommal, bölcs megértéssel figyeli mások bukdácsolását. Az ön nyugalma és bölcsessége gyógyír lehet mások zaklatott lelkére.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
Kicsit elszokott attól a környezettől, amibe most talán újra vissza kell csöppennie. Az átalakulás könnyebb lesz, mint gondolta.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
Jó lenne, ha a lelkét felkészítené a változásra. Hogy ez miben jelentkezik önnél, az az egyéni képletében mutatkozik meg .

BAK (XII. 22.–I. 20.)
A mai nap alkalmas egy dührohamra. Talán jobb is, ha nem fogja vissza magát. Kiabálhat is, de azért kérjen bocsánatot!

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
Ma be lesz havazva. A munkája nem merül ki a hólapátolásban, bár kétségtelenül valami hasonló fásultsággal tölti el a teendője.

HALAK (II. 20.–III. 20.)
Nem könnyű mindig megtalálni az egyensúlyt a nemtörődömség és az aprólékosság között. Ön e két véglet között hányódik.

Ma

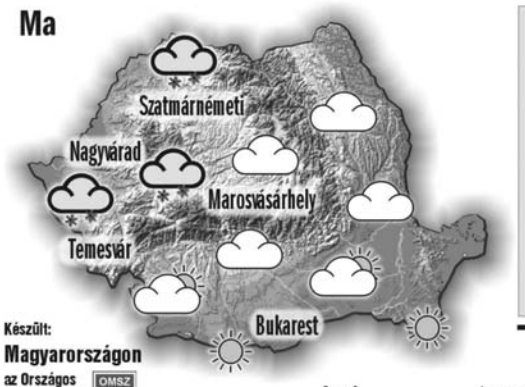

Készült: **Magyarországon** az Országos Meteorológiai Szolgálatnál (OMSZ)

Nyugat felől erősen megnövekszik a felhőzet, és a délutáni óráktól kezdve egyre többfelé várható havazás. Többnyire gyenge vagy mérsékelt lesz a légmozgás.

A következő napok időjárása

Szombat
-4°C / -4°C, Bukarest
Egyre többfelé szakadozik fel a felhőzet, és egyre kevesebb helyen várható havazás, hózápor.

Vasárnap
0°C / -5°C, Bukarest
Eleinte napos idő várható, majd NY felől megnövekszik a felhőzet, de estig csapadék nem lesz.

	Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	borongós idő havazással	-3°C	-5°C
Brassó	felhős idő várható	-7°C	-11°C
Bukarest	napsütés felhőkkel	-5°C	-14°C
Csíkszereda	borongós idő várható	-7°C	-13°C
Kolozsvár	borongós idő várható	-6°C	-10°C
Marosvásárhely	borongós idő havazással	-8°C	-10°C
Nagyvárad	borongós idő havazással	-4°C	-6°C
Szatmárnémeti	borongós idő havazással	-5°C	-8°C
Temesvár	borongós idő havazással	-2°C	-5°C

Antidepi

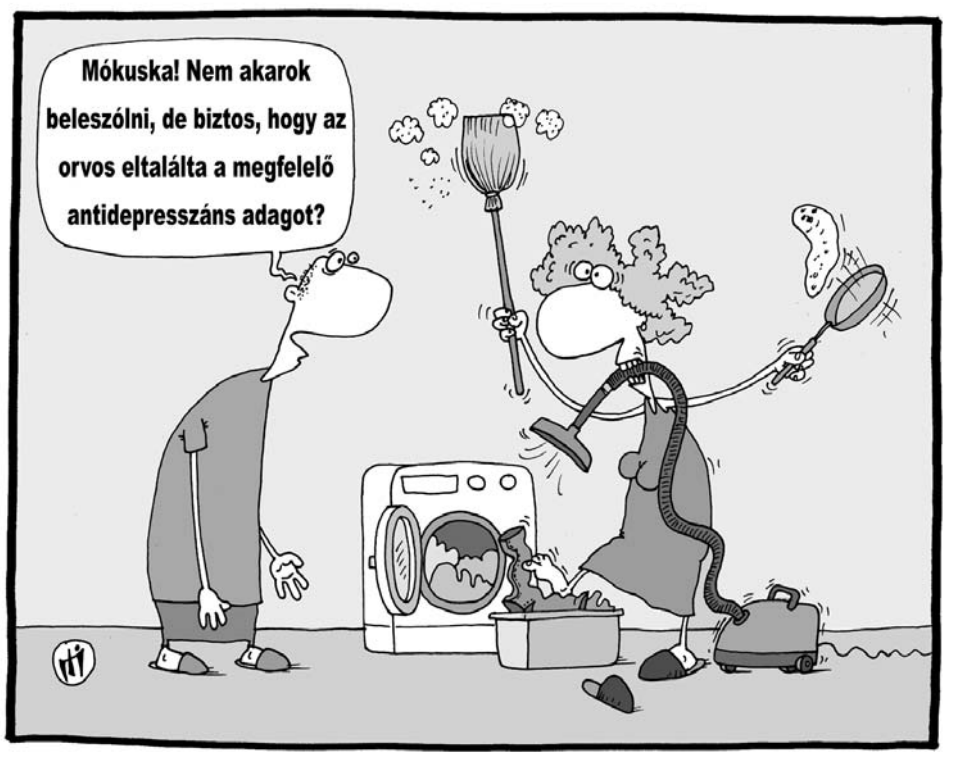

Horváth Szekeres István

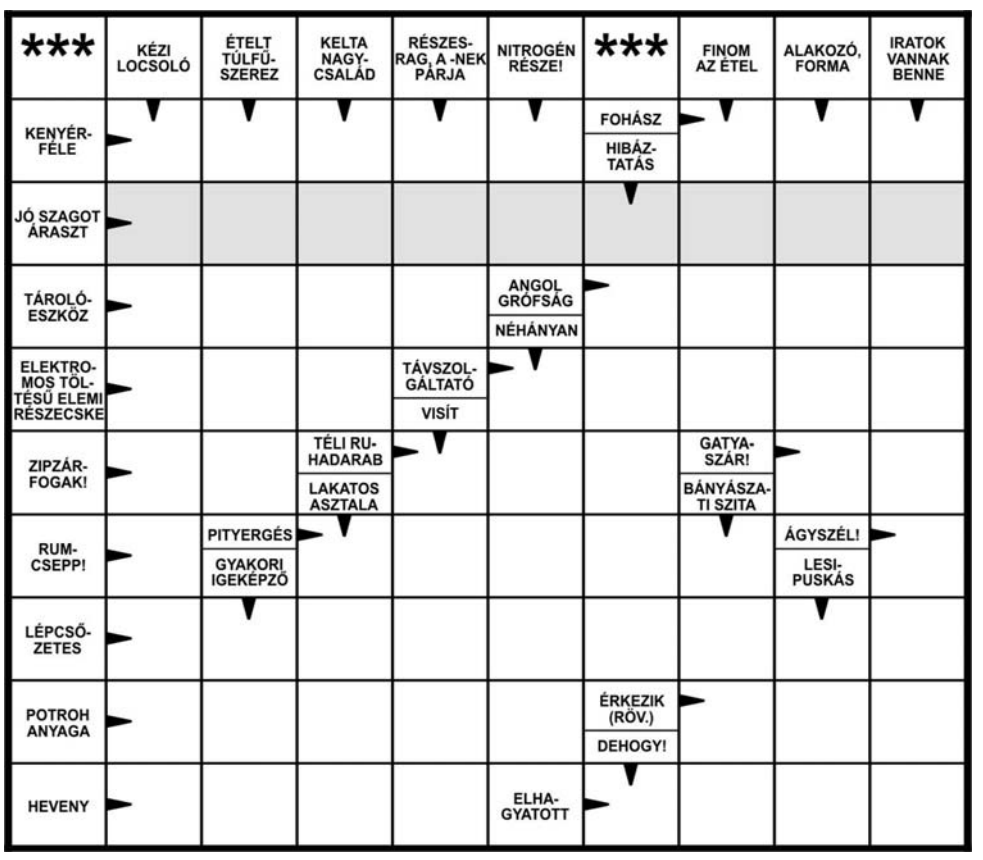

új magyar szó
HAGYD, HOGY A TÉNYEK FELFRISSÍTSENEK

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület,
Lipscani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: *office@maszol.ro*

Postacím:
Redacţia „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, Bucureşti

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla,
Krebsz János, Gyulay Zoltán,
Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc,
Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt *(Aktuális)*
Bogdán Tibor *(Háttér)*
Szakács Zsuzsanna *(Gazdaság)*
Turós-Jakab László (*Sport)*
Farkas István *(Társadalom)*
Tofán Koós Imola *(Kultúra)*
Orosz Anna *(Életmód)*
Szonda Szabolcs (*Színkép)*
Vásárhelyi-Nyemec Réka (*maszol.ro)*

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), **Sipos M. Zoltán** – 0788-715876 *(Kolozsvár),* **Totka László** – 0788-715848 *(Nagyvárad),* **Baloga-Tamás Erika** – 0746-375775 *(Székelyudvarhely),* **Kovács Zsolt** – 0721-251429 *(Sepsiszentgyörgy)*, **Sike Lajos** – 0788-715687 *(Szatmárnémeti),* **Tamás András** – 0744-781709 *(Nagyenyed)*

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (*Gyergyó*),
Tósa András – 0788-715481 (*Kolozs, Szilágy)*

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőségnél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az *Új Magyar Szó* bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesüléseket átvenni csak az *Új Magyar Szóra* való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

Négyet lőttek Henryéknak

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

Az AC Milan szerdán este hazai környezetben, 4-0-ra győzte le az Arsenal együttesét a labdarúgó-Bajnokok Ligája nyolcaddöntőjének első mérkőzésén. A találkozót a magyar Kassai Viktor vezette. A piros-feketék Kevin-Prince Boateng góljával (15. perc) szereztek vezetést, majd a szünet előtt nem sokkal Robinho (38. perc) duplázta meg az előnyt. A fordulást követően ismét betalált a brazil támadó (49. perc), a végeredményt pedig Zlatan Ibrahimovic állította be büntetőből (78. perc). A londoni „Ágyúsok" történetük során először kaptak ki négy góllal a BL-ben. A visszavágóra így kényelmes előnnyel készülhet az AC Milan, az olasz szurkolók pedig abban bízhatnak, hogy nem ismétlődik meg a 2004-es rémálom, amikor a Deportivo La Coruna a milánói 1-4 után hazai pályán 4-0-ra győzve jutott tovább a negyeddöntőből. Massimiliano Allegri az ilyenkor szokásos módon óvatosságra intette az olasz drukkereket mondván: még nem jutott tovább a Milan. Ezzel szemben Arséne Wenger, az Arsenal edzője úgy véli: szinte lehetetlen küldetés innen továbbjutni. A San Sirón megrendezett találkozót a helyszínen tekintette meg a szerbek világelső teniszezője, Novak Djokovic, aki gyerekkora óta Milan-drukker. „Minden Rossoneri-szurkolónak fantasztikus éjszakája volt ma… Nagyon boldog vagyok, hogy láttam ezt a meccset" – mondta a Milan-mezbe öltözött „Nole" egy tévéinterjúban. Öt gól született a Bajnokok Ligája első szerdai nyolcaddöntőjében, amelyen a Zenit 3-2-re győzött Szentpétervárott a Benfica ellen. A lisszaboniak 1-0-ra vezettek, majd 1-2-nél egyenlítettek, de a végszó Luciano Spalletti oroszaié volt. A Petrovszkij-stadionban esett gólokat Sirokov (2) és Szemak, illetve Maxi Pereira és Cardozo szerezte. Bár hazai pályán veretlen maradt portugál csapatokkal szemben, a Zenitre nagyon nehéz visszavágó vár a portugál pontvadászatot veretlenül vezető Benfica oroszlánbarlangjában. A két szerda esti BL-nyolcaddöntő visszavágójára március 6-án kerül sor. Kedden a francia Olympique Lyon 1-0-ra nyert a ciprusi APOEL Nicosia ellen, az FC Barcelona pedig 3-1-re győzte le idegenben a német Bayer 04 Leverkusent. Február 21-én, kedden CSZKA Moszkva (orosz)–Real Madrid (spanyol) és SSC Napoli (olasz)–Chelsea (angol), 22-én, szerdán pedig FC Bázel (svájci)–Bayern München (német) és Olympique Marseille (francia)–Internazionale (olasz) mérkőzéseket rendeznek. ◄

Folytatja a Sepsi BC

Kosárlabda

Kovács Zsolt

Mégis folytatja idén A osztályos szereplését a sepsiszentgyörgyi női kosárlabdacsapat, a Bball 6 Sepsi BC. Legalábbis erre enged következtetni, hogy hosszas kihagyás után szerdán pályára léptek a fővárosi CSM Sportul Studenţesc csapatával szemben (36-85).

Az évekig sikeres Sepsi BC a jelenlegi idényben egyetlen mérkőzést sem nyert, súlyos pénzhiány nehezítette a csapat működését, így most hat fordulót kell bepótolniuk. Útban Temesvár felé, a szentgyörgyi gárda ma megáll Kolozsváron, ahol 16 órától lejátssza az Universitatea elleni mérkőzést.

Amint arról beszámoltunk, a múlt héten néhány napig Sepsiszentgyörgyön tartózkodott Carmen Tocală. A Román Kosárlabdaszövetség elnökének szándéka az volt, hogy feloldja a lub elnök-játékosa, Vass Ildikó, illetve a csapatot finanszírozó sepsiszentgyörgyi és háromszéki önkormányzatok közti feszült viszonyt, illetve, meggyőzze a feleket, hogy a csapatnak az A osztályban kell maradnia – ellenkező esetben jövő évben nem térhet oda vissza. A tárgyalások látszólag eredményre vezettek, hiszen Vass Ildikó lemondott visszalépési szándékáról. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester tegnapi sajtótájékoztatóján elmondta: a klubvezető elfogadta az önkormányzat ajánlatát, amely szerint idénre biztosítanak a csapatnak túlélésre elegendő összeget (70 ezer lejt), illetve megtérítik a szállítási költségeket és a terembéreket. Ennek az volt a feltétele, hogy a sepsiszentgyörgyi és háromszéki önkormányzatok szeptemberig bejegyeznek egy közös klubot, aminek A osztályos szerepléshez szükséges költségvetést biztosíthatnak. Továbbá menedzsert neveznek ki, hogy a finanszírozás átlátható legyen, és elkerüljék azt a konfliktusforrást is, hogy „a játékos nevezze ki az edzőt" – mondta Antal Árpád. A Sepsi BC-nek jelenleg mindössze hét játékosa van, az edző is régen távozott, így idén már biztos nem tud eredményeket felmutatni. Azt várják el a csapat tagjaitól, hogy mindent beleadjanak a pályán. „Nem érdekel, hogy veszítenek vagy nyernek, csak ne azt lássuk, hogy unatkoznak a mérkőzés közben" – fejtette ki az elöljáró. ◄

Bukarestben nyert a Temesvár

A női bajnokság 22. fordulójának tegnapi mérkőzésén a Temesvári BCM Danzio 72-55-re nyert a fővárosban Bukarestben a Rapid ellen. A hétvégi 23. forduló műsora: Craiova–Alexandria, Gyulafehérvár–Nagyvárad, Buk. Olimpia–Brassói Olimpia, Poli Iaşi–Aradi ICIM, Marosvásárhelyi Nova Vita–Buk. Rapid, Temesvár–Sepsi BC, Sportul–Târgovişte, Kolozsvári U–Szatmárnémeti.

Örülhetnek a sepsiszentgyörgyi kosaras lányok: ismét játszanak a bajnokságban Fotó: sepsiszentgyorgy.info

Röviden

Megpróbálni a lehetetlent

Ma délután fél 6-kor, az SZKC férfi kézilabdacsapata tizenegy gólos hátrányból vág neki Udvarhelyen a német Göppingen elleni EHF-kupa visszavágónak. Becsületes helytállás a cél a KEK-ben is, ahol Benfica–Targu-Jiu- és SG Flensburg-Handewitt–Ferencváros-visszavágók is hazai plusz hatról indulnak. A Challenge-kupában a Suceava a hazai 27-16-ot kell hogy megvédje Szerbiában, a Bjelovar ellen, a pályaválasztói jogáról lemondott Krassó-Szörény HC pedig egyértelmű favorit szombaton és vasárnap, az SSV Bozen otthonában. A női BL középdöntős kvartettekben vasárnap az Oltchim a szintén százszázalékos montenegrói Buducsnosztot, a Győr pedig a címvédő norvég Larvikot fogadja csoportrangadón.

Nyolcan maradtak

A Newport Centre-ben zajló sznúker-Wales Open nyolcaddöntőjének lapzártáig beérkezett eredményei: Ting Csün-huj (kínai)–John Higgins (skót) 4-3, Shaun Murphy (angol)–Steve Davis (angol) 4-0, Ronnie O'Sullivan (angol)–Mark Williams (walesi) 4-1, Stephen Maguire (skót)–Matthew Stevens (walesi) 4-2, Mark Allen (északír)–Stephen Hendry (skót) 4-0, Stephen Lee (angol)–Tom Ford (angol) 4-1.

Négyes versenyfutás a Román Kupáért

Kosárlabda

T. J. L.

Négy mérkőzéssel zárul a férfi kosárlabda-Román Kupa 2011–12-es idénye, a négyes döntő házigazdája a bukaresti Arena de Baschet. Ma Temesvári BC–Nagyváradi CSM- (16 óra, *Digi Sport 2*) és Bukaresti CS Municipal–BCM U Piteşti- (19.30 óra, *Digi Sport 2*) találkozókat rendeznek, szombaton a vesztesek a harmadik helyért játszanak 16 órától (*Digi Sport 3*), a győztesek pedig a serlegért, 19 órától (*Digi Sport 1*).

Ha tavaly a Medgyesi Gaz Metan nyert a Steaua Turbo, a CSU Asesoft Ploieşti és a Marosvásárhelyi Maros KK előtt, most e négy csapat egyike sem tudta beverekedni magát a Final Fourba. A temesváriak negyedszer jutottak a Román Kupa legjobb négy csapata közé, 2007, 2008 és 2010 után. Tavalyelőtt el is hódították a serleget és talán ezért picivel több esélyt adnak nekik idén is.

Alapjában véve azonban az idei Final Four négyesélyes. A két debütáns, a Nagyváradi CSM és a CS Municipal közül előbbiek mellett szól a hosszabb cserepad, utóbbiak viszont mindössze egyet vesztettek el (a 12-ből) a fővárosban megrendezett hivatalos mérkőzéseikből. A piteşti-iek 2008-ban RK-döntőt játszottak, most pedig úgy tartják számon őket, mint a legkiszámíthatatlanabb csapatot a bajnokságban. Ahol a legjobb nyolc közé jutásért hajtó BCM U idegenben érzi jobban magát, miután 11 kiszálláson hétszer nyerni tudott.

Idén először történik meg, hogy egyetlen külföldi edző ül a Final Four-résztvevők kispadján, a temesváriak mestere, a szerb Predrag Badnjarevics. A többieket fiatal hazai trénerek edzik, Hristu Şapera (CS Municipal), Tudor Costescu (Piteşti) és Cristian Achim (Nagyvárad). ◄

Csíkban nyert a bajnok

Tegnap délután pótolták a férfibajnokság 12. fordulójából elmaradt mérkőzést, a bajnoki címvédő Kolozsvári U-Mobitelco BT 88-86-re nyert Csíkszeredában a Hargita Gyöngye KK ellen.

Babos-bravúr Bogotában

Tenisz

T. J. L.

Babos Tímea 7-6 (5), 6-4-re nyert a harmadik helyen kiemelt svájci Roma Oprandi ellen a 220 ezer dollár összdíjazású, bogotai salakpályás tenisztorna nyolcaddöntőjében. A magyar játékos ezzel egyesben pályafutása legjobb eredményét érte el WTA-tornán, és a második győzelmét aratta top százas teniszező ellen. Az előnöntőbe jutásért az oroszból kazahhá lett Jaroszlava Svedova következik.

Babos párosban is továbbjutott: az orosz Valerija Szavinihhal az oldalán 1-6, 6-3, 10-3-ra verte a negyedik helyen rangsorolt Maria Abramovic, Marie-Eve Pelletier horvát, kanadai kettőst. A mérkőzést még kedden kezdték el, de akkor az eső miatt félbeszakadt. Babosék a Lara Arruabarrena-Vecino, Estrella Cabeza Candela spanyol duóval találkoznak majd a negyeddöntőben. A 2,168 millió dolláros dohai WTA-tornán indult három román teniszező közül ketten sikerrel vették a második forduló akadályát is. A harmadik, Sorana Cîrstea óriásit csatázott a tavaly US Opent nyert ausztrál Samantha Stosurral, akitől végül kikapott: 4-6, 6-7 (5).

Búcsúzott Simona Halep is, aki tegnap a világelső és a Katar Openen is első számú kiemelt fehérorosz Victoria Azarenka előtt hajtott fejet: 3-6, 1-6. Folytatódik viszont Monica Niculescu dohai kalandja, a 24 éves slatinai tegnap az ukrán Kateryna Bondarenkót is legyőzte, 7-6 (5), 6-4. Niculescu következő ellenfele a Stosur–Petra Cetkovská- (cseh) párharc győztese lesz. A dohai WTA-torna második fordulójában elbúcsúzott a korábbi világelső is, a dán Caroline Wozniackit a cseh Lucie Safarová győzte le 4-6, 6-4, 7-6 (3) arányban. A második körben esett ki az olasz Francesca Schiavone (7.) és a szerb Ana Ivanovic (13.) is. ◄

Kutyaszánhúzás Kalibáskőn

ÚMSZ

Szombaton és vasárnap kerül sor Kalibáskőn az immár hagyományosnak számító kutyaszánhúzó versenyre. Ebben az évben a Salvator Kupáért hajthatnak a versenyzők és kutyáik. Míg az előző években a hó hiánya okozott nehézséget, az idén éppen annak túltengésével, a helyenként másfél méteres fehér takaróval kell megküzdeniük a szervezőknek. Hat kategóriában több mint 20 csapatra számítanak. Hosszabb megszakítás után ismét lesz 8 kutyás verseny, itt számíthatnak a nézők a leglátványosabb indulásokra. A 8 és 6 kutyás fogatok 16 km-en versenyeznek, a 4 kutyások pedig fele akkora távon. Utóbbi kategóriában külön indulnak a huskyk, illetve a malamutok és szamojédek. A 2 kutyás husky-, illetve malamutfogatok 5 km-en mérik össze erejüket. Két magyarországi hajtó is jelezte részvételét, az egyik 8 kutyás fogattal, a másik 2 kutyással indul. Jelen lesz, többek között, az elmúlt hét végén az olaszországi Eb-n részt vevő Parajdi Zoltán, Constantin Grosu és Erdély Sándor, de érkeznek versenyzők Aradról és Bukarestből is. Szombaton 11 órakor durran először a rajtpisztoly. A vasárnapi második futam rajtja szintén 11 órakor lesz, az eredményhirdetés 14.30-kor. ◄

úmsz
Hétvégi melléklet
Szerkeszti: Ágoston Hugó, Szonda Szabolcs
2012. február 17–19., péntek–vasárnap
Készült a Communitas Alapítvány támogatásával

Maradandó mesék terében

Káli Király István író, kiadóvezető azokat a szövegeket kedveli, amelyek szabadon engedik a fantáziát

A szeretet áldás, vallja marosvásárhelyi beszélgetőtársunk , aki legújabb regényében éppen a szeretetről ír. Mint mondja, áldás ebben pontosan az, hogy minden ember a szeretet képességével jön a világra – később pedig rajta áll, hogy azt mire fordítja. Káli Király István, a Mentor Kiadó igazgatója, a Romániai Magyar Könyves Céh elnöke kérdéseinkre főként íróvá válásáról, alkotói munkásságáról beszélt.

A szerző felvétele

Antal Erika

▶Mikor jelent meg az első kötete?

– 1979-ben, eléggé idős voltam akkor, 32 éves, de hát ennek története van. A temesvári műszaki intézet diákjaként tanultam. Mivel amúgy is irodalomkedvelő ember voltam, műszaki egyetemistaként is sokat olvastam, mint általában a barátaim is, kézről kézre adtuk a könyveket, tudom, ez a műszakiakra nem jellemző. Tehát kapcsolatban álltam az irodalommal, és amikor 1968-ban, a nyugati diáklázadásokat követően egy kicsit Romániában is felengedett a ránk nehezedő nyomás, akkor a temesvári magyar nyelvű napilap mellett létrehozhattunk egy mellékletet *Diákszó* címmel, ami havi egyszeri megjelenést, négy teljes újságoldalt jelentett, és ott néhányan összegyűltünk, olyanok, akiknek fogalmuk sem volt, mit jelent lapot szerkeszteni, megpróbáltuk megtölteni ezt a négy oldalt.

▶Volt ennek némi előzménye? Írt korábban verset, esetleg prózát?

– Tizenéves koromban én is írogattam verseket meg rövidprózát, néhányat el is küldtem az *Utunk*hoz, viszont a prózarovat akkori szerkesztője, Huszár Sándor azt üzente vissza, hogy jó fogalmazáskészséggel rendelkezem, de általában lerágott csontokat küldök be. Ez az egyetem első éveiben, 1966–67-ben volt. Aztán gyakorlatilag abba is hagytam az írást, mert közben fociztam is, az egyetemet is viszonylag komolyan vettem. Aztán jött ez a *Diákszó*, és akkor – a lapot megtöltendő – elkövettem néhány jónak tűnő szöveget, amelyekkel az Ady Endre Kör verspályázatán is díjat nyertem. Ez egy kis kedvet adott hozzá, aztán az egyetemi évek utolsó szakaszát már félárvaként kellett végigjárnom, mert meghalt édesapám. Hazajöttem Marosvásárhelyre, belesüppedtem a kisbetűs életbe, megpróbáltam mérnökként eltartani magam, közben megnősültem, családot alapítottam, néha-néha valamiket írogattam. 1973-ban, egy borongós októberi délutánon találkoztam a főtéren Vári Attilával, akivel szóba elegyedve, hiszen gyermekkori barátok voltunk, elmeséltem, hogy miket műveltem az utóbbi fél évben, beültünk a Vagonba – ez a Művész mozi közelében álló kisvendéglő volt –, elmeséltem a *Diákszó*t, meg azt, hogy alapító tagja voltam a Thália színjátszócsoportnak ugyancsak Temesváron, nagy élvezettel jártam abba a közösségbe, hajlandó lettem volna akár megismételni az ötödévet, csak hogy Temesváron maradhassak. Rákérdezett, hogy írok-e. Hazamentünk, beleolvasott a szövegeimbe, és kijelentette, hogy ezt magával viszi. Jó másfél évre rá, 1975 derekán az egyik irodalomkedvelő munkatársam meséli, hogy már második alkalommal jelenik meg az *Utunk*ban egy-egy jó kis történet, természetes, jó sodrású próza, valami Káli István írja. Elolvastam én is, és rájöttem, hogy szóról szóra az én szövegem. Felháborodtam, és felhívtam Vári Attilát, hogy ez nem szép dolog, odaadta valakinek a szövegeimet. Ő erre nagyot nevetett, és mondta, hogy az én vagyok. Ő adta nekem a Káli írói nevet, végül is ő a keresztapám, ugyanis Király István néven nem jelenhettem meg, mert volt már egy Király István nevű, még élő irodalomtörténész Magyarországon, aki annak idején az Ady-monográfiát írta. Keresett hát egy nevet, és mivel az édesapám szülei székelykáliak, és az ő anyai nagyszülei is, így megszületett ez a név. Így jelentek meg először írásaim.

▶És a folytatás?

– Utóbb aztán bekapcsolódtam az *Igaz Szó* irodalmi körébe, a lapban is jelentek meg írásaim. Viszonylag aktív voltam az irodalmi körben, ahogyan visszarémlik harminc év távlatából. Egyszer Hornyák József, az Utunk prózarovatának szerkesztője, aki tulajdonképpen sorozatban közölte az írásaimat, megkérdezte, hogy nem gondoltam-e kötetre. Hát nekem akkor halvány fogalmam sem volt, hogy miből áll az irodalom fokozatainak elérése, aktív mérnök voltam, családom volt, gyerekem is már. Javasolta, gyűjtsem össze addigi írásaimat, beszélt Németi Rudolffal, aki a *Forrás*-kötetek sorozatát gondozta Csiki Lacival, ő fogja megszerkeszteni a kötetet. Mondtam, erre aligha tudnék időt szakítani, mondták, bízzam rájuk, és 1979-ben meg is jelent a *Forrás* sorozatban a *Mit tud az a nagy sárga gép?* című novellás kötetem.

▶Milyen volt a fogadtatása?

– Hát, felemás érzelmeket váltott ki bennem is, meg az olvasókban is. Volt, aki értékelte, ennek következményeként az évi egyetlen debütdíjat, a KISZ díját kaptam erre a kötetre, mások, mint például Ágoston Vilmos, egy kissé pejoratív megfogalmazásban, operettnek nevezték. Én írtam, én voltam, és most is vállalom akkori önmagamat, úgy láttam a világot. Úgy látszik, megvolt bennem a továbblépés igénye: az első sikerek után, bár olykor nagyon izzadságszagú dolgokat írtam, azokat nem is mindig szerettem, kínlódtam, hogy író legyek. Az első időszakot követően megint tudtam elfogadható hangú, saját magamat adó írásokat felmutatni, így aztán bátrabbá váltam, és mert mindig olyan környezetben dolgoztam, ahol alulról láttam az egész emberi társadalmat és közvetlen közelről az embert, az akkori idők szempontjából egy tabutémába is bele mertem nyúlni. Így jelent meg 1981-ben az *Akinek megbocsátjátok* című regényem. Kortársaimmal ellentétben, az én helyzetem más volt, ugyanis reggel háromnegyed héttől délután háromig mindennap dolgoztam, nem egészen 27 éves koromtól többnyire felelős beosztásokban, gyereket neveltem, tehát számomra csupán az éjszakák maradtak írásra, már amennyit az éjszakából kiszakíthattam erre.

▶Honnan ihletődött, honnan merítette írásainak témáját?

– Általában megéltem vagy mellettem mások élték meg azokat az eseményeket, amelyeket többé-kevésbé elfogadhatóan megírtam. Csodálkoztam akkoriban, ma is csodálkozom, hogy vevők voltak a történeteimre, de bizonyára azért, mert ugyanazt érték meg, amit én. Nem tartottam magam igazi írónak, nem is lehettem az. Úgy gondoltam, ha már a szerencse úgy hozta, hogy megjelenhetek, arra legalább jó vagyok, hogy az enyémhez hasonlítva kitűnjenek az igazi jók. És ezért mertem közölni. Mindig volt egy kis visszafogottság a saját képességeimet illetően, mert tudtam, hogy önmagamat és érzéseimet adtam, még akkor is, ha ezek az írások néha nem olyanná sikeredtek, amilyeneket egy józanul gondolkodótól vagy a hétköznapokat a maga teljében megélő embertől el lehetne várni. Jött aztán két kisregény, a *Tisztítótűz* és az *Üres napok*. Azt sajnálom, hogy nem volt igazán időm és energiám valódi regénynyé írni ezeket, gyakorlatilag inkább vázlatok, bár nem rossz vázlatok. Akkor jöttem rá, hogy az embernek nem mindig úgy kell kimondani a valóságot, ahogy azt érzi. Ennek következménye a „Simonos novellák", amelyek a *Közjáték* című kötet gerincét alkotják, és aztán írtam olyant is, ami nem jelent meg kötetben. Utóbb folytattam a „Simonos novellákat", a szemlélődő ember novelláit, de hát azok már a Kriterionnál nem jelenhettek meg, mert nem olyanok voltak, amilyenek a 80-as évek végi Romániában közreadhatók lettek volna, egy kicsit túllépték a sorok közötti olvashatóság, a cenzúra tűréshatárát. A fordulatot követően magával sodort a politika, úgy jártam, mint a légy, amelyik beleesett a tejes üvegbe, és akkor már úsznom kellett, és majdnem belehaltam, mert akik velem úsztak, néha úgy koppintottak a fejemre, hogy azt hittem, belehalok. Akkor következett életemben egy válság, egy év folyamatos betegség után sikerült talpra állnom.

▶Ezekre az évekre, amikor közszereplő is volt, hogy emlékszik vissza most? Nem bánt meg semmit?

– Nem, ezek voltak életem legszebb évei. Megérte, hogyne, akárki akármit mond, embert próbáló időszak volt, életveszélyben is voltam. Érdekes módon mindig óvakodtam attól, hogy felnőtté váljak, nagyon szerettem volna gyermek maradni, és talán a legjellemzőbb példa, hogy a korom miatt a legnagyobb katarzist harminc évesen éltem meg, azt, hogy vége a gyermekkoromnak.

Folytatása a 14. oldalon

Káli Király István (1947, Marosvásárhely)

Mérnök, író, kiadóvezető. Szülővárosában, a Bolyai Farkas Líceumban érettségizett (1965), a Temesvári Műszaki Egyetem iparvegyészeti karán szerzett diplomát (1970). Előbb a Maros megyei Helyiipari Vállalatcsoportnál (1970–1977), majd ugyanott a Kerámiaipari Termékek Gyárában volt vegyészmérnök. Az 1992-ben létrejött marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó vezetője, a Romániai Magyar Könyves Céh elnöke. Kötetei: *Mit tud az a nagy sárga gép?* (novellák, karcolatok, *Forrás* sorozat, Bukarest, 1979); *Akinek megbocsátjátok* (regény, Bukarest, 1981); *Tisztítótűz. Üres napok* (két kisregény, Kolozsvár, 1983), *Közjáték* (novellák, Bukarest, 1984); *Századélet* (elbeszélések, 1994); *Vasvirágok* (versek, Kolozsvár, 1997), *Helyzetábécé* (versek, Csíkszereda, 2007).

Mozivászon

Más keresztjére tekintve

Farkas István

A díjátadók, így az Oscar előtti napokban is a filmbarátok számára a legnagyobb kihívás, hogy minél több olyan alkotást pipálhassanak ki képzeletbeli listájukon, amelyeket a neves kritikusokból álló jelölőbizottságok megmérettetésre érdemesnek találtak. Ez legtöbbször – főleg ha az embernek más, hivatali elfoglaltsága is van a filmnézésen kívül – éjszakába nyúló tevékenységet jelent, ami egy-egy film után, így vagy úgy, rányomja bélyegét a következő napra. Az ellenszer ugyanaz, mint a másnaposságra: újabb „pohárka” – persze, filmként.

Miután megnéztem az E. T., az Indiana Jones, A cápa, illetve a Jurassic Park miatt egyik kedvenc rendezőmnek számító Steven Spielberg Oscar-jelölt filmjét, a War Horse-ot (Hadak útján), alig vártam a következő estét, hogy leöblíthessem a giccses, tipikusan hollywood-i „csemegét” valami emészthetőbbel. A kínálatból Alexander Payne The Descendants (Utódok) című alkotása tűnt a legjobb csalódásoldónak. Annál is inkább, hogy az ötvenes éveit taposó rendező nem az a típus, aki minden ok nélkül ontja magából a filmeket – munkái minőségét pedig a pozitív hangvételű kritikák mellett a díjak garantálják. Amúgy igazából azzal lopta be magát a szívembe, hogy annak a huszonkét rendezőnek az egyike, akik 2006-ban „összetöbbkezesezték” a tizennyolc etűdből álló, Paris, je t'aime (Párizs, szeretlek!) című alkotást. Persze, tőle mindenképp látni kell még a Jack Nicholson főszereplésével 2002-ben készült About Schmidt-et (Schmidt története), illetve a 2004-ben Oscar-közelbe került Sideways-t (Kerülőutak) is. Utóbbiért Alexander Payne és Jim Taylor egyébként átvette a legjobb adaptált forgatókönyvért járó BAFTA-, Golden Globe- és Oscar-díjat, így az Utódok eleve félig sikerre volt ítélve szememben, ami egyébként már a film első negyedében beteljesedett. Még akkor is, ha Payne örök témáját, a férfilélek (igen, kedves hölgyek, van ilyen) rejtelmeit vizsgálja benne, és azt bizonygatja, hogy az élet mindenütt tele van buktatókkal, még a rózsaszín világként elkönyvelt Hawaii-n is.

A film főszereplője a sármos George Clooney által alakított ügyvéd, Matt King, akinek békés hétköznapjai fenekestül felfordulnak. Feleségének csónakbalesetet szenved, a férjnek pedig, amellett, hogy boldogulnia kell két kamasz lányával, muszáj döntenie, hogy feleségét lekapcsolják-e a lélegeztetőgépről. Mindezt tetézi az, hogy rájön: szeretett hölgyének másvalakije is volt rajta kívül a szívében. Magánéleti gondjai mellett pedig, a legősibb hawaii család leszármazottjaként, döntenie kell a családi örökség, egy értékes földterület sorsáról is. Miközben igyekszik megtalálni a közös hangot lányaival és rokonaival, elhatározza, hogy felkeresi azt a férfit, akivel felszarvazták, és megpróbálja kideríteni, hogy az mit tudott adni a feleségének, amit ő nem. A nyugodt tempóban, remek színészi alakításokkal elmesélt történet végén ne számítsunk a szó szoros értelmében vett katarzisra, annak ellenére, hogy az végig ott lebeg a szereplők között: a férj eszméletlen állapotban fekvő felesége iránt érzett felháborodása, a szemrehányás, a megbocsátás, illetve a búcsú mind-mind olyan mennyiségben vannak adagolva, hogy az erkölcsi megtisztulás végül adott – annak a nézőnek, aki lélekben felemelkedik a főszereplő szintjére és össze tudja rakni azt.

Fotó: outnow.ch

Alexander Payne Utódok című filmje erős kézzel, hatásosan szembesíti a megpróbáltatásokat különböző módon lereagáló embertípusokat

Alexander Payne dramedy-jének száztíz percében hihetetlenül mély érzelmek kerülnek felszínre, és a rendezés erőssége, hogy mindez giccs- és sallangmentesen kerül a néző elé, aki a film során, ha nem is tanulja meg, de mindenképp jó leckét kap arról, hogy miképpen kell méltósággal viselni az élet csapásait. Illetve arról is, hogy bár mindig a másik ember élete tűnik paradicsominak, nem kell irigykedni, ugyanis a kereszt mindenki vállát nyomja.

Káli István

Tanácstalanul

Egy verőfényes napon,
a fehéren izzó ég alatt
láttam Istent ellibbenni
egy csodás színekben
pompázó halálfejes lepke
szárnyán. Talán csak nekem
tűnt úgy, ám esküdni
mernék, hogy visszanézett
rám, szemében megvillant
valami huncutkás mosoly,
biztatás volt, de egyben
bocsánatkérésféle is, hogy
ismét nincs elég ideje
velem foglalkozni. Vagy
lehet, azt sugallta e keggyel,
vegyek magamnak egy igazi
lepkefogó hálót arra az
esetre, ha netán egyszer
újra errefelé röpülne
a csodás színekben pompázó
halálfejes lepke szárnyán?

Ellen-szonett

A semminek soha nincs hiánya.
Az elvetéltnek sincs fia-lánya.
A tükörnek nincsen saját fénye.
A kokottnak hüvely az erénye.

Az égboltot nem támasztja oszlop.
A köd sem köd már, ha szertefoszlott.
Sötét éjben vérem is fekete.
Nem aszkéta a hájas remete.

A part, ha omlik is, part marad.
Békegalamb lett a fenevadad.
S bár meghalnál már, de nem tudsz még,
Mert önmagadig se jutsz el rég,
Siránkozásra, meglásd, nincs okod,
Véred veszik majd fölkent zsoldosok.
2008. február 14.

(Forrás: Látó, Marosvásárhely – www.lato.ro)

Maradandó mesék terében

Folytatás a 13. oldalról

– Már megvolt a lányom, már ötödik éve többé-kevésbé tisztes beosztásban dolgoztam mérnökként, és úgy éreztem, vége, ettől kezdve teljes egészében felnőttként kell gondolkodnom, aztán ezt az érzést sikerült még kissé elodáznom, 1990 márciusáig éltem az öreg kamasz életét. Onnan tudom, hogy addig még gyermek voltam, mert tudtam úgy félni, ahogy a gyermek fél a sötétben. De amikor szemtől szemben láttam a halált, akkor ez a fajta félelmem megszűnt, 1990 márciusától lettem végérvényesen felnőtt. Olyan felnőtt, aki tudatában van annak, hogy felelősséggel tartozik önmagáért és másokért is. Újra és újra olyan helyzetbe sodort az élet, hogy döntéskényszerben voltam, és általában úgy érzem, jól döntöttem. Ennek szintén megvan a külső háttere is, de van egy belső is, amely – akár elhiszik, akár nem, ez személyes dolog – a hit kérdése. Mindenesetre akkor is ugyanaz az érzés kerített hatalmába, ugyanúgy tevődött fel bennem, mint amikor írni kezdtem: vajon érdemesültem én arra, hogy megjelenjek írásban?

▶Ez nem kishitűség?

– Lehet, de aztán később rájöttem, hogy túl a kishitűségen van egy nagy adag önelemzés is benne. Kinek mi adatik meg az életben. Nekem az adatott meg, hogy folyton rákérdezzek önmagamra: megérdemled te ezt, jól csinálod? Szüksége van a világnak arra, amit teszel? Ezek, azt gondolom, a bölcsebbé válás elkerülhetetlen stádiumai. Ezt onnan gondolom, hogy a nirvána elérhetetlen állapot a hétköznapi ember számára, de azért ő is eljuthat a belső békének egy olyan állapotába, amikor rájön: az a feladata a földi életben, hogy mindazt megtegye, amire lehetősége van, ám amit korlátok tiltanak, abba képességeinket meghaladó energiát beleölni teljesen fölösleges. Lehet, hogy ez is a kishitűség egyik formája, meglehet azonban, hogy mégsem.

▶Mostanában jut ideje az írásra?

– 1990 elején még írogattam egy keveset, kevés időm volt, hiszen majdnem ingyen áldoztam teljes tudásomat és energiámat az erdélyi magyar közösségnek. Jóformán semmi jövedelmem nem volt, a fizetésfélém kisebb volt, mint, mondjuk, egy takarítónőé, ezeket az éveket nyögöm most nyugdíjasként, de nem bántam meg egy pillanatig sem. Reggel nyolctól éjfélig vagy éjfél utánig dolgoztam a közügyekben, de még akkor is, ha volt egy kis időm, írogattam – persze, sokkal kevesebbet. Amikor a sors úgy hozta, hogy a Mentor Kiadó vezetője lettem, ez a munka minden szellemi energiámat elvitte, és csupán néhány verset írtam, ami tényleg arra volt elég, hogy a felgyülemlett, megrágott vagy megrágatlan gondolatokat kiírjam magamból. Aztán valamitől úgy éreztem, hogy újra le kell ülnöm írni. A prózaírókra jellemző türelemmel nap mint nap oda kell ülni a fehér papír elé – mert én papírra írok –, még akkor is, amikor éppen nincs kedve hozzá az embernek. Életemben először éreztem, hogy az kerül a papírra, ami a fejemben és a szívemben van, és ez bátorságot adott. Belevágtam egy olyan szövegbe, amely a szeretetről szól. A szeretetnek, idézőjelben, több műfaja van. Most kétszer-háromszor is újraolvastam, úgy érzem, hogy az jött ki, amit én akartam. Persze, ez szájhősség, hogy az jött ki, amit én akartam... az jött ki, aminek ki kellett jönnie, vagy amit sugallat hordozott, de életemben először szeretem igazán azt, amit megírtam. A 89 előtt megjelent első négy kötetemet követte 1994-ben a *Századélet* című novelláskötet, amelyet a budapesti Zrínyi katonai kiadó vállalt fel, és aztán 1997-ben a *Vasvirágok* című verseskötetem a Polisnál, ez ötven verset tartalmaz, az 50. születésnapomra jelentették meg. A 60 verset tartalmazót, a *Helyzetábécé* című kötetet saját költségemen a Pro Print vállalta. Valamikor azt hittem, hogy már nem lesz sem türelmem, sem energiám prózát írni, és gondolatban már kétszer születtem a 70. születésnapomra a hetven verset tartalmazó kötettel, de egyszer csak kifogyott belőlem a költő, mert valamiért visszajött belém a mesélő. Természetesen a mesélő nem azt jelenti, hogy mese mese hátán, s aztán több semmi. Gyakorló olvasó vagyok, és mindig jobban szerettem azokat a szövegeket, amelyek nem zárnak be a mondatok karámjába, hanem engedik elkalandozni a fantáziámat. A mese tágabb teret enged a gondolkodóképességnek, szárnyakat ad a képzeletvilágnak, felevenníteni a megtörténteket és a megélhetőket.

▶Van-e folytatás? Hát lendület hozzá?

– Lendület nincs, egy látszólag sekélyes történet kapcsán viszonylag fontos dolgokat írtam ki magamból, de úgy érzem, lesz folytatás. Mert a szeretet nem fogy ki belőlem, hanem gyarapszik, úgy érzem, ennél nagyobb ajándékot ember nem kaphat a gondviseléstől. Nem csupán a kereszténység sajátja a krisztusi szeretet. Minden ember, függetlenül attól, hogy hallott vagy sem a kereszténységről, óriási áldással született: a szeretni tudással vagy a szeretés képességével, ami önmagában ajándék. Rajta áll, ha azt a maga irányába fordíthatja kizárólag, vagy Arra, akinek az élet csodáját köszönheti, és akkor ezzel nagyon érdekessé és meghatározóvá válik.

Kőbe vésett hatalom?

Élet Orbán után, avagy kell-e nekünk demokrácia

Felcsúti Balázs

NÉPSZABADSÁG

Sokan figyelik elborzadva, mi történik Magyarországon: hogyan veri szét a Fidesz Orbán Viktor vezetésével a demokráciát, a jogállamiságot, a gazdaságot, miközben hosszú időre próbálja bebetonozni a hatalmát. Ahogy a Fidesz–KDNP Magyarországot vissza, egy autoriter rendszer felé tolja, úgy válik egyre világosabbá, hogy az ország számára ismét eljön az igazság pillanata: befejezi-e az 1989-ben elkezdett harcot a demokráciáért, vagy elfogadja, hogy a „keleti szél" elfújja a nyugati értékrendszer nálunk csak pislákoló lángját. (...) Orbán Viktor Európa közepén, egy kicsi, nyitott gazdaságú, az EU-tól és nyugati befektetőktől nagymértékben függő országban összes lapját egy a nyugati értékrendtől idegen, gazdaságilag etatista, társadalmilag autoriter modellre tette fel. A miniszterelnök kimondta – és nyilván el is hitte –, hogy a nyugati gazdasági modell kudarcot vallott, és elindított egy olyan gazdaságpolitikát, amelynek két sarkalatos pontja – az államadósság és a személyi jövedelemadó csökkentése – oltárán feláldozta az összes olyan gazdasági szereplő érdekeit (bankok, multinacionális cégek stb.) és alapvető társadalmi normákat (magántulajdon szentsége, jogbiztonság stb.), akikre és amelyekre óriási szükségünk lenne a növekedés megindulásához. Emellett a kormány szélmalomharcot folytat az ország szuverenitásának és cselekvési szabadságának kiszélesítése érdekében, figyelmen kívül hagyva azt, hogy az euroatlanti közösséghez való tartozás – és az azzal járó jelentős gazdasági és biztonsági előnyök – ára a közös értékek elfogadása, és ami ezzel jár, a döntési szabadság részleges feladása. Mindezt teszi úgy, hogy közben jelentősen túllépi demokratikusan megszerzett mandátumát. 2002-ben a választók már egyszer megbüntették a Fideszt a hatalmi arrogancia, a vékonyka többség ellenére keresztülvitt „egész pályás letámadás", a médiumok megszállása, az állami tisztviselők körében folytatott tisztogatás és a korrupciós ügyek miatt. Nyolc évvel később Orbán ismét félreérti vagy figyelmen kívül hagyja a választók üzenetét: a kormánypártok óriási többsége az SZDSZ és az MDF felmorzsolódásával és a posztszödi MSZP lenullázódásával keletkezett politikai vákuummal magyarázható. A Fidesz–KDNP a kétharmadot nem a demokrácia lebontására, egy érthetetlen gazdaságpolitika végigerőltetésére és saját hatalmának kőbe vésésére kapta. Mégis ezt a politikailag és gazdaságilag is unortodox utat választotta Orbán Viktor Európa közepén, miközben Kelet felé kacsingatott olyan hasonlóan etatista és autoriter, ám gazdaságilag sikeresebb országok felé, mint Kína, Oroszország és Szaúd-Arábia. Magyarországgal ellentétben azonban ezeknek az országoknak van valamijük, amire a világnak nagy szüksége van. Szaúd-Arábiának és Oroszországnak főleg olaja, Kínának olcsó munkaereje és 1,3 milliárdos piaca. Ráadásul a keleti „barátok" a bajban rendesen cserbenhagyták a hitelért, befektetésért kilincselő magyar miniszterelnököt. Orbán Viktor rossz lóra tett és egyedül maradt, miközben gazdasági és társadalmi kísérletének kudarca pont azok karjaiba kergette vissza, akiket másfél éve gőgösen lenéz és egyfolytában provokál. A Nagy Kísérlet tehát kudarcot vallott. Ez független attól, hogy maga Orbán megbukik-e vagy sem, hiszen egyértelmű, hogy hatalmát csak egy teljes hátraarccal és az azzal járó presztízsveszteséggel tudja megtartani. Ebből a szempontból tehát nem is az érdekes, hogy egy év múlva Orbán Viktornak hívják-e még a miniszterelnököt, hanem hogy a kormány balul sikeredett országépítési kísérlete milyen tanulságokkal szolgál nekünk, magyaroknak. A kommunista rezsim 1989-es bukása új rendszert hozott, amely azonban az eltelt két évtizedben nem bizonyította be a polgároknak egyértelmű felsőbbrendűségét. A kapitalista piacgazdaság átlagban növelte ugyan az életszínvonalat, de százezreket taszított mélyszegénységbe vagy csak a korábbinál rosszabb életkörülmények közé, és sokakban nosztalgiát teremtett a késő Kádár-korszak látszólagos nyugalma és létbiztonsága iránt. Emellett a politikai elit nem tudta elmagyarázni a polgároknak, hogyan működik a demokratikus piacgazdaság. (...) Mindezek miatt a társadalomban – és ezért a kegyeiért versengő politikusokban – ez idáig nem volt meg az elhatározás vagy az erő a rendszerváltás gazdasági és politikai végigvitelére. Gazdaságunk cipeli magával az alacsony foglalkoztatottság, a rugalmatlan munkaerő és a hosszú távon fenntarthatatlan szociális juttatások terhét. Demokráciánk sebezhetőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az elmúlt másfél év „fülkeforradalma". Orbán Viktor jól érzett rá az euróválságtól felerősödött, ám a demokráciával és a piacgazdasággal szemben amúgy is meglévő kétségekre. Ám rossz utat választott az orvoslására. Mi pedig az elmúlt másfél évben felgyorsítva tapasztalhattuk meg, hogy mi az alternatíva. A kérdés tehát: mit kezdünk az elmúlt másfél év tapasztalatával? Segíteni fog-e bennünket a mostani válság abban, hogy elfogadjuk a demokratikus piacgazdaságot mint hosszú távú társadalmi berendezkedést? Megértjük-e, hogy egy ország szuverenitásának növelése nem lehet öncél, főleg ha a realitások nem támasztják alá, viszont polgárai életminőségének rovására megy. Kinevel-e a válság és megválasztunk-e olyan politikusokat, akik hitelesen el tudják magyarázni a bonyolult összefüggéseket? Megtaláljuk-e a társadalmi szolidaritás eszközeit, amelyek segítenek kiemelni a legszegényebbeket a méltatlan életkörülmények közül. Ha ezekben a kérdésekben előrelépünk, akkor talán a zsákutcába jutott orbáni kísérlet nem lesz teljesen hiábavaló, és kudarcával akár még hozzá is járul az 1989-ben megkezdett rendszerváltás befejezéséhez.

Orbán Viktor és Schmitt Pál – rossz utakon

Ostobák és a szolgák útja

Oláh Zsigmond

NÉPSZAVA

Az orbáni autokrácia, mint minden autokrácia, egy játszmát jelent az autokrata és a lakosság között. Mégpedig a szabadság és hatalom játszmáját. Az autokrata arra törekszik, hogy korlátlanul növelje a saját hatalmát (szabadságát) és minden sikere csökkenti az állampolgárok szabadságát (hatalmát). Ezért van az, hogy az orbáni uralom ideje alatt sorra születtek a korlátozó, tiltó és büntető szabályok, és az egy pálinkafőzési szabadságon kívül, nincs szabadságot növelő törvény vagy rendelet. Amennyivel csökken a társadalomban az állampolgári szabadság mennyisége, annyival csökken az állampolgárok általános kompetenciája és kompetenciaigénye. Ami elveszik az egyik oldalon, az megjelenik nyereségként a másikon: az autokrata egyre több és több dologhoz kezd el érteni, egyre magabiztosabb lesz, egyre több dolgot akar megismerni. Sajnos az egyik oldal vesztesége és a másik oldal nyeresége összeadódik, és ez a társadalmi butaság növekedéséhez vezet. Érdemes felidézni, hogy Sztálin kezdetben politikus volt, később hadvezér, majd néhány olyan szakértőt, akik kiszolgálják őt.) Az eredmény: rossz gazdálkodás, ennek következménye a jólét csökkenése. Ám újabb és újabb területeket hódít meg a hatalmi szakértelem. Külpolitika? Sikerül mindenkivel összeveszni pillanatok alatt. Jog és igazságszolgáltatás? Nem kellenek védők, nyugdíjba küldi a bírákat, olyan személy kezébe adja az ügyészséget, akiről abszolút lojalitás feltételezhető, s végül a bíróságok is erre a sorsra jutnak. Orbán rossz és bűnös útra vezette pártját, és az egész jobboldalt. Sajnos a szemünk előtt zajlik le az a hihetetlen folyamat, ahogy egyetlen ember képes százezreket befolyásolni, és milliók életét tönkretenni. Az ostobaság a Fideszben s a környékén versenyelőny. A butábbak nagyobb eséllyel pályáznak állami állásokra, vezetői megbízásokra, miniszteri kinevezésekre, mint az értelmesebbek, akikben szükségképpen felmerülne a kétely. A szolgalelkűség is versenyelőny. Ahhoz, hogy valaki sikeres maradjon a vezér közelében, el kell viselnie a megaláztatást. (...) A diplomahiány, az apák bűneinek emlegetése, egyes pártvezetők indokolatlan háttérbe szorítása: mindez az autokrata eszköztárához tartozik. Ezek a módszerek eluralkodtak a párton belül, így a Fidesz régóta engedelmes eszköz Orbán kezében. Már nem kell sokat várni, hogy a párt a korlátolt, a szolgalelkű, az uralkodást nemcsak eltűrő, de azt görcsösen akaró emberek halmazává váljon. A jobboldali szavazók nyolc évet vártak, hogy újra kormányuk legyen. Én is jobboldali szavazó voltam, de ezt nem vártam. Orbán – mint a hajdani zulu király – a szakadékba menetelteti seregét. Aki Orbánt követi, az ostobaság és a szolgaság útját járja. Mindenkinek van személyes felelőssége és lelkiismerete, álljunk meg, és térjünk vissza a civilizált világ értékeihez.

Bolgár kapcsolat

Megyesi Gusztáv

NÉPSZABADSÁG

Csak egyetérteni lehet a miniszterelnök egri gondolatával, miszerint leghelyesebb volna, ha egyetlen jogász képzését se támogatná az állam. Ha rajtunk múlik, mi már a rendszerváltás első pillanatától az egész jogászképzést betiltottuk volna; láttuk, mire mentünk vele. Pár héttel ezelőtt Dux államtitkár-helyettes viszont a közgazdászképzés állami támogatását nehezményezte, mondván, „a közgazdászképzésben adóelkerülésre is megtanítják a diákokat", akik aztán cégekhez kerülve nyilván adóelkerülésre buzdítják a többieket is, ezért „egyáltalán nem logikus, hogy azt miért kellene az adófizetőknek finanszírozni". Dux államtitkár-helyettes a lényegre tapintott rá. Ha például azt vesszük, hogy az orvostudományi karokon évszázadok óta a proszektúrán kezdik az oktatást, ami eléggé maradandó élmény a hallgatóknak, akkor az egyetemről kikerülő rezidensek a hátralevő évtizedeikben a betegben semmi mást, mint potenciális tetemet fognak látni, ennek megfelelően is nyúlnak hozzá, ergo teljesen indokolt az orvosképzés azonnali beszüntetése. Mindazonáltal Dux államtitkár-helyettes szavaiban semmi új nincsen. Ezt a szellemiséget már Matolcsy miniszter is érzékeltette tavaly egy üzleti főiskolán tartott előadásában, csak akkor mindenki kirö-högte. Pedig már akkor kimondta, hogy az olyan őshonos magyar termelési ágazatok mellett, mint az agysebészet és a gulyásfőzés, a jövő a turizmusban van, mégpedig azért, mert „használja a vonós munkaerőt, használja a mangalicát, használja a pálinkát – a galagonya- és sompálinkát, mindent, amit tudunk a Kárpát-medencében, azt használja". Lát ebben a perspektívában valaki egyetemi diplomához kötött munkakört? Nem lát. Plusz ehhez jön még az a hozzáadott érték, amellyel az ország legjobb elméi járulnak hozzá a nemzeti együttműködéshez, de szó szerint. A napokban derült ki például, hogy Kósa Lajos, a párt egyik esze a legutóbbi szónoklatához Schmitt Pál beszédéből vett át részeket és olvasta föl sajátjaként. Ez már emelt szint. Mint tudjuk, Schmitt Pál minden tudása a saját doktori disszertációjában van elrejtve, ami viszont egy gyanútlan bolgár sporttörténésztől ered, úgyhogy még néhány leleplező írás, hogy melyik szónok kinek a beszédéből lopott, és fehéren-feketén kiderül, hogy az egész nemzeti szabadságharc mögött voltaképpen Nikolai Georgiev bolgár sporttörténész nézetei állnak, s nagyjából úgy is megy végbe. Ez a jövő miatt fontos. Tegyük fel ugyanis, hogy teljesül a nemzettest nagy, közös óhaja, és a kommunisták egymás után vetik le magukat a Gellért-hegy szikláiról, a zsidók kivándorolnak Izraelbe, a cigányok Kanadához annektálják magukat, továbbá ha a nemzet ellenségei, úgymint a bankárok, multik, kereskedők, iparosok, munkások, panelprolik, parasztok, cselédek, alkalmazottak, valamint a munkanélküliek, a hajléktalanok, egyéb nincstelenek, a csecsemők és öregek, betegek és rokkantak s persze az egész humánértelmiség fölköti magát, szóval, hogy akkor ezek magukra maradva mit fognak csinálni. Különös tekintettel arra, hogy se földhöz, se iparhoz, se kereskedéshez nem értenek, mindenfajta tudást megvetnek, az ellenség viszont, létük egyetlen célja és értelme, elfogyott. „Adjatok a kezembe egy üveg sompálinkát, és négy mangalicámmal kifordítom a világot a tengelyéből", kiáltja majd az új rend legrátermettebb embere, a többi pedig nagy, csodálkozó szemekkel beül országértékelésre.

Rokkantnyugdíjas

Huszár Ágnes

ÉLET ÉS IRODALOM

A csecsemőjével az autók között révetegen tébláboló erdélyi édesanya és a fürgén cikázó ablakmosó fiúk helyett új személyiség jelent meg az Andrássy út Hősök téri torkolatánál. A férfi tolószékben ül, sovány combját piros kockás takaró borítja. Ügyesen mozog az autók között. Dermesztő fagy, jeges szél sem tántorítja el. Az autósok többnyire adnak is neki valamennyit. Nem lehet rettegés és tisztelet nélkül figyelni kitartó makacsságát, ahogyan a lámpa sárgára váltásakor ügyesen felhúzódzkodik a járdaszegélyre, aztán a következő sárgánál ismét ledöccen róla. Egy ember a rokkantnyugdíjasok közül, akiket annyi gyanúsítás ért mostanában a politika magasságából. Akiknek be kell látniuk – ahogy Selmeczi Gabriella kormányszóvivő szokta mondani –, hogy nem támaszkodhatnak kizárólag állami segítségre. A tolószékes ember belátta. A Lexusok, Mercedesek vezetői – kinyújtva a fémpénzt kocsijuk ablakán – szintén.

Eleve elvesztett harcok?

„A szolgálatok embere”

Mircea Vasilescu
adevărul

Alig ment át a kormány a parlamenten, és az új miniszterelnökre máris ráragasztották a bélyeget: „a szolgálatok embere”. De miért nem az egyetemé? Egyesek azután elkezdték a spekulációkat: Mihai Răzvan Ungureanu a SIE igazgatói posztjáról érkezett a kormány élére, ergo „kékszemű” kormányunk van; Băsescu olyan, mint Putyin; diktatúra van; a váltás pusztán ködösítés; a választásokat felfüggesztik, és ott találjunk magunkat, mint Észak-Koreában, akárki meglássa. Persze, egyes honfitársainkat csábítja az apokaliptikus forgatókönyvek forrósága, egyes televíziók pedig lovat adnak alájuk. Csakhogy így végképp háttérbe szorul a ráció.

A kormány még nem tett semmit, de egyesek máris „rájöttek”, hogy a miniszterek mindegyike „apja fia” vagy egyik-másik bizalmi embere... Ez arra utal, hogy az emberek annyira nem bíznak a politikusokban, hogy gyakorlatilag semmi nem képes őket kielégíteni: csak rosszat várnak bárkitől, és bármilyen változás mögött olyan számítást sejtenek, amely semmiképpen sem enyhíthet a szerencsétlen nép megpecsételt sorsán.

Csakhogy, ha a hirtelen megbélyegezések és a feltételezgetések alapján ítélünk, nem oldunk meg semmit, nem visz ez semmire, csak valamiféle megbékélésre a sorsunkkal. Ami sem nem demokratikus hozzáállás, sem nem egészséges vagy racionális.

Ha vesszük magunknak a fáradságot, és kicsit gondolkozunk, látnunk kell, hogy a kormányfő semmiképpen sem nevezhető „a szolgálatok emberének”. Nincs kémmúltja, mindössze néhány évet töltött a SIE élén (ahol igazgatónak lenni annyit jelent, mint adminisztrálni a szolgálatot). És van a háta mögött egy kiváló diplomatakarrier, beleértve néhány évi külügyminiszterséget, amely méltóságteljes lemondással ért véget (ami ritkaság a román tisztségviselők között, akik általában vagy ingerültségükben mondanak le, vagy mert nem marad más választásuk). És mindeközben Mihai Răzvan Ungureanu folytatta alapmesterségét, vagyis történelmet oktatott az egyetemen, és szaktanulmányokat írt. Az általa vezetett intézményekben (Külügyminisztérium, külügyi hírszerzés) jól gazdálkodott. Természetesen mindez nem garancia arra, hogy jó miniszterelnök is lesz. Meglátjuk. De a sietve ragasztott bélyegek sem igazítanak el, egyáltalán. A baj az, hogy a nagy beszédtengerben és alapzajban, amelyben élünk, az embereket nem a tetteik alapján ítélik meg. Sokaknak nincs türelmük kivárni a tetteket, hanem igyekeznek másokra ráerőltetni a teljesen megalapozatlan véleményüket. Vagy az egyszerűen megjegyezhető, a tévében és a kommentárokban jól hangzó bélyegeiket. Nem tartok a diktatúrától, sokkal inkább a butaság és az irracionalitás offenzívájától.

(Fordította: Sz. L.)

MRU esélye

Valentin Nicolau
Cotidianul.

Az áldozatok imádják hőséraikat. A politikában legtöbbjük hajlamos áldozatává válni azoknak, akik elhivatott hőhérok. Traian Băsescunak megvan ez az elhivatottsága, talán ezért is volt annyira csábító. Mihai Răzvan Ungureanu az újjászületett szekuritáté egyik legfontosabb projektje, amin gondos, aprólékos munkát végeztek. Victor Ponta és több más, a hatalom átvételére nevelt fiatal nemzedéktársaként úgy tűnik, ő a legjobb produktum. Az újjászületett szekuritáténak az alighanem már az óvodából kiválasztott fiatal újoncokra alkalmazott személyes marketingje nyomán megjelent egy elméletileg vezetésre képes nemzedék. Így történik ez, ha a szekuritáté csendben, zavartalanul kinevelhet új sarjakat, ráérősen felkészítvén őket az ország gyeplőinek átvételére, és nem kell politikai bábokat improvizálnia, vagy a régi rendszer bábjait újraélesztenie, ahogyan erre a forradalom utáni első két évtizedben kényszerült. MRU annak a jele, hogy Románia is belép a történelmi enyhülés szakaszába, amelyben az ország szekuritátés elitje, a világ biztonsági elitjének alkotó részeként, nekilátott kormányozni, önnön nyugalmának érdekében. De van még egy zökkenő, amin túl kell jutni. Az oly sok éven át készítgetett MRU-projektet sebtiben ültették gyakorlatba. Nem határidőre jött a világra, és ezért minden esélye megvan az elvetélésre. Miniszterelnöki kinevezése nem annyira a 2014-es elnökválasztások kampányában való indulását jelentette, sokkal inkább Traian Băsescu szabadulását a legkétségbeesettebb helyzetből mindazok közül, amelyekkel eddig szembesült. Băsescu nem tagadja meg önmagát, és hogy bőrét mentse, veszélybe hozza az újjászületett szekuritáté egy fontos projektjét, bedob az arénába egy fiatal áldozatot, akiről feltételezi, hogy sokkal vonzóbb a románok vérszomja számára. Másfelől MRU-nak sem volt türelme várni, hogy szüntelen továbbképzése érdekében jó minőségű dossziékat olvasgasson, miközben SIE-beli tábornokai kisded játékaikat űzik. Úgyhogy azonnal ráharapott a csalira, és a jövő egy nagy tervéből a jövő biztos áldozatává vált. De van még egy esélye. MRU egyetlen esélye az, hogy megrázza magát és áldozatból hóhérrá változzon. Ha ő lesz az, aki eltávolítja Traian Băsescut, ő lesz az utódja is Cotroceniben. Ha ő lesz az, aki megszabadítja az országot a Traian Băsescuban megtestesülő történelmi romlástól, akkor őt, MRU-t, legalább egy időre, a gondviselés küldte megmentőnek fogják tekinteni. Másképp úgy marad majd fenn a legújabb kori történelem rövid emlékezetében, mint a tanult, szemüveges fiú, aki a kormány élén azt a másik szemüveges fiút követte, aki gyorsabban beszélt, mint gondolkozott.

(Fordította: K. B. A.)

Új kormány, régi bajok

The Economist

Traian Băsescunak számos kvalitása van, de a jók (lehengerlő humor, mértéktelen energia) fokozatosan elkoptak, az idegesítőek pedig (kiszámíthatatlanság, elhamarkodottság) egyre fárasztóbbak még a támogatói számára is. Ráadásul a megszorítások, a korrupció és az általános inkompetencia által kiváltott tiltakozások közepette a román elnök elveszítette miniszterelnökét, a jellegtelen Emil Boc-ot is.

Mihai Răzvan Ungureanu – tetszetős, de elsietett projekt?

Januárban Băsescu a tőle megszokott impulzív stílusban betelefonált egy tévéműsorba, hogy nyilvánosan elítélje Raed Arafat – egy népszerű, palesztin származású román orvos, a mentőszolgálat alapítója – „balos nézeteit”. Arafat azonnal lemondott. Miután heves tüntetések törtek ki, a kormány kidobta a sürgősségi rendszer magánosításának tervét, és visszahelyezte tisztségébe Arafatot. Ezután a szenátus két tagja átállt az ellenzék oldalára, aminek következtében Băsescu Demokrata Liberális Pártja, amelynek népszerűsége alig haladja meg a tíz százalékot, elveszítette ellenőrzését a felsőház fölött. Az utcai tiltakozások folytatódtak. A követelések a környezetvédelemtől a monarchia visszaállításáig terjedtek, de többnyire a hatalom arroganciájáról szóltak. Két hét után Băsescu bocsánatot kért a „gyakori nyilvános bakikért”. A 2008 óta kormányzó Emil Boc február hatodikán lemondott kabinetjével együtt, hogy „eloszlassa a feszültséget” és stabilizálja a gazdaságot.

A szomszédos Magyarországhoz vagy Görögországhoz mérve a román gazdaság egészen stabil. Ez főként a nemzeti bank kormányzójának, Mugur Isărescunak köszönhető, aki az ország legmegbecsültebb közszereplője, és aki kulcsszerepet játszott az IMF-fel 2009-ben kötött, 27 milliárd dolláros mentőcsomag megvalósulásában. Az idei növekedés várhatóan 1,5-2 százalékos lesz, ami, euróválság ide vagy oda, jelentéktelen csökkenés a korábbi előrejelzésekhez képest. Csakhogy a megállapodás szerint idén is le kell vágni a költségvetési deficitből, a 2011-es 4,4 százalékról 1,9 százalékra. A kormány 2015-re tervezi az euró bevezetését. A románok megunták a növekvő adókat, a csökkenő béreket és a rossz minőségű közszolgáltatásokat, mégis sokkal elviselhetőbbnek találnák a megszorító intézkedéseket, ha a politikusok kevesebbet lopnának, és többet kommunikálnának. (...)

Egy másik nagy kihívás csitítani az Európai Unió aggodalmait a jogállamiságot illetően, ami nélkül Románia nem csatlakozhat a határellenőrzéstől mentes Schengen-övezethez. Adrian Năstase exminiszterelnököt éppen mostanában két év börtönbüntetésre ítélték csalásért (támogatói szerint Băsescu bosszúhadjáratának részeként). De egyetlen nagy hal sem akadt eddig horogra igazán jelentős ügyben: a büntetlenség kultúrája alig inogott meg. Február nyolcadikán közzétett jelentésében az EU méltatta a korrupcióellenes ügyészség munkájának enyhe javulását, ugyanakkor sajnálkozott amiatt, hogy a bírák körében tapasztalható visszaélések ellen „nyilvánvaló hiányos” a fellépés.

Băsescu Mihai Răzvan Ungureanut jelölte miniszterelnöknek – egy több nyelvet beszélő, az Oxfordon végzett történészt, aki addig a külföldi hírszerző szolgálatot irányította. (…) A kormánykoalíciónak (beleértve egy magyar pártot és függetleneket) még megvan a többsége. Az új arcokkal feltöltött kabinetnek azonban nehéz dolga lesz, ha vissza akarja szerezni az elveszített terepet a novemberben esedékes választásokig. Băsescu mandátuma 2014-ig tart, de sok románnak máris elege van belőle. ***(Fordította: Sz. L.)***

Politikailag inkorrekt biológia

Roger Scruton, Prospect magazin

A konzervatív filozófus örömmel állapítja meg, hogy az evolúciós biológiával korántsem csupán a jobboldali vallási fundamentalisták állnak hadilábon, hanem a politikai korrektség védelmezői is. De azt ő is fontosnak tartja, hogy az emberi személyiség nem puszta biológia.

„Az evolúció elmélete ezúttal nem a vallás, hanem a baloldali liberális felfogás ellen intéz kihívást” – írja a *Prospect* magazinban Roger Scruton, a neves brit konzervatív filozófus.

A biológia számos olyan vonásunkról, amelyet kulturálisnak gondoltunk, bebizonyította, hogy a genetikai örökség részei, vagyis nem változtathatók meg tetszés szerint. Csakhogy – figyelmeztet Scruton – ebben a tárgykörben nagyon veszedelmes szabadon latolgatni a lehetőségeket. Ami azt illeti, ő maga elég messzire merészkedik, mert mindjárt az eugenika példájával kezdi: a mesterséges biológiai szelekció valamikor nagyon tiszteletre méltó dolog volt, de a nácik annyira diszkreditálták, hogy mára tiltott területnek számít. Scruton rokonszenvvel említi a híres James Watson biológiaprofesszort, akit 2007-ben azonnal elbocsátottak, miután azt mondta, hogy a fekete afrikaiak genetikai okokból érnek el alacsonyabb eredményeket az intelligenciahányados-teszteken, mint a fehér bőrűek. Larry Summers közgazdász sem járt sokkal jobban, amikor azt fejtegette, hogy a természet- és a műszaki tudományágak tanulmányozására alkalmasabb a férfiak agya, mint a nőké.

Scruton nem állítja, hogy bármelyiküknek igaza lett volna, de elveti azt az Amerikában meggyökerezett felfogást, amely szerint az etnikai csoportok és a nemek közötti különbségek mind társadalmi tényezőkre vezethetők vissza, éspedig elsősorban a hátrányos megkülönböztetésre. A filozófus szerint ezek nem tudományosan megalapozott megállapítások, hanem egy optimista világnézet alaptételei. (...)

Scruton ezzel az eszmefuttatással három könyv ismertetését vezeti be, amelyek hellyel-közzel ugyanazzal a tárgykörrel foglalkoznak. Az elemzés fő célpontja Jesse Prinz amerikai filozófus *Az emberi természeten túl* című műve már csak azért is, mert Prinz szerint az emberek közötti különbségekben a biológia csekély szerepet játszik. Az ezzel ellentétes állításokat tudományos aprólékossággal cáfolja, Scrutont mégsem győzi meg. Ő Steven Pinker harvardi pszichológiaprofesszornak hisz, aki 2002-ben kimutatta, hogy alapvető képességeink genetikailag meghatározottak, és csak ott vagyunk alakíthatóak, ahol az alakíthatóság evolúciós előnnyel jár. A nő és a férfi szerepe közötti különbség biológiai természete Scruton számára nem lehet kétséges. Számos evolúciós előnnyel jár, hogy az ember nem önálló életre képes magzatot hoz a világra, de hátrányai is vannak: a hosszas gondozás, a házépítés, a szervezett védelem. (...) A következő eszmefuttatás tárgya a hírneves népszerű tudományos szerző, Susan Greenfield farmakológus *Én és te: az önazonosság neurológiája* című könyve. Greenfield azokra a londoni kutatókra hivatkozik, akik kimutatták, hogy a konzervatív felfogású embereknek az átlagosnál nagyobb az amygdalájuk, a mandulamagnak nevezett agyi területük, míg a liberális felfogásúak a nagyobb homloklebennyel tűnnek ki. Ez Scrutont arra a megállapításra indítja, hogy tetteinket és értékválasztásainkat sokszor olyan tényezők alakítják, amelyeknek nem is vagyunk tudatában. Ezen az úton lép tovább a harmadik könyvet, David Eagleman neurológus *Incognitójá*t ismertetve. Eagleman azt a kérdést teszi fel, mennyire vagyunk egyáltalán felelősek a tetteinkért, ha sokszor a biológiai örökségünk dönti el, mit teszünk. 1966-ban egy egészen józan életet élő férfi, Charles Whitman egy toronyépület tetejéről 13 embert lelőtt, 32-t pedig megsebesített. A rendőrök agyonlőtték, s a boncolás kiderítette, hogy agydaganata az amygdalára gyakorolt nyomást, s emiatt vált szokatlanul agresszívvá.

Eagleman úgy írja le énünket, mint egy kis alakot, amely a biológiailag meghatározott nagy elefánton lovagol, és azt hiszi, ő irányítja az elefántot. Scruton ezzel nem ért egyet. Az én nem különül el az „elefánttól”, és az „én”, a személyiség nem is csak biológiai meghatározottságú. Rajta számon lehet kérni a tetteit, és fel lehet tenni neki a kérdést: miért?

A személyiség igenis alakítható tehát, de Prinz ott követi el a hibát, hogy a biológia ellen hadakozik: ebben a harcban pedig csak vesztes lehet. Scruton inkább Hegel és Kant nyomán halad, akik megpróbálták megérteni az ember kettős természetét: a fizikait és a szellemit, vagy, ahogy Scruton írja, a biológiailag meghatározottat és a személyiséget. ***(metazin.hu)***

Szakmai képzés újjászervezése

Czédly József

A *Hivatalos Közlöny* február 7-i, 96. számában tették közzé az oktatásügyi miniszter 3168/2012 sz. rendeletét a 2 éves szakmai képzés (învăţământul profesional) megszervezéséről és működéséről. A rendelet mellékletei tartalmazzák a szakmai oktatás megszervezésének módszertanát, valamint a 2012–2013 tanévre érvényes, a tanulók szakmai iskolákba való kiválasztásának és beíratásának naptári rendjét.

A rendelet lehetővé teszi a nemzeti kisebbségek anyanyelvén történő szakmai oktatást, ezáltal rendkívüli jelentőséggel bír az erdélyi magyar ifjúság jövőbeli lehetőségeinek szempontjából, fontos tényezőnek tekinthető az itthon maradás és iskola utáni munkahely biztosítása terén.

Ezen célok eléréséhez járulhat hozzá a szakmai képzés újjászervezése és ehhez kapcsolódva a magyar nyelvű szakmai oktatás új, minél kiterjettebb alapokra való helyezése. Ennek érdekében a magyar oktatók, tanfelügyelők, érdekvédelmi-ifjúsági-szakmai szervezetek, vállalkozók és az érdekelt szülők szoros és hatékony összefogására van szükség, hogy éljenek az új szabályozás adta lehetőségekkel.

A rendelet általános rendelkezései szerint:

– A 2 éves időtartamú szakmai képzés célja a tanulók szakmai képességeinek kifejlesztése, ami megfelel az itthoni 2. fokú szakmai képesítés, és az Európában elismert 3. fokú képesítés szintjének. A szakmai képesség kifejlesztését a gazdasági egységekben történő gyakorlati képzés teszi lehetővé.

– A szakmai oktatás a IX. osztály elvégzése után történik, mint a líceumi oktatás műszaki láncszeme (filieră tehnologică).

– A szakmai képzést csak kötelező óralátogatás formájában lehet megszervezni.

– A 2 éves szakmai iskola elvégzése egyet jelent a kötelező oktatási színvonal elnyerésével.

– A szakmai tanulmányok elvégzését az utána letett, szakmai képesítést igazoló vizsga jelenti.

Szakmai képzést biztosító tanintézetet csak ott lehet létrehozni, ahol megvannak az ehhez szükséges feltételek: a tanulók képzése szempontjából nélkülözhetetlen anyagi és okatatói felszerelések, saját és az oktatáshoz bevont szakképzett tanerők. A beiskolázási keretszámot (cifra de şcolarizare) évente állapítják meg a munkaerőpiac és a fejlődési irányzatok függvényében. Oktatást csak azokban a szakmákban lehet létrehozni, amelyek szerepelnek a képzésre kijelölt szakmák kormány által elfogadott országos listáján.

A beiskolázási keretet régiónként állapítja meg egy, a megyei főtanfelügyelőkből, a megyei munkaerő foglalkoztatásával megbízott ügynökségek és a helyi társadalmi partnerség bizottságának képviselőiből álló testület. Ennek figyelembe kell vennie a gazdasági egységek javaslatait, valamint a régióban működő szakmai tanintézetek lehetőségeit.

A szakmai képesítés érdekében meg kell szervezni:

– A tanulók szakmai tájékoztatása és tanácsadása céljából a „mesterségek hetét”;

– A régiók/megyék által felajánlott képzési lehetőségeket bemutató „mesterségek vásárát”;

– A szakmai képesítésre fennálló lehetőségek és a rendelkezésre álló iskolai helyek közzétételét a helyi médiában.

Szakmai képzést biztosító tanintézetekbe jelentkezhetnek:

a) a líceumok IX. osztályának tanulói, függetlenül a liceum profiljától;

b) azok a fiatalok, akik elvégezték a líceum IX. osztályát, anélkül, hogy líceumi vagy szakiskolai végzettséggel rendelkeznének;

c) művészeti és mesterségre képző iskolák (şcoala de artă şi meserii) végzősei, függetlenül attól, hogy van vagy nincs végzettségi diplomájuk.

A b) és c) bekezdésben megjelölt esetekben csak akkor lehet szakiskolába jelentkezni, ha az érdekeltek az iskolaév megkezdésekor nem töltötték még be a 18. életévüket.

Amennyiben a szakmai képzésre jelentkezők száma meghaladja a szakiskolákban rendelkezésre álló helyeket, illetve az érdekelt gazdasági egység/partnerintézmény kifejezett kérésére meg kell szervezni a jelentkezők kiválasztását (szelektálását). Ez a szakiskola és azoknak a gazdasági egységeknek/ partnerintézményeknek a feladata, ahol a szakiskolás gyakorlati oktatása fog megtörténni. A kiválasztás dátuma előtt 30 nappal ennek idejét ki kell függeszteni a szakiskola hirdetőtábláján, a kiválasztási próbák tematikájával együtt.

A szakmai liceumok XI. osztályát elvégző diákok folytathatják líceumi tanulmányaikat a törvény által megszabott feltételek mellett. A 2011–2012-es tanévben a líceum X. XI. és XII. osztályba beiratkozott tanulók, a beiratkozásukkor érvényes szabályozások alapján folytatják és fejezik be tanulmányaikat.

A 2012–2013-as tanévben a 2 éves szakmai oktatásra jelentkezők kiválsztását és iskolai beiratkozását a rendelet 2 bis számú mellékletében közzétett naptári rend szerint bonyolítják le. Ennek fontosabb határidejei a következők:

– Április 30-ig a szakminisztérium elfogadja a szakmai képzés beiskolázási tervét a megyei főtanfelügyelőségek javaslatai alapján. Ezek a javaslatok a helyi gazdasági egységek véleményének figyelembevételével készülnek el.

– Április 23. és május 7. között a szakiskolák kifüggesztik a képzésre kijelölt szakmák listáját, a szakiskolák osztályaiban rendelkezésre álló helyek számát, a jelentkezők esetleges szelektálásának módozatát, ennek tematikáját, a beiratkozás időtartamát.

– Május 7. és 31. között kerül sor a beiratkozás első szakaszára.

– Június 11. és 25. között lesz a beiratkozás II. szakasza a megmaradt üres helyekre, azok számára, akiknek az első szakaszban nem sikerült valamilyen ok miatt beiratkozniuk.

– Augusztus 27. és 31. között lesz a beiratkozás III. szakasza. A IX. osztályt pótvizsgával elvégzők iratkozhatnak be a szakiskolákban üresen maradt helyekre.

A gyámságról (1)

Deák Levente

Régóta ígérem, hogy bemutatom a gyámság családjogi intézményét, természetesen most már a 2011. október 1-jén hatályba lépett új polgári törvénykönyv előírásai alapján. Teszem ezt annál is inkább, mert az I. könyv II. címébe iktatott különálló (II.) fejezet, amely *A kiskorú gyámsága* címet viseli, az egész törvénykönyvnek az egyik legjobban, részletekbe menően felépített, kidolgozott része. Nem csak kerettörvény, hanem eljárási szabályegyüttes-jellegű is, és ezért mindazoknak a jogászoknak és közigazgatási szakembereknek ad „fogódzót”, akik eddig is, ezután is kiskorúvédelemmel, gyámügyekkel foglalkoztak. Ezen kívül a családban felnövő, cselekvőképtelen és a korlátozott cselekvőképességgel rendelkező (14 év alatti és feletti) kiskorúakra és szüleikre érvényes előírások is itt találhatók, közelebbről a kiskorú vagyonvédelmét szolgáló, egyes rendelkező jogügyletek előzetes, a gyámügyi bíróság általi engedélyeztetésével kapcsolatban. (Ptk. 502. szakasz, első bekezdés.)

Az *ÚMSZ* 2012. január 27–29-i számában, a *Törvénytár*ban már volt szó, a Ptk. 110. szakasza alapján arról, hogy milyen esetben válik szükségessé, mi több, kötelezővé a gyám (tutore) kinevezése. Tehát: amikor mindkét szülő elhunyt, ismeretlenek, vagy amikor eltiltották őket szülői jogaik gyakorlásától; ha büntetőperben őket, büntetésként, szülői jogaik elvesztésére ítélték; ha a szülők bírói eltiltás alá kerültek; amikor a szülők eltűntek, vagy holttá nyilvánították őket; végül akkor, amikor a kiskorú örökbefogadását megszüntették, és az ezt kimondó bíróság úgy ítéli meg, hogy a gyám kinevezése a gyermek érdekében szükséges (kizárva ezzel azt, hogy a vérszerinti szülőkhöz visszakerüljenek).

A gyámügyi bíróság (instanţa de tutelă), amely az eddig eljáró gyámhatóság helyett a gyámot kinevezi, a fenti helyzet bármelyikében található kiskorúról sok esetben hivatalból szerez tudomást. A törvénykönyv azonban külön kitér a fizikai személyek és a hivatalok bejelentési, megkeresési kötelezettségére. Ezek között említi a kiskorúhoz közelállókat, a családtagokat, az ismerősöket, a szomszédokat, a lakótársulások ügyintézőit, aztán az anyakönyvvezetőket, a közjegyzőket, akik tudomást szereznek ilyen helyzetű kiskorúakról. De bejelentési kötelezettség terheli a már említett, a szülők ellen büntetést kiszabó bíróságokat, a helyi közigazgatási hatóságot, a védőintézeteket, végül pedig minden más személyt (orice altă persoană).

Ki lehet a gyám? Erre a kérdésre a Ptk. 112. szakaszában találjuk meg a választ. E szerint gyámmá nevezhető ki a nagykorú fizikai/természetes személy, a házastársak együtt vagy csak egyikük, kivéve azt a helyzetet, amikor a törvénykönyvben szabályozottak szerint e tisztségüket összeférhetetlenség fennállta miatt betölteni nem tudják. Ha egyszerre több kiskorú testvérnek van szüksége gyámra, általában ugyanannak a gyámnak a kinevezése ajánlott.

A 113. szakasz részletesen kitér azokra a személyekre, akik gyámmá nem nevezhetők ki. Ezek: a kiskorúak; a bírói eltiltás alá helyezett személyek; a gondnokság alá helyezettek (utóbbiak minden esetben, azok is tehát, akik cselekvőképesek). Aztán akiket szülői jogaiktól eltiltottak; akik a gyámra váró teendők ellátására alkalmatlanok; akik bírósági ítélet vagy a törvény alapján csak korlátozottan élhetnek polgári jogaikkal, nemkülönben azok sem, akiknek rossz, nem megfelelő viselkedését, magatartását a bíróság állapította meg. De sorolom tovább: nem lehet gyám az a személy sem, akit e tisztségéből egyszer már eltávolítottak, az sem, aki fizetésképtelen helyzetű, és az sem, aki azért nem töltheti be e tisztséget, mert közte és a gyámság alá helyezendő kiskorú között érdekellentét áll fenn. Külön érdekessége e mostani szabályozásnak az, hogy az sem lehet gyám, akit a szülői jogait egyedül gyakorló szülő még halála előtt közokiratban vagy végrendeletben e tisztségből kizárt. Ha a fenti helyzet valamelyike a gyámság fennállta alatt áll elő, a gyám visszahívása és új gyám kinevezése kötelező.

Említettem azt a helyzetet, amikor a szülő kizár valakit a gyámságból. Ezzel kapcsolatban a szülői jogok közé sorolható az a lehetőség, törvényes megoldás, hogy a szülő még életében, egyoldalú nyilatkozatban vagy megbízási szerződésben (mindkettőt közokiratban, közjegyzői hitelesítéssel) kinevez valakit gyermekei leendő gyámjává, mely megbízást a szülő bármikor, akár magánokiratban is visszavonhat. (Ptk. 114. szakasz.) Ezzel kapcsolatban jó tudni azt is, bár a rendelkezés leginkább a közjegyzőknek és a gyámügyi bíróságoknak szól, hogy a közvégrendeleteket (testemente autentice) és a hitelesített meghatalmazásokat (procuri autentice) központilag, elektronikus formában nyilvántartják (lásd a Ptk. 1046. és 2033. szakaszaiban), amiért a megbízások és a végrendeletek visszavonását valamennyi, jogkövetkezményt eredményező (újabb) jogügylet megkötésekor, előzetesen ellenőrizni kell!

Ismertetőm első részét azzal zárom, hogy a Ptk. 118. szakasza értelmében, amennyiben a szülő még életében a gyámot nem jelölte ki, utóbbit, ennek előzetes beleegyezésével a gyámügyi bíróság választja és nevezi ki a már említett személyek közül, olyasvalakit tehát, akit e tisztség ellátására minden szempontból alkalmasnak, megfelelőnek talál.

(Folytatjuk)

Télen vigyázzunk az ajkakra

Amikor a szervezetnek a természeti elemekkel kell megküzdenie, a bőr áll a frontvonalon. De szerencsére a bőrt viszonylag jól meg tudjuk védeni a ruhákkal, és az arc ápolására is számos segédeszköz bevethető. Az ajkak viszont állandóan ki van téve a külső viszontagságoknak, akár perzselő napsütésről, akár jeges téli szélről van szó. Mit lehet tenni azért, hogy a finom, puha és érzékeny száj ne járjon rosszul?

Az ajkakat nyálkahártya fedi, ezért az arc felületén ez hajlamos leginkább a kiszáradásra. A téli levegő, az erős szél vagy az alacsony páratartalom mind a száj kiszáradásához vezethetnek. Ha pedig a nedvesség eltűnik az ajkakat borító sejtekből, akkor azok olyan érzékennyé válnak, hogy apró repedések, hasadások jelennek meg rajtuk. Ezek miatt az apró sebek miatt okoz olyan sok szenvedést a kiszáradt száj. Ráadásul a meleg, a savas ételek, de sokszor még a fogkrém is tovább irritálhatják a cserepes száját.

Mit tegyünk ilyenkor? Önkéntelenül is nyalogatni kezdjük a kicserepesedett szájat. Pedig ez a legroszszabb, amit tehetünk: mert hogy miközben a nyál elpárolog, a száj még jobban kiszárad. Ráadásul ne felejtsük el, hogy a nyál az a testnedv, amelyik megkezdi az emésztési folyamatokat, ezért savas. Az amúgy is igénybe vett ajakbőrt ezek a savak tovább bántják. Egy másik hiba, amit gyakran elkövetünk, amikor a kiszáradt szájról leharapdáljuk a lejövő bőrdarabkákat. Ettől még akár vérezni is elkezdhetnek ajkaink, arról nem beszélve, hogy a gyógyulás is sokkal lassabban zajlik majd.

De történhet rosszabb is. Ilyenkor ugyanis a baktériumoknak is könnyebb a dolga, és könnyebben kapunk el mindenféle szájfertőzéseket, aftát vagy akár felnőttkori szájpenészt is (amit egyébként a candida gomba okoz). Aki hajlamos a herpeszre, annál ilyenkor aktívvá válhatnak az alvó vírusok és előjöhet a herpeszük.

Megoldás az ajakbalzsam, melynek szerepe olyan, mint egy védőréteg, egy öltözet, amit a szánkra adhatunk védelem céljából. Ne felejtsük el, hogy nemcsak az időjárás, hanem a száraz irodai levegő ellen is szükség lehet védelemre. Első számú szabály tehát, hogy mindig legyen kéznél ajakbalzsam.

A bőrgyógyász azt javasolja, hogy ha már megtörtént a baj és cserepes lett a szájunk, akkor inkább balzsamot vagy krémes ajakápolót válasszunk, ne pedig viaszos stiftet, mivel az ajak bőre akkor regenerálódik a leggyorsabban, ha nedves. Külső zárórétegnek általában jók a shea-vajat, különböző növényi olajakat, vazelint tartalmazó ajakírok. Mindenképpen hasznos, ha napvédő is van a termékben, és a hyaluronsav is jót tesz az ajkak finom bőrének. A legjobb természetes ajakápoló állítólag a méz, mivel fertőtlenítő és regeneráló hatású, de utcai viseletre a ragacsossága miatt nem alkalmas.

Van azonban néhány olyan ajakápoló, amelyik több bajt okozhat, mint amennyi hasznot. Kifejezetten érdemes kerülni az olyan termékeket, amelyek eukaliptuszt, kámfort vagy mentolt tartalmaznak. Ezek ugyanis szárító hatásúak, és minél jobban kenegetjük velük a szánkat, annál gyorsabban és annál jobban kiszáradnak. Egyes szakértők szerint célszerű kerülni a petrolatum tartalmú kenőcsöket is, mivel ezek egyéb káros hatásuk mellett még miteszszereket is okozhatnak a száj körül. Mások ellenben úgy vélekednek, hogy nem okozhatnak kárt.

A cserepes ajkak elleni legjobb védekezés tehát, hogy időben és gyakran bekenjük őket. A bőrgyógyászok azt tanácsolják, hogy elalvás előtt is alaposan kenjük be az ajkakat, egyrészt mert sokan alszanak nyitott szájjal, ami szintén szárító hatású, másrészt pedig ilyenkor jobban be tud szívódni, mint napközben, amikor viszonylag hamar lenyalogatjuk. Akinél otthon száraz a levegő, az szerezzen be egy párásítót, és ahogyan a szépségápolás szinte minden területén, a száj hidratáltságának fenntartása szempontjából is nagy szerepe van a megfelelő mennyiségű folyadék elfogyasztásának.

Mi az a trashion?

A trashion kifejezés a szemét és a divat fogalmak párosításával keletkezett, először 2004-ben hangzott el Új-Zélandon. Ezt az öko divathullámot lovagolják meg környezetbarát tervezők, akik hordható ruhákat állítanak elő újrahasznosítható anyagokból.

1990-ben Ann Wizer amerikai képzőművész már készített hordható táskákat kidobott mosóporos és üdítős zacskókból, dobozokból – írja a *Wikipedia* a kifejezésről. Az afrikaiak is fűznek táskákat rizsszemekből, Haitin régi olajoskannákból, ruhákból, zsákokból alkotnak ékszereket – tehát az ökodivat nem újkeletű dolog.

Az egyre jobban terjedő trashion-show eleinte még csak a különleges, egyedi, időigényes kézimunkával készült ruhák bemutatóján, az haute couture kifutóin volt látható. Mára már inkább a hétköznapi, elérhető árú és több profitot hozó prêt-à-porter körében hódít például az újságpapírból készített koktélruhák divatja, de már a lakberendezők között is akad újrahasznosító tervező.

Finnországban 2006-ban alapították meg a Plan B névre keresztelt divatmárkát, ami átalakított ruhákat és bútorokat gyárt. Egy másik, profitorientáltabb vállalkozás, a Monsoon Vermont trashion zuhanyzó függönyt, napernyőt és hátizsákot is árul. Magyarországon is egyre több, zöld technikával készült ruhához és kiegészítőhöz lehet hozzájutni fővárosi design boltokban és kiállításokon. Ilyen „recycling"-gal foglalkozik hazánkban például Türkoglu Ipek, ő bicikligumik és bakelitlemezek újrahasznosításával kísérletezik, de hasonló vonalon mozog a Recycle Mission néven alkotó csoport is, ők kerékpárhulladékból dolgoznak. A Cellux gyerekek bevonásával városi és háztartási hulladékot dolgoz fel, a Medence Csoport Szabó Eszter Ágnessel kiegészülve ezzel szemben textil- és PVC-hulladékból gyárt strandtáskát, sátrat vagy pénztárcát.

Programajánló

XX. megyei farsangbúcsúztató

Helyszín: Alsósófalva, az egész település. Időpont: február 18., szombat, 10 óra.

Hargita megye településeinek hagyományőrző csoportjai idén huszadik alkalommal gyűlnek össze közös farsangbúcsúztatóra. Ebben az évben Alsósófalva a házigazda. Tizenöt csoport vesz részt az eseményen, mintegy 800 maskarás és zenész mókázik ezen a különleges napon, és mutatja be települése jellegzetes farsangi hagyományát. A nap programja: 10.00 Csoportok érkezése, fogadása Alsósófalván, a Sükösd Ferenc Általános Iskola udvarán, 11.00 Megnyitó az iskola udvarán, fotókiállítás: Ádám Gyula *Sófalvi farsang* című kiállítása az iskola épületében; 11.30 A szentegyházi Ördögbetlehem bemutatása az iskola szabadtéri színpadán; 11.30 A hagyományőrző csoportok indulása a kijelölt útvonalakra; 16.00 Mulatság a Kacsó András Művelődési Házban; 20.00 Maszkurabál a Kacsó András Művelődési Házban.

Mayden Parade

Helyszín: Csíkszereda, Petőfi Sándor u., 2. Időpont: február 18., szombat, 21 óra 30 perc.

Mayden Parade a csíkszeredai Mayden Clubban. Line up: Goranga, Tb (live percussion).

Farsangi parti

Helyszín: Székelyudvarhely, Renaissance lounge & restaurant, Kossuth utca, 2 szám. Időpont: február 18., szombat – február 19., vasárnap. Jelmezes buli. A legjobb jelmezt egy üveg pezsgővel jutalmazzák. A belépés ingyenes.

JelesNapTár – Böjtelő hava

Helyszín: Kolozsvár, EMKE Györkös Mányi Albert Emlékház, Republicii/ Majális u. 5/1. Időpont: február 17., péntek, 16 óra.

Böjtelő havában a gyermekek a farsang farkához és egyéb, a hónap jeles napjaihoz fűződő szokásokkal ismerkedhetnek meg. A rendezvény élő zenés farsangi táncházzal zárul. Kérik a résztvevőket, hozzanak magukkal zajkeltő eszközöket.

Albert Ildikó: Az utazás divatja

Helyszín: Gyergyóremete, Fráter György Általános Iskola díszterme. Időpont: február 17., péntek, 17 óra.

„Kedvtelésből utazni annyi, mint a világot saját tarsolyba gyűjtögetni. Az emberek azért utaznak, mert kíváncsiak a világra, de az is lehet, hogy önmagukra: hogyan szembesülnek az »ismeretlennel«, mit tudnak róla, mit fogadnak be a látottakból... vagy pedig azért, mert pénzük van rá, és divatos státusszimbólum. A szerző mindvégig megőrzi szubjektivitását, miközben tapasztalatait, élményeit átengedi a pszichológus látószögének szűrőjén is" (Kozma Mária). A bemutató után megvásárolható a könyv, ára 22 lej.

Néptánckaraván – Záró gálaest

Helyszín: Székelyudvarhely, Stúdió Mozi. Időpont: február 17., péntek, 17 óra.

Az Udvarhelyszéki Ifjúsági Egyeztető Tanács ernyőszervezetként egy olyan ifjúsági közösséget tervez kialakítani, amelyben egymás mellett van helye kultúrának és sportnak, tudománynak és szórakozásnak, elméletnek és gyakorlatnak.

A csíkszeredai Prisma fotóklub kiállítása

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Városi Képtár. Időpont: február 17., 18 óra.

Megnyitó beszédet mondanak Hegedűs Enikő művészettörténész és Kovács László Attila fotóművész. A kiállítás március 13-ig látogatható.

Szilágyballai Ifjúsági Nap

Helyszín: Szakasz, Szilágyballai Általános Iskola. Időpont: február 18., szombat, 9 óra 30 perc.

A Szilágyballai Ifjúsági Nap keretén belül önkormányzati találkozót és hagyományőrző farsangi mulatságot szerveznek.

Amit a tésztákról tudni kell

A tésztafélék világszerte a legnépszerűbb ételek közé tartoznak. Ez nem is csoda, hiszen legyen csavart vagy fodros, tojásos vagy durum, vagy épp zöldséges és színes, az elkészítési variációk száma végtelen. De vajon a boltok polcain a tömérdek tésztakínálatból melyiket válasszuk?

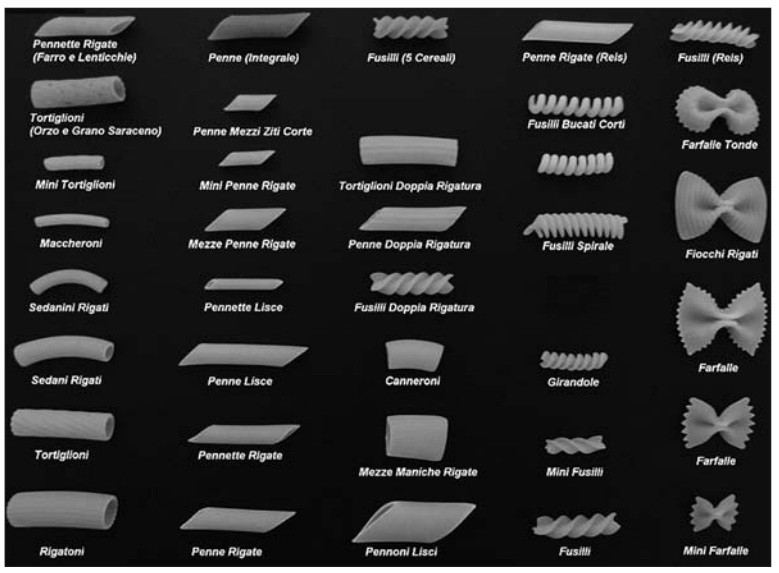

Az emberek többsége meg van győződve róla, hogy a tészta Olaszországból származik, pedig a legenda szerint Marco Polo hozta Európába a XIII. században Kínából, ahol akkor már kétezer éve ismert élelmiszer volt. Napjainkban a tészta már a világ minden pontján elterjedt. A különbség csak az alapanyagban rejlik: mi, magyarok lágy búzából őrölt speciális tésztalisztből, az olaszok durumőrleményből, a távol-keleten pedig mungóbabból, szójából vagy rizslisztből készítik. Lássuk, milyen alapvető tésztafélék vannak.

Tojásos

Mifelénk a hagyományokból adódóan a tojásos tészta terjedt el, amely egy speciális, kimondottan tésztaipari célra előállított, értékes lisztből készül. A tojásnak köszönhetően szinte az összes vitamint tartalmazza. A választásnál továbbá fontos szempont lehet, hogy a tojásos tészták gazdag ízvilággal és ruganyos állaggal rendelkeznek.

Durum

A durumtésztát a mediterrán térségben őshonos durumbúzából állítják elő. A durumdara egységes fehérjeszerkezetének és nagyobb sárgapigment-tartományának köszönhetően tojás nélkül is jó állagú tészta készíthető belőle. Az ilyen olasz típusú tészták főzési ideje rövidebb, mint a hagyományos tésztáké.

Üvegtészta

Az ázsiai konyha nyomán terjedt el. Semleges íze miatt, jól ízesíthető, remekül átveszi az étel ízét. Az általában rizslisztből készített hófehér tésztát, többnyire halételek mellé szokták adni.

Teljes kiőrlésű

Ezek a teljes kiőrlésű tészták jellegzetes barna színnel rendelkeznek. Készülhetnek rozsból, búzából vagy kukoricából. A nem túl vonzó látványért pedig kárpótol a magas rosttartalom.

Bio

A biotészta olyan lisztből készül, mely ellenőrzött ökológiai gazdálkodásból származik. Ez azt jelenti, hogy már a búzát is bio, azaz vegyszermentes környezetben termesztik.

A dietetikus véleménye

A tésztafélék táplálkozástanilag a legértékesebb élelmiszerek közé tartoznak, könnyen emészthetőek, gyorsan felszívódnak, s élettani szempontból is elengedhetetlen tápanyagokat – vitaminokat, ásványi anyagokat, rostokat – tartalmaznak. Emellett tartósan megemelik a vércukorszintet, ezáltal hosszú távon energiaforrást biztosítanak. Az egészséges étrendben helye van a tésztának is, mivel gabonalapú és a tojásos változata jelentős vitamintartalommal, tökéletes fehérjével, valamint a szervezet szempontjából optimális zsírsav-összetétellel rendelkezik.

Tésztafőzés

A tésztafőzés a világ legegyszerűbb dolgának tűnik, de mégis van néhány fortély, amit érdemes figyelembe vennünk. Mindenfajta tésztát hatszoros-tízszeres mennyiségű sós vízben, gyakori kevergetés mellett főzzünk, addig, amíg jól harapható, kicsit roppanó keménységű nem lesz. Ha azonnal az asztalra kerül, elég, ha csak gyorsan átszűrjük, s már rögtön fogyaszthatjuk is. Ha később szeretnénk elfogyasztani bő hideg vízzel mossuk át, pici sóval és olajjal keverjük össze, így megelőzhetjük az összetapadását. A tészta akkor a legízesebb, ha mindig frissen, a fogyasztás előtt főzzük ki.

Mi kerüljön a tésztára?

Akár a hagyományos magyar, akár az olasz vagy éppen az ázsiai konyha rajongói közé tartozunk rengeteg öntet, szósz és ízesítő anyag között válogathatunk. Ha kevés az időnk, vásárolhatunk kész önteteket is vagy összeüthetünk egy gyors tejfölös-sajtos tésztát, de ha több időnk van érdemes saját kezűleg elkészíteni a feltétet. Tálaljuk mártással, zöldséggel, konzervált hüvelyesekkel, hallal, avagy sütve vagy főzve ez elkészítési variációknak csak kreativitásunk szabhat határt.

Az olasz a király

Az olasz tésztát (pasta) a világon mindenütt ismerik. Eredetileg az olaszok csak azonnal fogyasztható gyúrt tésztát készítettek, később már száraztésztákat is elő tudtak állítani, melyek szállíthatók voltak: így jutottak el a világ minden tájára. A mintegy hatszázféle tészta többsége egymással felcserélhető, tulajdonképpen bármelyik illik a szószokhoz, ragukhoz. Persze vannak ideális párosítások, például felfújtakhoz, rakott ételekhez széles, bordás vagy fodrozott tésztát érdemes választani, mert a nagy felület jobban megtartja a szószt vagy a tölteléket. A legnépszerűbb olasz tésztafajták: a spagetti, különböző vastagságban és hosszúságban kapható. Bármilyen szószhoz illik. Makaróni: hosszú csőtészta, amelyet ragukhoz, felfújtakhoz vagy rakott ételekhez egyaránt használhatunk. Cannelloni: nagy, hengeres csőtészta. Töltve és sütőben sütve fogyasztjuk. Penne (tollszár): sima vagy bordás, rövid csőtészta, végei ferdén vágottak. Ragukhoz és felfújtakhoz is ideális tésztaféle. Tortiglioni: barázdált, rövid csőtészta, végei egyenesen vágottak. Ragukhoz és felfújtakhoz illik. Tagliatelle/ fettucini: lapos, 6 mm széles, metélttészta durumbúzából. Kiváló ragukhoz és felfújtakhoz. Lasagne: a lapos, széles téglalap alapú tésztalapok töltött és rakott ételek alapját képezik. Ravioli: négyszögletes, fodros szélű, apró tésztabatyu hússal, sajttal vagy zöldséggel töltve. Mindenféle tejszínes, paradicsomos vagy sajtos szósz illik hozzá. Tortellini: hajlított és töltött tésztabatyu. Tejszínes mártással vagy levesbetétként fogyaszthatjuk. Gnocchi (galuska): burgonyás tésztából is készül. Bármilyen szósz jó hozzá.

Kert-ész

Legyünk résen

Ilyenkor február közepén bár még szunnyad a természet, akad bőven tennivalónk a házban és a ház körül. Azon zöldségek magvait vethetjük el, amelyeket fűtetlen fólia alatt akarunk hajtatni. Ilyenek a saláta, paradicsom, paprika és korai káposztafélék. Vizsgáljuk át a pincében tárolt, vermelt gyökérzöldségeinket. A kiszáradt, elfonnyadt, egyedeket távolítsuk el, ha a homok kiszáradt, óvatosan öntözzük meg. Díszkertünkről se feledkezzünk meg. Ilyenkor még előfordulhatnak nagyobb havazások, rázzuk le a havat a cserjékről, örökzöldekről. A nagy súly miatt letörhetnek vagy eltorzulhatnak az ágak. Szobanövényeink öntözése még mindig ne legyen intenzív, a talaj legyen nyirkos, de ne legyen vízfelesleg, mert ettől a gyökér rothadásnak indul, és ez a növény pusztulásához vezet. Egy langyos vízbe mártott szivaccsal vagy ronggyal időnként mossuk le a szobanövényeink leveleit, ezáltal eltávolítjuk a porlerakodást és az esetleges levéltetveket is. A száraz, fűtött levegő miatt a levelek csúcsa és széle gyakran megbarnul. Az érzékenyebb növényeket rendszeresen permetezzük mészben szegény vízzel. Az ágnyeső ollót, oltókést és ágfűrészt nem elég alaposan megtisztogatni. Azért, hogy az esetleges betegségeket, mint például az ixora vagy a monília, ne terjesszük a szerszámmal, az olló éleit és a fűrészlapot minden használat után fertőtlenítsük le 70%-os alkohollal.

Sármási-Bocskai János kertészmérnök

Skótok

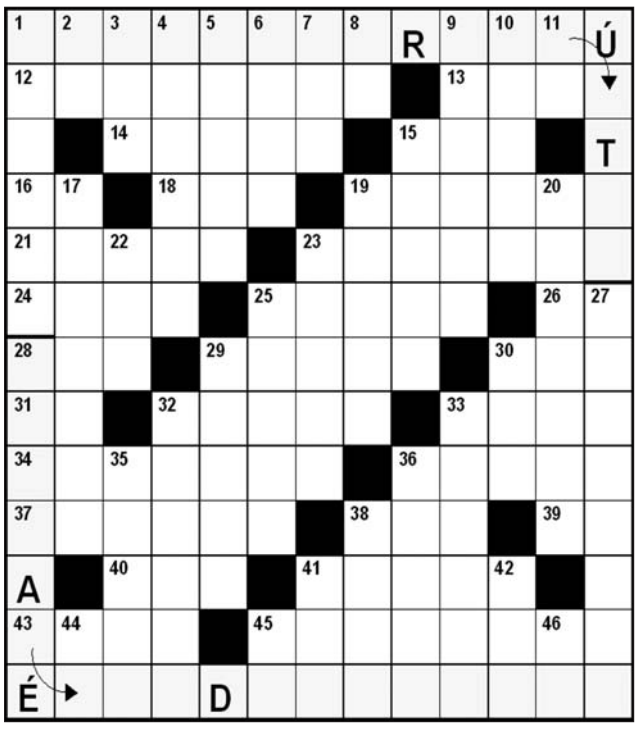

Két skót találkozik. Azt mondja az egyik:
– Adjál egy cigit!
– Nem adok.
– ... ***(poén a rejtvényben)***

Vízszintes:
1. A poén első része. 12. Hazafi. **13.** Fiatal hajtás. **14.** Nagyon parányi. **15.** Horgász zsákmánya. **16.** Örökrész! **18.** Ehető csigafaj. **19.** Vízkereső. **21.** Ellenértéket megállapító. **23.** Ami nem fogy el. **24.** ... róla; látszik. **25.** „Beszél" a kacsa. **26.** Békaparadicsom. **28.** Török méltóság. **29.** Csomagolóeszköz. **30.** Épületelem. **31.** Duplán: anyuka. **32.** Allé szegélye. **33.** Róbert becézve. **34.** Folyamodik. **36.** Bajtól véd. **37.** Békemadár. **38.** Nyélre erősített rojtos törlőruha. **39.** Üres a tegez! **40.** Annuska. **41.** Törtszámnév. **43.** Depeche ...; együttes. **45.** Szakállt vág.

Függőleges:
1. Műt. **2.** Békacombok! **3.** Görög betű. **4.** Fúrott, mélységi kút. **5.** Japán település.**6.** Finnugor nyelvű nép. **7.** Ottó becézve. **8.** Argentin autójel. **9.** Megkövült lelet. **10.** Elvetemült. **11.** Nyer-ne! **15.** Szorul a ... a nyaka körül; bajban van. **17.** Nagyszülő (nép.). **19.** Körömmel váj. **20.** Pálca. **22.** Jövendőbeli, mátka. **23.** Kopíroz. **25.** Mértani idom. **27.** Kevert szín. **28. A poén második része. 29.** Nem valódi arany, hamis. **30.** Rágószerv. **32.** Bolyhozott pamutszövet. **33.** Újabb adag, ráadás. **35.** Kofa. **36.** Nem áll. **38.** Amikorra. **41.** ... Hanks; amerikai színész. **42.** Digital Versatile Disc (röv.). **44.** Országos bajnokság (röv.). **45.** A berillium vegyjele. **46.** Káosz része!

1					9		2	
	8			6		9		
			8			6	5	
3							1	
					6	3	4	
			4		3	8		
	4				8	5		
			2	1				
9			5				8	

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

7	1	5	2	8	4	3	6	9
4	8	6	9	3	5	7	1	2
3	9	2	1	6	7	8	5	4
1	5	4	3	9	2	6	7	8
6	2	7	5	4	8	9	3	1
9	3	8	6	7	1	4	2	5
2	6	3	8	1	9	5	4	7
8	7	1	4	5	6	2	9	3
5	4	9	7	2	3	1	8	6

Az állatok megmentik a mostoha lányt – 2. rész

Kutyafejű bement a konyhába a pénzért, de a kisebb zacskót nem találta, ezért megértette, hogy a lány a kincse nagy részét magával vitte. Haragjában szinte megzöldült és elkékült, a fogait csikorgatva, a fejét mélyen lecsüggesztve lefeküdt, de állandóan arra gondolt, hogyan is kaphatja el a lányt.

Ugyanekkor az árva lány épen és egészségesen hazaért, átadta a mostohájának a tüzet és elmesélte, hogy a Kutyafejű házában nagy vagyont talált. A mostoha, mint minden boszorkány, szörnyen éhes volt a kincsre, és egyszerre csak arra támadt kedve, hogy az ő édes lánya menjen el a még nagyobb kincsért. Megint eloltott a házban minden tüzet, és megparancsolta a lányának, hogy menjen el a Kutyafejű várába tűzért.

A boszorkány lánya sietett, egyenesen rohant át a nagy erdőn a várba, hogy minél előbb megszerezze a sok aranyat és drágakövet. Amint ment át az erdőn, találkozott a teli tőgyű tehénnel. A tehén megkérte: „Lányom, fejjél meg!”

De a lány elsietett a tehén mellett, magasba tartva az orrát. Miután megtett egy kis utat, odaért a gyapjas bárányhoz. Az szépen kérte: „Lányom, nyírjál meg!”

De a boszorkány lánya dühösen rákiabált: „Eredj innen, nincs kedvem senkivel sem bajlódni.”

Amint még tovább ment, szinte nekiszaladt egy lónak, amelyik szorosan egy cölöphöz volt kötéllel kötve. A ló szépen kérte: „Lányom, oldozzál el!”

De lány elszaladva mellette, csak haragosan dörmögte: „El az útból, átkozott gebe! Nincs kedvem veled bajlódni.”

Amikor odaért a Kutyafejű várához, még csak jó estét sem mondott magának a Kutyafejűnek, azonnal tüzet kért. A Kutyafejű mosolyogva mondta: „Kapsz tüzet, itt vannak a gombok – csörgesd azokat és táncolj, amíg megkeresem a tüzet.”

A Kutyafejű átment a másik szobába, és elgondolkodott, hogy hogyan is kínozza meg legádázabb ellenségét. A padló alól ismét előbújt a kisegér és így szólt: „Kedves kislány, add ide nekem a gombokat, én segítek neked, de te magad fuss el, amilyen gyorsan csak tudsz. A vár ura, mihelyt kijön a szobájából, darabokra tép téged. Menj be a konyhába, ott megszerzed a tüzet, ott a ládán van két pénzes zsák: az egyik nagy, a másik kisebb. Vedd el a kisebbet, a nagy túl nehéz.”

A lány odaadta az egérnek a gombokat, besietett a konyhába, felkapta a nagy pénzes zacskót és szélvészként száguldott is hazafelé. Miután kigondolt valamit, a Kutyafejű is kijött a szobából. Megpillantotta az egeret, amint a gombokat rázta és táncolt. Mint héja, lecsapott az egérre, és vaskarmaival apró darabokra tépte. Majd kirohant az ajtón, hogy üldözőbe vegye a szökevényt. Szaladt egy darabon, találkozott a lóval, megkérdezte, hogy nem látott-e egy lányt. A ló azonnal azt felelte, hogy nemrég szaladt erre egy, az erdő felé. A Kutyafejű még dühösebben rohant utána. Eljutott a bárányhoz, és megkérdezte, hogy látott-e egy lányt. A bárány azonnal azt felelte, hogy erre szaladt az erdő felé, talán még utoléri.

A Kutyafejű most úgy rohant, mintha az eszét vesztette volna, hamarosan ott volt a tehénnél, amit megkérdezett, hogy nem látott-e egy lányt. A tehén azt mondta, hogy éppen ott van a bokor mögött, és arra fordította a fejét, ahol a lány, aki a rengeteg pénzt cipelve nagyon kifáradt, alig szuszogva feküdt a földön. A Kutyafejű boldogan odaszaladt a lányhoz, és kitépte a kezéből a pénzes zsákot, amit szorosan a karmai között tartott. A lány, ahogyan csak tudott, ordított, harapott, kezével, lábával hadonászott és kénes nyálat köpdösött a Kutyafejű szemébe, de semmi sem segített rajta. A Kutyafejű megragadta a boszorkány lányának a haját, visszavitte a várába és ott darabokra tépte.

Estefelé a vén boszorkány kiment várni a lányt az arany kinccsel. Várta, várta éjfélig, de az csak nem jött. Akkor megértette, hogy mi történt. A haragjába és bánatába azon a helyen bele is halt.

De az okos, szép, gazdag lányt mindenki dicsőítette, és énekeket szereztek róla. A híre eljutott az ország ifjú királyának a fülébe is, és feleségül vette. Nagy lakodalmat csapott.

Engem is meghívtak a lakodalomba. Én jól felkészültem: vettem két cukorlovat, egy mézeskalács kocsit, a szabónál rendeltem színes papírból egy öltönyt, a fejemre vajsapkát tettem, a lábamra vékony lepényből cipőt, és útra keltem, mint egy parádés kocsis.

Útközben nagyon sütött a nap, elolvadt a sapkám. Másik sapkára volt szükségem, ezért megálltam a kocsma előtt. Amíg bent voltam, – volt, hol nem volt – egy nagy gyerekcsapat megette a lovaimat és a kocsimat. Gyalog mentem tovább, de így elkopott a cipőm talpa.

Nagy eső kezdett esni, elázott a zakóm meg a nadrágom. Mit tegyek most? Hová menjek meztelenül? Hideg volt az eső. Szerencsére találtam az útszélen egy nagy csövet. Bemásztam és mivel nagyon fáradt voltam, átmelegedve hamarosan elaludtam. De ahol voltam, az egy ágyúcső volt. A katonák az eső elálltával gyakorlatozni kezdtek, ágyúból is lövöldöztek, hogy csak úgy remegett a föld.

Abból az ágyúból is lőttek, amiben én aludtam, és engem is kilőttek, így repültem vissza a saját falumba.

Lett népmesék
(Fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

Meggyvágó

A tartós nappali és éjszakai fagy megviseli a madarak szervezetét, ráadásul, amely madarak nem jutnak elegendő táplálékhoz, ki vannak téve az életveszélynek. A legutóbb telefonon értesítettek, hogy egy megfagyott madarat találtak. Hervai Katalin képzőművész, édesanyja elmondása szerint egy suppanásra lett figyelmes, kinézett az ablakon, és észrevette, hogy egy mozdulatlan madár fekszik az udvaron. Kiment, felvette, bevitte a házba, és egy bélelt dobozba helyezte. A meleg levegő hatására, rövid idő után magához tért a madár. Ekkor értesített. Kimentem a helyszínre és láttam, hogy a dobozból kis fekete szemeivel, békésen figyel a meggyvágó, és közben napraforgómagot szemez. Szemlátomást nem volt sérülés rajta, amit később az alaposabb vizsgálat is megerősített. A fizikai állapota gyenge volt, és emiatt került végveszélybe. Magamhoz vettem a madarat gondozásra, de még mielőtt eljöttem volna, közösen megnéztük az udvaron működtetett madáretetőt, flakonetetőt, amiből nagy szorgalommal hordták a napraforgómagokat a szénci-negék.

A meggyvágó egy kalitkába került, az első napokban evett-ivott, és a többi időt meghúzódva az ülőrúdon töltötte el. Változatos élelmet kapott, olajos magvakat, napraforgómagot, kendermagot, dióbelet, almát. Felépüléséhez nagyrészt hozzásegített bizalmas viselkedése, hogy nem vergődött a kalitkában, és hogy elfogadta a táplálékot. Épp akkortájt jelent meg az ablakom alatti vadrózsabokron egy meggyvágó, a bokron maradt bogyóterméseket fogyasztotta jóízűen, ezért gyűjtöttem néhány szemet, és azt is adtam a „madaramnak”.

Jelenleg még nálam van gondozás alatt a meggyvágó, állapota kielégítő, de még néhány napot maradnia kell, míg visszanyeri kondícióját, hogy szabadon lehessen engedni.

Kelemen László

HIRDETÉS

WASS ALBERT 30 KÖTETES VÁLOGATÁS

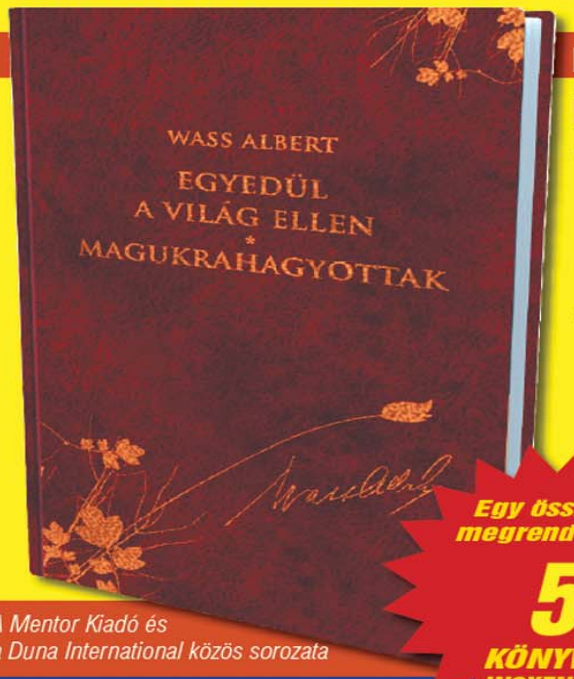

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ A SOROZATHOZ?

ELŐFIZETÉSSEL:

- az első kötet ára **10 Ron**, a 1–30 kötet ára egy összegben 735 Ron helyett **625 Ron**, így **AJÁNDÉKBAN KAP 5 KÖTETET**. A postaköltség a Kiadót terheli.
- A 1–30 kötet tíz részletben, 735 Ron helyett **677 Ron**, (9 x 70 Ron + 1 x 37 Ron + 1 x 10 Ron), így **AJÁNDÉKBAN KAP 3 KÖTETET.** A postaköltség a Kiadót terheli.

KÖTETENKÉNT 25 Ron + postaköltség áron

Egy összegű megrendelésnél 5 KÖNYVET INGYEN KAP

A Mentor Kiadó és a Duna International közös sorozata

MEGRENDELHETŐ:

HUNGALIBRI SRL, M-Ciuc
str. Patinoarului 16/A/1.
Tel./fax: 0266371139, 0723668843
E-mail: hungalibri@clicknet.ro

PARTNERBOLTUNK, AHOL MEGTEKINTHETŐ ÉS MEGRENDELHETŐ A SOROZAT:

MAROSVÁSÁRHELY, ARANKA GYÖRGY KÖNYVESBOLT

Hétvégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette